nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 20. aprila 1969

Leto XXV. - Št. 92 (7286)

NOV SOVJETSKI PRITISK NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Pred dnevi smo bili na Češkoslovaškem ponovno priče grobega vmešavanja v notranje zadeve te države, v njeno politično vodstvo in v njen ustroj, CK KPČ je pod grobim pritiskom, s katerim ni samo simbolično zagrozil sovjetski obrambni minister maršal Grečko, dejansko odstavil Dubčka in z njim tudi tvorce januarske politike.

Ohranila se je sicer neka oblika, tako da lahko na primer bolgarski tajnik partije Živkov hinavsko govori, da gre za notranje zadeve suverene češkoslovaške partije in države. Pa tudi v tej formi je bilo polno hinavščine in tipičnega stalinizma: Dubček je moral sam predlagati svojo ostavko, izreči do neke mere samokritiko, kot so zahtevali od Smrkovskega.

Dejansko pa gre za dosledno izvajanje nove teorije Brežnjeva o omejeni suverenosti v okviru socialističnega sveta, ali bolje in točneje rečeno v okviru sovjetskega bloka in njegovih satelitov. Na videz se Brežnjev skriva za frazami o bratski pomoči socialističnih držav socialistični državi, za frazo o proletarskem internacionalizmu, dejansko pa gre za grobo vojaško intervencijo in nadaljje grobo vmešavanje velesile v zadeve druge socialistične države.

Sovjetski maršal Grečko, ki ima važno vlogo v zvezi z okupacijo Češkoslovaške

Zadnji češkoslovaški dogodki torej ne predstavljajo nekaj bistveno novega, temveč so samo logična posledica dogodkov poleti lanskega leta, ki so sovjetske čete in čete nekaterih drugih držav članic varšavskega pakta nenadoma vdrle na ozemlje ČSSR in ko so sovjetski agenti zaprli vse češkoslovaško vodstvo s takratno znano četverko na čelu: Dubčkom, Černikom, Smrkovskim in Svobodo.

Na Češkoslovaškem, pa morda drugod po svetu, in tudi pri nas, so si nekateri delali utvare, da je moč še nekaj rešiti, oziroma da je moč rešiti bistveno, da je mogoč postopen prehod na «normalizacijo» v smislu obnovitve celotne suverenosti ČSSR. Zadnji dogodki so dokazali, da ni nič takega mogoče in da je mogoča samo «normalizacija» v sovjetskem smislu in torej popolna podreditev ČSSR sovjetskim zahtevam in interesom.

Gre pač za hegemonijo velikega, ki ima svojo lastno logiko velike sile in ki ne pozna nobenih sentimentalizmov in popuščanja. Gre za hegemonijo, ki je še zlasti ostra in odločna, ker je predstavljal češkoslovaški primer nevarnost za obstoj birokratske kaste v SZ sami.

Novi generalni tajnik Husak bo zato sedaj imel občutno manj manevrskega prostora, kot ga je imel dosedanji tajnik Dubček. Vlada bo še bolj omejena v svojih odločitvah in dokončno bodo zaprli usta «nadležnim» novinarjem. Zelo verjetno ne bo moglo ostati samo pri takih načelnih zadevah in bo pritisk rodil določen odpor, pri čemer pa bo ponovno edina rešitev v grobi policijski sili z vsemi logičnimi posledicami. Vsekakor pa je neizbežna izguba vere v lastno vodstvo, splošna pasivnost, ki je ČSSR že pripeljala na rob gospodarskega propada in ko se pričenja ideja socializma istovetiti s sovjetsko hegemonijo.

Kot ne predstavlja sovjetska ponovna intervencija v ČSSR nekaj posebno novega in je bila lahko predvidena, ni nekaj novega in nekaj izrednega tudi odločno reagiranje italijanske javnosti. Še zlasti imamo pri tem v mislih odločno stališče KPI, ko je takoj po spremembah v vodstvu KPČ ugotovila, da predstavlja edino rešitev stanja v ČSSR obnovitev popolne suverenosti, da se mora prekiniti vsaka politika vmešavanja in zagotoviti razvoj socialistične demokracije v ČSSR.

Očitno gre tudi tu samo za korak dalje na poti, ki je bila začrtana že na predzadnjem kongresu KPI in ki jo je na tako jasen in poglobljen način prikazal zadnji kongres KPI v Bologni. Pri tem je tudi zanimivo in značilno, da je v teh dneh prišlo do ne tako pogoste polemike med «Unità» in moskovsko «Pravdo», ki se je nanašala prav na vprašanja suverenosti, neodvisnosti partij, razbijanja enotnega centra delavskega gibanja in podobno, ki so sedaj v ospredju.

Stališče PSI je bilo prav tako pozitivno, saj se centralni komite stranke ni hotel predati niti najmanjšemu koketiranju z atlantizmom in antisovjetizmom, temveč je začrtal jasno stališče, da gre v tem primeru za uresničevanje nauka o omejeni suverenosti, ki priznava velesili, da se vmeša v notranje zadeve druge socialistične države. Dolžnost vsake partije, ki se sklicuje na internacionalizem, je obsoditi ta nauk, ki je popolnoma nasproten načelom o socializmu in o demokraciji.

Novi tajnik KP ČSSR Gustav Husak

MEDLE REAKCIJE NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Izredno oster govor novega tajnika KPČ

Husak je odkrito grozil z novim ostrim kursom in zahteval disciplino - Odmevi v Tirani in na Japonskem

PRAGA, 19. — Agencija «Četeka» poroča, da je centralni komite prejel številne telegrame osnovnih partijskih organizacij v zvezi z zadnjo sejo centralnega komiteja. Agencija tudi dodaja, da je CK prejel številne telegrame iz vrst delavske milice, policije in vojaških organizacij.

Dejansko gre za obraten fenomen, saj prejema centralni komite relativno malo pozdravnih telegramov, pa še ti so formulirani na razne načine. Vse to pa je seveda v soglasju z dejstvom, da je Husak prejel resnično tople pozdrave samo od centrainega komiteja Sovjetske zveze, iz Poljske in Vzhodne Nemčije.

Današnji listi objavljajo nekatere podrobnosti o govoru, ki ga je Husak imel na zasedanju CK, ko je izjavil, da iz razprave na plenumu CK izhaja, da obstajajo bistveno različna stališča med člani CK. Obdolžil je glasilo pisateljev «Listy» in tednik «Zitirek», da že mesece ustvarjata protisovjetsko ozračje in podčrtal podobnost glede tematike in stila med češkoslovaškimi in tujimi časopisi. Husak je zastavil dramatično vprašanje: Kam bo vse to pripeljalo, če ne bo interveniral centralni komite? V državljansko vojno in k defenzivni akciji sovjetskih čet kot posledici neke provokacije.

Zelo ostro je obsodil preveliko popuščanje, ki je ošibilo partijsko disciplino in ki je omogočilo, da so člani centralnega komiteja razlagali partijsko linijo prav v obratnem smislu. Treba je skušati ljudi potrpežljivo prepričati, kjer pa prepričevanje ni uspešno, je treba uporabiti ukrepe, ki jih predvideva partijski statut. Husak je v tej zvezi dejal: Vem, kaj se bo reklo: ponovno smo v Novotnijevskih časih. Toda prebivalstvo bo ocenilo našo aktivnost in naše delo. Mi ne bomo vodili popularne politike. Mi se bomo brez usmiljenja borili, da izpolnimo dolžnosti, ki nam jih je zastavil centralni komite.

Kritike so bile izrečene na upravni aparat, ki ni izpolnil svojih nalog. V tej zvezi je omenil sestanek med delavci in študenti, ki so razpravljali o položaju in menda pripravljali stavke. Do tega je prišlo, ne da bi odgovorni organi vedeli, pa čeprav so na sestanku prav gotovo bili tudi komunisti. Husak je ponovno posegel po dramatičnem tonu, ko je dejal, da se ne smejo igrati z usodo štirinajstih milijonov oseb in da mora imeti toleranca določene meje.

Za novinarje je Husak rekel, da morajo izvršiti svojo dolžnost in da jih partija ne bo prosila, če tega ne bodo hoteli narediti. Prisiljeni bodo sprejeti ukrepe glede funkcionarjev in druge ukrepe. «Vem da gre za ostre besede, ki pa odgovarjajo položaju».

Husak je omenil težave, do katerih bo verjetno prišlo v prihodnjih dneh zaradi pomanjkljivega razumevanja komunistov in tudi možnosti stavke. K temu je dodal, da je odločen, da ne bo niti najmanj popustil in da je prepričan, da bo zmagal v tej politični bitki.

Danes pa je Husak govoril v Bratislavi na zasedanju tamkajšnjega centralnega komiteja.

Albanski radio je obsodil zamenjavo Dubčka, češ da gre za odkrit pritisk Sovjetske zveze, ki je prišel do izraza ob obisku sovjetskega obrambnega ministra maršala Grečka, ki je odkrito zagrozil češkoslovaškim revizionistom z intervencijo sovjetskih čet.

Na tiskovni konferenci je tajnik japonske komunistične partije Kenji Miyamoto dejal, da pomeni odstop Dubčka jasen znak za vedno večje podrejenosti ČSSR Sovjetski zvezi ter da so ta razvoj predvidevali na seji CK takoj po lanski vojaški intervenciji.

PO SKLEPU VSEH TREH VSEDRŽAVNIH SINDIKATOV

Preko milijon državnih uslužbencev včeraj enotno stavkalo v Italiji

Državni uslužbenci zahtevajo: reformo uprave, zvišanje plač, ureditev ENPAS in utrditev sindikalnih svoboščin - Bomba na stanovanje Restiva

RIM, 19. — Danes je bila po vsej Italiji enotna stavka državnih uslužbencev, ki so jo proglasile vsedržavne sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL in ki je v celoti uspela. Stavki se niso pridružile nekatere avtonomne sindikalne organizacije državnih uslužbencev, tako da računajo, da je stavkalo preko milijon od skupno milijon štiristo tisoč uslužbencev.

Železničarji so pričeli stavkati ob 7. uri in se bo stavka zaključila jutri ob isti uri. Železniški promet je bil v celoti ustavljen, kar je povsem razumljivo ob enotni stavki, kateri se je pridružil tudi edini avtonomni sindikat. Vozili so zelo redki mednarodni vlaki, za kar je poskrbelo vojsko poveljstvo. Stavka je zajela v celoti vseh skoro 200 tisoč italijanskih železničarjev.

Zaprte so bile vse pošte in poštni uradi, tako da ni bilo mogoče pošiljati pisem ter drugih pošiljk in je bilo ustavljeno tudi izplačevanje poštnih računov in podobno. Podoben je položaj tudi glede državnega telefona, tako niso bili možni medkrajevni pogovori razen v teleselekcilj.

V ministrstvih ni bilo uradnikov, redno pa so delali vodilni uradniki, katerih avtonomni sindikat DIRSTAT se ni pridružil enotni sindikalni akciji, je pa napovedal za prihodnji teden ločeno stavkovno gibanje.

Danes niso žrebali «lota», vendar so redno igrali in bo žrebanje kasneje. Pričela se je stavka uradnikov sodnih uradov, ki bo trajala do 28. aprila. Zaprti so tudi uradi ENPAS, ker so uslužbenci izrazili svojo solidarnost in zahtevajo zvišanje prejemkov.

Zapleten je bil položaj v šolah, ker se stavki niso pridružili nekatere pomembnejše sindikalne organizacije. Vendar v zelo številnih srednjih šolah ni bilo pouka, v osnovnih šolah pa so povečini imeli učenci prosto, ker se ni javila v šolo večina učiteljev.

V Rimu je na pomembni manifestaciji govoril tajnik CGIL Mosca o razlogih za stavko. Ugotovil je, da je treba ustvariti enotno in demokratično javno upravo, kar ne zanima samo prizadete uslužbence, temveč celotno sindikalno gibanje in celotno družbo, ki je pod vplivom pomanjkljivosti državne uprave.

Razprava o racionalnih rešitvah vprašanj državne uprave traja že dolgo časa. Mosca je v tej zvezi navedel, da sindikati zahtevajo zvišanje plač, preureditev sistema napredovanj in kvalifikacij, spremembo sistema državne uprave. Pomembne so zahteve glede socialnega zavarovanja, ko je treba urediti položaj ENPAS, ki je falimentaren, istočasno pa demokratizirati to ustanovo, da bodo zavarovanci neposredno udeleženi pri upravi. Končno gre za odbitke pri plačah v primeru kratkih stavk, ko zaračuna uprava ves dan, pa čeprav gre samo za enourno ali nekajurno stavko. Mosca je v tej zvezi dejal, da sindikati ne bodo nikoli pristali na nobeno rešitev, ki bi pomenila omejitev pravice do stavke, z izjemo omejitev, ki so jih v javnem interesu, že sami avtonomno sprejeli.

Sindikalni predstavnik CGIL je zaključil, da je sindikat vedno pripravljen pričeti z resnimi pogajanji in istočasno obdolžil ministrstvo za zaklad, da je na svoj način izračunalo potrebne izdatke za uveljavitev reforme in niso hoteli sindikatom povedati niti po kakšnih kriterijih so to računali. V takih pogojih ni preostalo nič drugega, kot da se ponovno prične s sindikalno borbo, ki se bo lahko v prihodnjih dneh zaostrila.

V Rim je prispel ameriški državni tajnik za trgovino Maurice H. Stans, ki je prej obiskal milanski velesejem in ki se je danes sestal z ministrom za industrijo ter trgovino Tanassijem.

V Rimu se je pričela konferenca rektorjev italijanskih univerz, katere se udeležuje večina rektorjev. V tej zvezi je prišlo do čudne špekulacije, ko je neobstoječi tajnik rektorja Faede telefoniral nekak proglas, ki zelo čudno zveni. Kasneje so ugotovili, da gre za anonimno telefonsko sporočilo in da se je fantomatični Amilcare Bruni lažnivo izdajal za tajnika in navedel notranjo telefonsko številko vedoč, da ne bodo mogli ničesar kontrolirati zaradi stavke uslužbencev univerz.

Notranji minister Restivo, ki je v svojem govoru v parlamentu zagovarjal nastop policije v Battipaglii

V dopoldanskih urah so neznanci vrgli iz vozečega avtomobila papirnato bombo proti poslopju, v katerem prebiva minister za notranje zadeve Restivo. Policijski agent, ki stalno straži poslopje, je bil zelo pogumen in je bombo prijel v roke, ter jo vrgel v Tibero, kjer je eksplodirala, še preden je padla v vodo. V istem poslopju je do nedavnega bil tudi urad kitajske tiskovne agencije «Nova Kitajska», ki se je preselil, je pa še vedno naveden v telefonskem imeniku.

Danes se je zaključil v Rimu tretji kongres vsedržavne kmečke zveze in je imel zaključni govor podpredsednik Salvino Bigi.

Sovjetska delegacija jutri v Romuniji

BEOGRAD, 19. — Kakor poroča Tanjugov dopisnik iz Bukarešte, bo verjetno prišla v ponedeljek v romunsko prestolnico delegacija vrhovnega sovjeta SZ na osemdnevni obisk.

Po sestrelitvi ameriškega letala

WASHINGTON, 19. — Ameriški departma za obrambo je sporočil, da je ameriška vojna ladja «New Jersey» dobila ukaz, naj odpluje na zahodni Pacifik. Na področje, kjer je bilo sestreljeno ameriško vohunsko letalo, so odplule še druge vojne ladje. To je v zvezi z včerajšnjimi izjavami ameriškega predsednika, da bodo ZDA varovale izvidniška letala, ki delujejo ob korejski in kitajski obali.

Severnokorejski predstavnik v komisiji za premirje v Panmunjomu general Čon Sun je obtožil ameriškega generala Knappa, da je včeraj zapustil sestanek, ki je bil sklican, da bi obravnavali vprašanje sestreljenega ameriškega letala. General Knapp je zapustil sestanek, ko so mu severni Korejci postavili vprašanje v zvezi z letalom.

Predstavnik japonske vlade je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je njegova vlada opazila «z velikim olajšanjem» veliko zmernost v izjavah predsednika Nixona. Dejal je, da je za ZDA «naravno nadaljevati izvidniške polete» in da je to nadaljevanje «potrebno tudi za varnost Japonske».

Predstavnik japonske socialistične stranke pa je obtožil ZDA, da namenoma izzivajo Severno Korejo z velikimi vojaškimi manevri.

Jordanski kralj Husein se je med obiskom v ZDA sestal tudi z glavnim tajnikom OZN U Tantom

Predsednica izraelske vlade Golda Meir je v sporu z Arabci še bolj nepopustljiva, kakor je bil Levi Eškol. Na sliki jo vidimo med obiskom na področju Sueškega prekopa, kjer se skoraj vsak dan ponavljajo topniški in letalski spopadi

Slavko Furlan se je smrtno ponesrečil

LJUBLJANA, 19. — Sinoči je v ljubljanski bolnišnici «Petra Drža ja» umrl tajnik za notranje zadeve Slovenije Slavko Furlan, ki se je v petek hudo poškodoval na Krvavcu, kjer se je udeležil skupnih nočnih vaj planinskih reševalcev in pripadnikov javne varnosti. Furlan se je pri spuščanju na smučeh po zaledeneli strmini zaletel v stolp žičnice in pri tem dobil hude notranje poškodbe. Čeprav so ga s helikopterjem takoj pripeljali v bolnišnico in kljub takojšnji kirurški intervenciji je podlegel poškodbam. Slavko Furlan zapušča soprogo Emo ter hčerki Natašo in Mojco. Pogreb pokojnika bo jutri popoldne v Kranju, ob istem času bo na ljubljanskih žalah spominska slovesnost.

Slavko Furlan se je rodil 21. decembra 1921 v Gorici. V narodnoosvobodilni borbi je sodeloval od leta 1941. Za zasluge je prejel številna odlikovanja, med drugimi tudi Red za hrabrost. Po osvoboditvi je bil nekaj časa v jugoslovanski ljudski armadi, zatem pa je bil od 1963. leta član izvršnega sveta Slovenije, od oktobra 1967 republiški tajnik za notranje zadeve.

Uradni podatki o volitvah v Jugoslaviji

BEOGRAD, 19. — Po uradnih podatkih se je nedeljskih volitev za družbeno - politični svet zvezne skupščine in družbeno - politične svete republik, pokrajinskih skupščin in za odbornike občinskih svetov udeležilo 11.247.719 volivcev od skupnega števila 12.790.517 vpisanih, oziroma 87,9 odst. V Sloveniji se je volitev udeležilo 89,9, v Srbiji 89,3, v Hrvaški 88,3, v Makedoniji 85,5, v Bosni in Hercegovini 85 in v Črni gori 79,3 odst. volivnih upravičencev. Zanimivo je, da je bila največja udeležba v pokrajinah, kjer je prebivalstvo narodnostno najbolj mešano. V Vojvodini se je na primer volitev udeležilo 92,2 odst., v Kosovu pa 90,1 odstotka.

V preteklem tednu so se kaznjenci v nekaterih kaznilnicah v Italiji uprli in zahtevali reformo kaznilniške ureditve. Slika kaže nekatere kaznjence v kaznilnici San Vittore v Milanu, ko jih po zadušitvi upora vodijo iz kaznilnice, da jih premestijo drugam

Tudi včeraj topniški dvoboj ob Suezu

KAIRO, 19. — Davi je bil ob Sueškem prekopu nov topniški dvoboj na področju med Kantaro in Port Saidom, ki je trajal približno eno uro. Kakor običajno se obe strani obtožujeta odgovornosti za spopad. V Kairu pravijo, da so Izraelci imeli velike izgube in da so izraelski topovi skušali zadeti civilne objekte.

V Amanu je jordanski vojaški predstavnik sporočil, da je bil danes popoldne v severni Jordaniji spopad med Jordanci in Izraelci, ki so se spopadli z avtomatičnim orožjem in nastopilo je tudi topništvo. Izraelci so začeli streljati z vrhov Golan na zasedenem sirskem ozemlju. Jordanske sile so na streljanje odgovorile.

O spopadu je poročal tudi izraelski vojaški predstavnik, ki pa je izjavil, da so prvi začeli streljati Jordanci.

Jordanski ministrski predsednik Rifai je v intervjuju nekemu egiptovskemu tedniku zanikal, da je kralj Husein predlagal nov načrt za rešitev na Srednjem vzhodu. Rifai je izjavil, da Izraelu naklonjene tiskovne agencije skušajo izkoriščati Huseinove govore v Washingtonu. Poudaril je, da Huseinov načrt v šestih točkah dejansko ne vsebuje drugega kakor odstavke, ki jih vsebuje resolucija varnostnega sveta z dne 22. novembra 1967. Husein ni nikoli in nikomur predložil kakršnegakoli načrta. Dodal je, da skuša Izrael uničiti tudi arabsko enotnost, ker nasprotuje resoluciji varnostnega sveta.

Zatem je Rifai izrazil mnenje, da so ZDA pripravljene «mnogo bolj razumeti stališče Arabcev kakor prej». Po njegovem mnenju bi štiri velesile lahko mirno rešile krizo, če bi najprej skušale izvesti resolucijo varnostnega sveta.

Kralj Husein je prišel danes z letalom iz New Yorka v London, kjer se bo sestal s predsednikom vlade Wilsonom in z zunanjim ministrom Stewartom.

V poučenih krogih izjavljajo, da sta ZAR in Jordanija v svojem odgovoru na vprašanja Jarringa poudarili, da odločno zavračata ločene mirovne pogodbe z Izraelom in poudarili, da je rešitev mogoča v okviru resolucije varnostnega sveta OZN, ki zahteva umik izraelskih sil. Izrael pa je v svojem odgovoru ponovil svoje dosedanje stališče. Odgovore so poslali delegatom štirih velesil, ki se posvetujejo v New Yorku.

OB PETDESETLETNICI ZKJ

Govor Veljka Vlahovića na velikem zborovanju v Beogradu

Tito je med potovanjem po Vojvodini obiskal včeraj Subotico

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 19. — Na trgu, ki nosi ime enega izmed ustanoviteljev socialističnega gibanja v Srbiji Dimitrija Tucovića v Beogradu, je bilo nocoj v čast 50-letnice Zveze komunistov Jugoslavije veliko ljudsko zborovanje, na katerem je o zgodovini in revolucionarnem delovanju partije govoril predsednik mestne konference Zveze komunistov Veljko Vlahović.

Kot posebno značilnost delovanja ZKJ je Vlahović ocenil njeno borbenost, dejstvo, da nikdar ni odstopila, temveč da se je vedno spuščala v odkrito borbo, tako prej in tudi po prevzemu oblasti. «Prav zato, ker nismo sprejemali politike diktatov in argumentov sile, smo iz teh borb izhajali okrepljeni,» je poudaril Vlahović. Borbo naše partije že desetletja spremljajo poskusi, da se to, kar je najdragocenejše v njej in v naši viziji socializma, zamrači, skrije oziroma enostavno diskreditira. Toda, je pripomnil v zvezi s temi poskusi Vlahović, zgodovina vedno, čeprav z zakasnitvijo, postavlja stvari na pravo mesto. Kako smešni so danes avtorji člankov, ki so pred 50 leti pisali, da je naš delavski razred preslab, da bi uvedel pri nas socialistično družbo. Prav tako smešni bodo tisti, ki danes prerokujejo propast samoupravljanja. Socializem govori danes v več jezikih. Zveza komunistov Jugoslavije govori v jeziku samoupravljanja. Zato težko razumemo drugi druge. Kljub temu je socializem, kljub omahovanjem, tlačenju in zlorabam, bodočnost človeštva.

Vlahović se je v svojem govoru dotaknil tudi mednarodnih odnosov in izrazil željo Jugoslavije, da gradi socializem v miru, in njeno zaskrbljenost zaradi sedanjega mednarodnega položaja, počasnega reševanja vprašanja Vietnama in Bližnjega vzhoda, zaradi pogostih manevrov in vedno večjih izdatkov za vojsko in zaradi pritiska na svobodo in neodvisnost malih narodov. «V mednarodnih odnosih, je poudaril Vlahović, vidimo neodvisno toda jasno in dosledno politiko miru, prijateljstva in enakopravnega sodelovanja. Z borbo za samoupravne družbene odnose v naši deželi zoperstavljamo krizam na svetu demokratično, globoko ljudsko in socialistično alternativo. Takšna naša praksa v notranji in zunanji politiki je element povezave z vsemi silami, ki se iskreno zavzemajo za mir, družbeni napredek,» je Veljko Vlahović končal svoj govor na veličastnem zborovanju, katerega se je udeležilo okrog 150.000 Beograjčanov. Na zborovanju so bili tudi Mijalko Todorović, Rodoljub Čolaković, Blažo Jovanović, veterani revolucionarnega delavskega gibanja, številni zastopniki javnega in kulturnega življenja in sestra Dimitrija Tucovića, Dragica Tucović.

Predsednik republike Tito je prispel včeraj v Novi Sad. V Vojvodini bo ostal na obisku štiri dni. V mestu je obiskal občinsko skupščino, zatem tovarno «Novkabel» in novosadsko univerzo, kjer so ga toplo pozdravili številni študentje. Ob tej priložnosti se je Tito zahvalil za topel sprejem. Med drugim se je skliceval na to, kar se je govorilo na devetem kongresu ZKJ o šolstvu in o študentski mladini. Pripomnil je, da ne bi rad, da bi še še kdaj ponovilo, kar se je zgodilo lani. «Kar se pa nas tiče, je dodal Tito, bomo izpolnili obljube, ki smo jih dali. Dolžnost nas vseh, ki smo na vodilnih mestih, je storiti vse, da bi se vi čim bolje usposobili in da bi jutri čim uspešneje izpolnjevali svoje naloge kot strokovnaki v gospodarstvu in na drugih področjih družbenega življenja.» Zatem je dejal, da pripisuje danes poglavitni pomen udeležbe mladine v družbenem življenju.

Pozneje je Tito obiskal Bačko Palanko, danes pa je prišel v Subotico, kjer je v svojem govoru ugotovil, da so današnje razmere na svetu mračne in da je stalna bojazen, da bi se kje lahko začel spopad, ki bi lahko imel odmev tudi v Jugoslaviji. Dodal je, da Jugoslavija dela vse mogoče, da se ohrani mir. Poudaril je, da so se jugoslovanski narodi borili v krvavi vojni, da si priborijo, kar danes imajo. Če bi bilo potrebno, se bodo znova borili, da si ohranijo, kar so si pridobili z velikimi žrtvami in s trdim delom.

B. B.

Ostra napetost med Iranom in Irakom

TEHERAN, 19. — Iranska vlada je sporočila, da je odpovedala pogodbo z Irakom, ki je bila sklenjena 4. julija 1937 in ki se tiče določitve meje med obema državama ob ustju rek Tigris in Eufrat ter skupnega uporabljanja tega ustja za plovbo.

Ta odločitev odpira hudo krizo v odnosih med obema državama zlasti ker je Irak uradno sporočil iranski vladi, da so vode ob Šat El Arabu sestavni del iraškega ozemlja. O tem se je zvedelo med današnjim govorom podtajnika za zunanje zadeve v iranskem senatu. Ta je izjavil, da so bili v omenjenem ustju izvršeni številni napadi na iranske ribiške ladje in da iraške oblasti hočejo pregledati tovor vseh ladij, ki plujejo po tej vodni poti.

Iraška vlada je zahtevala od iranske vlade, naj da navodila iranskim ladjam, naj snamejo zastavo, ko pridejo na to področje. Poleg tega bi morali tu zapustiti iranske ladje iranski vojaki.

Po teh izjavah se je zvedelo, da so sklenili, da bodo iranske vojne ladje spremljale vse iranske ladje ki bodo plule po omenjenem ustju. Vojne ladje so dobile navodila, da se v primeru potrebe uprejo s silo vsakemu poskusu Iraka, da prepreči plovbo iranskih ladij, ali če bi skušale iraške oblasti te ladje ustaviti ter jih pregledati.

Mogoče pojasnjen tragični konec Ermanna Lavorinija

VIAREGGIO, 19. — Resnica o tragičnem koncu Ermanna Lavorinija, dvanajstletnega dečka iz Viareggia, ki je izginil neznanokam 31. januarja in čigar truplo so našli 9. marca pokopano na plaži v Marini di Vecchiano pri Pisi, bo končno prišla na dan? To vprašanje si zastavljajo danes prebivalstvo Viareggia, kjer se je razširila vest, da so karabinerji in policija, ki vodijo preiskavo, našli sled, ki bi utegnila biti prava.

Policija je ustavila in zaslišala dve osebi, 16-letnega M. B., prijatelja nesrečnega Ermanna, in 39-letnega A. M. iz Viareggia. Kljub molku preiskovalnih organov se je zvedelo, da je M. B. na zaslišavanju povedal, da je bil 31. januarja z Ermannom Lavorinijem, ko sta srečala A. M., ki ju je povabil v svoj športni avtomobil rdeče barve. Vsi trije so se nato odpeljali proti Torre del Lago, na poti pa je prišlo do tragičnega dogodka, ki je Ermanna stal življenje. Zdi se, da je A. M. dal dečku klofuto, ki je zaradi tega umrl, vendar ni bilo mogoče izvedeti točnejših podatkov. M. B. je potrdil, da je bilo Ermannovo truplo pokopano v Marini di Vecchiano.

Zdi se dalje, da A. M. odločno zavrača trditve mladeniča, ki ga obtožuje, da si je vse skupaj izmislil. Vsekakor bo treba počakati na sporočila preiskovalnih organov in sodnih oblasti. Med prebivalstvom Viareggia pa vlada, kot smo omenili, veliko razburjenje zaradi zadnjih vesti. Velika množica se je v večernih urah zbrala pred mestno postajo karabinerjev, da bi izvedela čim več o poteku preiskave.

Novo letališče v Zadru

ZADAR, 19. — Danes so odprli za promet novo civilno letališče v Zadru. Letališče ima steze dolge 2.000 in 2.500 metrov ter široke 45 metrov. Stroški za novo letališče znašajo 32 milijard dinarjev. Z današnjim dnem sta začeli delovati progi Zadar - Beograd in Zadar - Zagreb.

šport šport šport

ODBOJKA

Član ŠZ Bor Edi Plesničar kandidat za B reprezentanco

Tudi «gasilca» V. Veljak in A. Pavlica med kandidati

FIRENCE, 19. — Tehnična komisija italijanske odbojkarske zveze je sestavila seznam osemnajstih kandidatov za sestavo italijanske državne moške B reprezentance. Športno združenje Bor iz Trsta je zopet prejelo lepo priznanje za svoje strokovno delo pri vzgajanju novih kakovostnih odbojkarskih kadrov, saj je na tem seznamu tudi njegov igralec Edi Plesničar, že pred časom je bil na skupnih pripravah najboljših italijanskih odbojkarjev in že tedaj je s svojo igro opozoril nase sestavljalce italijanske državne reprezentance. Tako se je tudi uvrstil v ožji seznam kandidatov, iz katerega bodo sestavili reprezentativno dvanajsterico.

Med sklicanimi igralci sta še dva Tržačana in sicer Adrijan Pavlica ter Valter Veljak, ki trenutno nastopata za tržaške gasilce.

Vsi igralci se bodo morali zbrati 25. in 26. aprila v Covercianu pri Firencah, kjer se bodo udeležili skupnih priprav.

Sklicani so bili naslednji igralci: Benenti, Bombardieri in Colombo (CSI Milan); Fanfani in Gazzi (Rulni Firence; **Plesničar (Bor Trst)**; Baldini in Iori (Celana Bergamo); Anderlini (Panini Modena); Negri (Scaiola Mantova); Giordano (Alessandria); Rinaldi (Virtus Bologna); Guerra (Casadio Ravenna); Veljak in Pavlica (Ravalico Trst); Giorgi (CSI Chiavari); Aiello (Palermo); Ragazzi (Montesi Pesaro).

NOGOMET

MILAN, 19. — V prvenstveni tekmi 11. povratnega kola A lige, ki so jo igrali danes, je Milan premagal Romo z 1:0 (0:0). Gol je v 12' drugega polčasa dosegel Petrini. Kotov je bilo 12:3 za Milan. Pred 55.000 gledalci je sodil Monti iz Ancone.

* * *

NIKOZIJA, 19. — V povratni tekmi izločilnega turnirja 7. evropske skupine za svetovno nogometno prvenstvo 1970, je Avstrija premagala Ciper 2:1 (1:0). Prvo tekmo je Avstrija zaključila s 7:1 v svojo korist. Lestvica te skupine je po današnji tekmi naslednja:

Škotska	3	2	1	0	8	2	5
Z. Nemčija	3	2	1	0	4	1	5
Avstrija	4	2	0	2	10	6	4
Ciper	4	0	0	4	2	15	0

BALINANJE

Nastop Gaje

Danes ob 8.30 bo v Trstu deželno balinarsko tekmovanje za 8. trofejo Tombacco. Tekmovanje organizira Agricoltore. Udeležilo se ga bo tudi športno društvo Gaja. Ekipo tega društva bosta sestavljala Karel Guštin in Albin Bak.

PLAVANJE

MAGDEBURG, 19. — V drugem dnevu plavalnega dvoboja Vzhodna Nemčija - SZ je sovjetski plavalec Nikolaj Pankin izboljšal s časom 2'25"4 lastni svetovni rekord na 200 prsno. Prejšnji Pankinov rekord ki ga je dosegel 22. marca v Minsku, je bil 2'26"5.

BOKS

LOS ANGELES, 19. — Mehiški boksar kubanskega porekla Jose Napoles je v 14. rundi premagal s tehničnim k. o. Američana Curtisa Cokesa in si osvojil naslov svetovnega prvaka welter kategorije.

Šport med dijaki

V prijateljski nogometni tekmi sta se včeraj v Trstu sporazumeli enajsterici slovenske klasične in realne gimnazije za neodločen izid 4:4.

NOGOMET DANES

A LIGA

11. povratno kolo

ATALANTA — INTER
Di Tonno
FIORENTINA — TORINO
Francescon
JUVENTUS — H. VERONA
Serafino
LANEROSSI V — PALERMO
D'Agostini
PISA — CAGLIARI
Lo Bello
SAMPDORIA — BOLOGNA
Pieroni
VARESE — NAPOLI
Toselli

B LIGA

9. povratno kolo

CATANZARO — MANTOVA
Picasso
CESENA — PERUGIA
Gialluisi
FOGGIA — EZESPAL
Carminati
LAZIO — BRESCIA
Gonella
LECCO — BARI
Lattanzi
LIVORNO — REGGINA
Possagno
MODENA — CATANIA
Mascali
MONZA — COMO
Gussoni
REGGIANA — PADOVA
Bernardis
TERNANA — GENOA
Panzino

A SKUPINA C LIGE

11. povratno kolo

MONFALCONE — MACOBI ASTI
Ciacci
PIACENZA — ALESSANDRIA
Bianchi
PRO PATRIA — BIELLESE
Messinese
SAVONA — LEGNANO
Cimma
SOLBIATESF — VENEZIA
Monforte
SOTTOMARINA — RAPALLO R.
Pesciarelli
TREVIGLIESE — NOVARA
Sgherri
TREVISO — TRIESTINA
Ciulli
UDINESE — MARZOTTO
Frasso
VERBANIA — CREMONESE
Martinelli

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Obsojen ločeni gostilničar iz Umaga ker ni plačeval ženi preživnine

Mladenič obsojen pogojno na dva meseca zapora, ker ni imel vozniškega dovoljenja

Pred tržaškim okrajnim sodnikom se je moral zagovarjati včeraj 45-letni Iginio Sossa iz Umaga, ki živi od leta 1965 v Trstu. Moškega so obtožili, da ni skrbel za svojo družino ter da ni vsak mesec izplačal zakoniti ženi vsoto 25.000 lir ki jo je določilo sodišče.

Sossov primer spada v vrsto nesrečnih zakonskih zvez, ki jih v bližnji Jugoslaviji rešujejo z razvezo, medtem ko v Italiji, kjer ni razveze, predstavljajo še vedno rešljiv problem.

Sossa se je pred časom poročil v Umagu z Mario Crisman, s katero je imel hčerko Dorino. Že pred leti se je zakon skrhal ter je prišlo do razveze, ki jo je izreklo pristojno jugoslovansko sodišče. Crismanova se je potem priselila v Trst, kjer živi s hčerko že več let.

Sossa je potem ostal v rodnem kraju do leta 1965. Po razvezi se je poročil z neko drugo žensko s katero je imel dva otroka. Leta 1965 se je priselil v Trst, kjer je vzel v zakup v Ul. Carpison neko gostilno.

Nekega dne pa ga je prva žena spravila na zatožno klop pod obtožbo dvoženstva in drugih prekrškov. Nekatere obtožbe so odpadle, ostala pa je tista, ki zadeva oskrbovalnino v korist prve družine. Tržaško sodišče je sklenilo, da mora Sossa plačati svoji prvi družini vsak mesec 25.000 lir.

Te obveze pa Sossa ni spoštoval, baje zato, ker mu gostinski obrat v Trstu ni prinašal tolikšnega dobička, da bi lahko skrbel za dve družini. O tem njegovem gmotnem stanju so včeraj pričale tudi nekatere priče. Baje pa so tudi ugotovili, da sta njegova prva žena in hčerko gmotno popolnoma preskrbljeni.

Vse to pa ni rešilo Sossa pred obsodbo. Sodnik ga je namreč spoznal za krivega ter ga obsodil na 2 meseca zapora in 200.000 lir globe. O odškodnini bodo razpravljali pred pristojnim civilnim sodiščem. Vendar pa bo moral Sossa plačati pol milijona lir predujma ter poravnati stroške zasebne stranke. Kazen mu bodo zbrisali, toda le pod pogojem, da v roku treh mesecev poravna obveznosti, ki mu jih je naložilo sodišče.

Pred istim sodnikom je bila včeraj zanimiva obravnava, ki je sicer zadevala precej pogosto obtožbo upravljanja avtomobila brez zakonitega vozniškega dovoljenja, ki pa je zaradi okoliščin v katerih se je odigrala skoraj edinstvena.

Pred okrajnim sodnikom se je moral zagovarjati 19-letni študent Giorgio Pulignano iz Ul. Nordio 6 ki je bil obtožen, da je upravljal avto brez zakonitega vozniškega dovoljenja. Pulignano je sicer imel pri sebi začasno vozniško dovoljenje, ki ga pristojne oblasti izdajajo vsem, ki se učijo upravljati avto. V trenutku pa ko je Pulignano pognal motor ter odpeljal avto kakih 80 metrov daleč od prostora kjer je bil parkiran, ni bilo na vozilu izvežbanega šoferja, kot predpisuje zakon.

Dogodek se je pripetil 21. novembra lani pred karabinjersko postajo v Ul. Cologna. Pred postajo se je pripeljal s svojim avtom 19-letni študent Massimo Corbella, ki ga je spremljal njegov prijatelj Pulignano. Corbella je ustavil avto pred postajo, kjer je moral poravnati neko globo, ki mu je bila naložena pred časom. V avtu je ostal Pulignano sam. Karabinjer, ki je prišel k vozilu, je trdil, da je Pulignano sedel za volanom, mladenič pa je zanikal to trditev. Dejal je, da je na karabinjerjevo zahtevo sedel za volan ter odpeljal avto kakih 80 metrov daleč. Ker pa je neki drug stražnik opazil da je bil šofer precej negotov pri upravljanju vozila, je prišlo do ponovnega spora. Ker mladenič ni imel vozniškega dovoljenja, so ga prijavili okrajnemu sodišču. Kljubtemu da je včeraj javni tožilec zahteval oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, je sodnik Barbagalio obsodil mladeniča na 2 meseca pripora ter 10.000 lir denarne kazni. Kazen je pogojna ni je ne bodo vpisali v kazenski list.

Izlet bivših partizanov z Opčin

Odbor bivših partizanov z Opčin, ki prireja od 25. do 27. aprila izlet v Bihač, na Plitvička jezera in v Crikvenico, prosi vse, ki se nameravajo udeležiti izleta, da ne odlašajo z vpisom. Pravočasno je namreč treba potrditi število postelj v hotelih, saj je v teh dneh v vseh hotelih že precejšnje število zasedenih mest.

Avtobus bo odpeljal z Opčin na praznik 25 aprila ob 6. uri, povratek pa je predviden za 21. uro v nedeljo, dne 27. aprila.

Se enkrat prosimo vse bivše partizane, njihove družinske člane in prijatelje, da se čimprej prijavijo za izlet in sicer v trgovini pohištva Renar, Opčine, Proseška ulica.

Razstava načrta za ureditev Rižarne

Razstava natečaja za načrt muzeja odporniškega gibanja v Rižarni pri Sv. Soboti ostane odprta v občinski umetnostni galeriji v palači Costanzi do nedelje, 27 aprila. Razstava je odprta ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure. Razstavo so podaljšali, ker je vzbudila veliko zanimanje med tržaškim občinstvom.

NEDALEČ OD CENTRA ZA JEDRSKO FIZIKO

Pri trčenju avta ob ograjo mladenič obležal mrtev na cesti

Dekle, ki je šofiralo, se bo moralo zdraviti mesec dni v bolnišnici

V poznih sinočnjih urah se je pripetila blizu miramarskega gradu huda prometna nesreča, ki je terjala eno smrtno žrtev. Avto znamke «fiat 500», ki ga je upravljala 19-letna Erica Bertuzzi z Elizejskih poljan 26, se je zaletel iz neznanih razlogov v ograjo na desni strani ceste. Zaradi silovitega udarca se je sprednji desni del avta popolnoma zmečkal. Sunek je odbil vozilo proti sredini cestišča, a skozi odprta vrata je padel na tlak 21-letni Luigi Germani iz Ul. Vasari 17, ki je sedel ob šoferki. Mladenič je bil na mestu mrtev.

Na kraj nesreče je prišel javni tožilec dr. Ballarini, ki je vodil preiskavo o nesreči. Pozno čez polnoč so policijski organi odstranili truplo nesrečnega mladeniča.

Še prej je neki zasebni avto odpeljal v splošno bolnišnico Erico Bertuzzijevo, ki se je pobila posebno po glavi. Dobila je razne poškodbe tudi po drugih delih telesa. Okrevala bo v 30 dneh.

Stavka državnih uslužbencev

Opoldne se je končala stavka državnih uradnikov, danes ob sedmi uri zjutraj pa se konča stavka železničarjev. Udeležba v stavki je bila po raznih državnih uradih različna. Najvišji je bil odstotek stavkajočih uslužbencev državnega monopola. Dobro je uspela stavka na pošti in pri železnici in delno v italijanskih šolah. Vozilo je le nekaj vlakov z osebjem vojaških inženirskih čet.

Mladinska komunistična federacija ter socialistična mladinska federacija priredita jutri ob 19.30 uri skupaj z grško domovinsko fronto in vsegrškim osvobodilnim gibanjem solidarnostno manifestacijo z grškim narodom v dvorani «Di Vittorio» na sedežu CGIL.

«Harmonike na odru» v Kulturnem domu

«Harmonike na odru» so sinoči privabile v Kulturni dom kar lepo število občinstva, ki je bilo deležno pravcate harmonikarske revije. Predstavili so se najmanjši, taki ki komaj gledajo izza harmonik, prek že nekoliko starejših pa tja do mojstrov tega popularnega inštrumenta, ki znajo s svojo tehniko in interpretacijsko sposobnostjo navdušiti poslušalce. Poleg solistov pa smo prisluhnili tudi duom, triu, kvartetu, malemu otroškemu ansablu, mladinskemu ansamblu pa še velikemu in nazadnje še okrepljenemu ansamblu «Miramar». Vmes pa smo bili deležni tudi nekoliko barske muzike, tako da lahko rečemo, da smo poslušali harmoniko prav v vseh zvrsteh svoje vsestranske uporabnosti, pa tudi vseh vrst skladbe, ki se ji podajo od preprostih narodnih melodij do raznih priredb in celo do nalašč za harmoniko napisanih skladb, povrhu pa smo slišali v Kjudrovih mogočnih rokah še — danes praktično že izumrlo - tipično tržaško harmoniko, «plovenco» po domače.

Zaradi pozne ure in pomanjkanja prostora bomo več o tem posrečenem glasbenem večeru še poročali.

Obisk učencev z Viča pri učencih v Nabrežini

Včeraj je skupina 50 učencev osemletke na Viču (Ljubljana) prišla skupaj s svojimi vzgojitelji na obisk k učencem slovenske osnovne in srednje šole v Nabrežini. Ljubljanski gostje so imeli s svojimi nabrežinskimi prijatelji popoldne skupen nastop v dvorani prosvetnega društva «Igo Gruden» in so izročili za slovensko srednjo šolo v Nabrežini ter vse slovenske osnovne šole v nabrežinski občini knjige, ki so jih sami nabrali, ter 14 svojih linorezov. Ljubljanski šolarji so prišli čez mejo že dopoldne okrog 9. ure. Najprej so si ogledali muzej «Kraška hiša» v Repnu, nato pa so se peljali skozi kraške vasi do Sesljana k morju. Sledil je obisk v osnovni in srednji šoli v Nabrežini, potem pa kosilo, ki ga jim je priredila občinska uprava. Po skupni prireditvi v Nabrežini so se učenci osemletke Vič-Ljubljana vrnili domov. Podrobneje bomo še poročali.

Priletni upokojenec trčil z mopedom v avto

Včeraj ob 13. uri so sprejeli na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice 67-letnega upokojenca Giuseppa Hoferja iz Ul. Cancellieri 2, ki se je ponesrečil pri vožnji z mopedom na križišču Istrske ulice z Ul. Bastia.

Nesreča se je pripetila, ko je Hofer, ki se je peljal v smeri šentjakobskega trga, prišel do križišča z Ul. Bastia. Prav tedaj je 27-letni Augusto Castellani s Stopnišča Bonghi 81, ki je upravljal avto fiat 600 TS 66036 in je prihajal iz nasprotne smeri, hotel zaviti v Ul. Bastio. Mopedist je trčil v avto ter padel na tla.

Ponesrečenega Hoferja so prepeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK. Zdravniki so mu ugotovili poškodbe na levi strani čela, levi čeljusti ter lobanjsko travmo. O kreval bo v 10 dneh.

istituto di credito per le imprese di pubblica utilità

(I. C. I. P. U)
JAVNOPRAVNA USTANOVA S SEDEŽEM V RIMU - UL. QUINTINO SELLA, 2
V celoti vplačana glavnica lir 5.250.000.000
Razne rezerve lir 34.201.933.250

Zavod podeljuje:
— srednja in dolgoročna posojila javnim in zasebnim podjetjem za izvajanje javnokoristnih del, naprav in storitev ali sicer za pobude javnega pomena;
— srednja in dolgoročna financiranja po znižani obrestni meri za industrijske in turistične pobude v južni Italiji in na otokih, v smislu zakona štev. 717 z dne 26. junija 1965;
— srednja in dolgoročna financiranja po znižani obrestni meri za industrijske in turistične pobude v zaostalih področjih severne in srednje Italije, v smislu zakona štev. 614 z dne 22. julija 1966;
— srednjeročna financiranja za spodbujanje produktivnih naložb in za tehnološki razvoj srednjih in malih podjetij, v smislu zakona štev. 38 z dne 15. februarja 1967, kateri podaljšuje veljavnost in spreminja določila zakona štev. 623 z dne 30. julija 1959;
— finančno pomoč za kreditiranje izvoza ter za posege v korist deželam v razvoju v smislu zakona štev. 131 z dne 28. februarja 1967.

OBRAČUN 31. DECEMBRA 1968

AKTIVA	31. decembra 1968	31. decembra 1967
1. Posojila	L. 706.800.126.287	L. 625.743.494.256
2. Krediti, ki izhajajo iz urejenih in izmenjanih predvojnih posojil v smislu zakonskega dekreta štev. 921 z dne 8. septembra 1947 ter zakona štev. 48 z dne 3. februarja 1951	» 16.633.034.627	» 19.038.205.579
3. Lastni vrednostni papirji	» 815.268.016	» 765.073.195
4. Kontokorentne vloge pri Zakladu, pri zavodu Banca d'Italia in pri drugih kreditnih zavodih	» 78.476.478.681	» 60.524.167.438
5. Vloge pri finančnih agentih za poslovanje z obveznicami v tuji valuti	» 1.544.176.620	» 1.184.361.186
6. Dolžniki in razne druge postavke	» 4.450.214.884	» 3.003.614.997
7. Nepremičnine	» 426.723.744	» 421.001.937
8. Premičnine	» 1	» 1
9. Neamortizirana razlika za plasma obveznic v legalni valuti	» 5.556.433.000	» 5.681.517.500
	L. 814.702.455.860	L. 716.361.436.089
10. Jamstvo na posojila	» 53.016.122.858	» 89.140.102.894
11. Krediti, ki izhajajo iz poslovanja po zakonskem dekretu štev. 921 z dne 8. septembra 1947 ter po zakonu štev. 48 z dne 3 februarja 1951, za nominalno vrednost obveznic v tuji valuti pred emisijo na osnovi ponudbe o izmenjavi	» 332.456.081	» 334.806.127
12. Deponirane vrednosti	» 15.207.076.069	» 30.511.588.505
	L. 883.258.110.868	L. 836.347.933.615

PASIVA		
1. Glavnica	L. 5.250.000.000	L. 5.250.000.000
2. Rezervni skladi	» 7.739.716.404	» 7.195.217.107
3. Sklad za riziko	» 25.812.333.000	» 22.012.333.000
4. Obveznice v legalni valuti	» 672.544.542.500	» 597.580.817.500
5. Tuje obveznice na 30 let 1-3 odst. 1947	» 17.270.867.585	» 19.304.417.256
6. Pasivni predujmi in izvozna posojila	» 3.621.418.634	» 2.582.492.262
7. Donositelji obveznic v legalni valuti	» 52.403.781.376	» 45.822.676.859
8. Donositelji tujih obveznic na 30 1-3 odst. 1947, račun obresti in povračila	» 906.343.662	» 918.149.509
9. Posojila pred izplačilom	» 3.768.330.032	» —
10. Upniki in razne postavke	» 24.013.387.939	» 14.474.234.872
11. Sklad za amortizacijo nepremičnin	» 129.350.880	» 111.098.427
	L. 813.460.072.014	L. 715.251.436.795
12. Dobiček poslovnega leta	» 1.242.383.846	» 1.109.999.297
	L. 814.702.455.860	L. 716.361.436.089
13. Upniki za dovoljena posojila (jamstvo)	» 53.016.122.858	» 89.140.102.894
14. Obveznice v tuji valuti pred emisijo na podlagi ponudbe o izmenjavi	» 332.456.081	» 334.806.127
15. Deponenti vrednosti	» 15.207.076.069	» 30.511.588.505
	L. 883.258.110.868	L. 836.347.933.615

Frank Gay

ZAPELJEVANJE

Tip, ki je vstopil, mi ni bil niti najmanj všeč. Vendar, bil je klient, ta trenutek pa nisem imel drugih strank. Zato ga nisem zavrnil.

Bil je postaven, vendar malo nižji od mene. Videti je bil gentleman, vendar to prav gotovo ni bil. Ukazal mi je:

— Vstanite, da si vas bolje ogledam!

Rad bi ga poslal k hudiču, vendar sem se zadržal in vstal.

— Prav, zdaj se obrnite.

— Veste kaj, tole je detektivska agencija, sem protestiral, ne pa modna revija.

— Obrnite se, je vztrajal. Ne, ne tako hitro! Le kaj je z vami, ali se ne znate počasi obračati?

Spet mu nisem pokazal vrat, ker je bil edini klient. Končno je izjavil:

— Ustrezate! Vi ste približno takšen moški, kakršen mi je všeč. Visok, močan in malo trčen.

Stopil sem k njemu in ga pograbil za suknjič. Vlekel sem ga k sebi, dokler se najina nosa nista skoro dotikala, nato pa sem mu dejal:

— Poslušajte, vi! Končno bi le rad zvedel, kaj hočete.

Niti trenil ni. Čisto mirno me je vprašal:

— Ali bi želeli tisoč dolarjev?

Njegovo obnašanje je bilo še vedno nevljudno.

— Seveda bi želel.

— Potem pa me izpustite!

Ko sem ga izpustil, je pripomnil:

— Z denarjem je mogoče kupiti vse. Kupil vas bom za tisoč dolarjev.

— Kaj naj storim? sem ga vprašal po krajšem oklevanju.

Razvlekel je usta v nekaj, kar naj bi bil nasmeh:

— Hočem, da zapeljete mojo ženo.

Vprašujoče me je gledal, toda moj obraz mu ni povedal ničesar.

— Vi ste prvi mož, ki mi bo kaj takšnega plačal.

Pridušeno se je zasmejal.

— Z ženo živiva ločeno. Sovraživa se.

Naštel je tisoč dolarjev v bankovcih po 20 dolarjev in jih vrgel na mizo. Kakor je pripovedoval, je bilo vse zelo preprosto, dejansko pa je bilo čisto drugače. Nisem vedel, ali potrebuje to uslugo zaradi izsiljevanja ali zaradi ločitve. Želel je, da vse to posname na filmski trak in magnetofon. In ne samo to: hotel je, da bi bil on navzoč in da bi vse osebno opazoval.

Spravil sem denar v listnico.

— Storil bom vse, kar morem, da bi vam ustregel.

To je bilo mogoče izvesti s posebnim ogledalom. Na eni strani je ogledalo, s hrbtne strani pa okno. V mojem stanovanju je takoj poleg dnevne sobe majhna garderoba, katere vrata se odpirajo proti kavču. V vrata garderobe bom moral vgraditi ogledalo, za njim pa postaviti filmsko kamero, usmerjeno proti kavču.

Preden je odšel, mi je dal še nekaj — tri fotografije svoje žene: v obleki, v kopalkah in — brez vsega. Prepričan sem bil, da jo bom spoznal, ne glede na to, kje jo bom srečal. Bila je pravcata lepotica, visoka in vitka rjavolaska, stara približno trideset let.

Našel sem gospo Quentin tam, kamor me je poslal njen mož: stala je na koncu odskočne deske v plavalnem klubu Silver. Da bi lahko vstopil, sem pokazal člansko izkaznico njenega moža. Takoj sem opazil, da je še lepša kakor na slikah.

Ime ji je bilo Michele. Kaj kmalu sem se seznanil z njo. Predstavil sem se ji kot reporter Suna, zdaj na dopustu.

Še isti večer sem jo povabil na večerjo. Tako je bilo tudi naslednja dva večera. Vedno sva iskala diskretne kraje, kajti tako mi je pojasnila, boji se, da se ne bi srečala z možem. Vse je šlo tako gladko, da sem obvestil Quentina, naj bo pripravljen, kajti čas za akcijo ni daleč.

Četrti dan sem telefoniral Michele in jo povabil, naj pride na večerjo k meni domov. Pristala je. Na vratih garderobe je že bilo montirano ogledalo. Imam svojo kamero in magnetofon, zato sem jih razvrstil; magnetofon in mikrofon pod kavč, kamero pa na podstavek za vrati.

Magnetofon se lahko vrti nepretrgoma štiri ure. S kamero bo fi Quentina za kamero in mu prepustiti, da snema po lastni izbiri.

Prišel je pol ure prej, kakor sva se dogovorila. Povedal sem mu, kako kamera dela. Nato sem ga posadil na stol in zaklenil garderobo.

Michele je bila ta večer prekrasna v globoko dekoltirani obleki. Kakor sem vam že povedal, je bila visoka, vitka, nekam temna, meni pa se zdijo takšne ženske očarljive.

Najprej sem ji ponudil najboljši zrezek, kar sem jih kdaj pripravil, nato pa sem jo posadil na kavč in ji dal v roko kozarec whiskyja. Šel sem v spalnico in se nekaj časa ukvarjal z budilko, nato pa sem vzel svoj kozarec in sedel poleg nje na kavč.

Zabava se je začela. Poljubil sem jo, ona pa mi je vrnila poljub. Pritegnil sem jo bliže. Ni se upirala. Pobožal sem jo po hrbtu in se ustavil na kolenih.

Naenkrat je bilo slišati zvonjenje iz spalnice. Oba sva se zdrznila.

— Kaj je bilo? me je vprašala.

— Budilka! Najbrž sem jo napačno naravnal.

Zasmejala se je in me spet poljubila:

— Naj kar zvoni, saj se bo ustavila.

— To je električna budilka, sem ji pojasnil, zvonila bo vso noč! Dal sem ji pijačo v roke, se opravičil in odšel, da bi uro izključil.

Nisem bil odsoten več kakor eno minuto, vendar sem takoj, ko sem se vrnil v sobo, opazil, da se je vse spremenilo. Kozarec je držala v eni roki, neki temni predmet pa v drugi. Ko sem prišel bliže, sem videl, da je to moja listnica, ki mi je prav gotovo padla iz žepa, ko sem objemal Michele.

Odprla jo je. V celofanskem predalu sem zagledal svojo detektivsko izkaznico. Vse, kar je rekla, je bilo:

— Baraba nesramna!

Vrgla je listnico na tla, vzela plašč in se oblekla. Mislil sem, da bo takoj odšla in da bo s tem vsega konec. Toda motil sem se. Zamahnila je s kozarcem tako, da sta me whisky in led zadela sredi obraza. Šele nato je odšla in jezno zaloputnila vrata za seboj.

Pogledal sem v ogledalo, ker sem vedel, da me Quentin opazuje z druge strani. Odklenil sem vrata, jih odprl in se umaknil. Planil je ven kot podivjan bik in prevrnil stojalo, na katerem je bila kamera.

— Prekleti zelenec, je zavpil. Vse si pokvaril. Hočem nazaj svoj denar.

Tedaj sem ga usekal. Moja pest mu je priletela naravnost na oko. Ni padel, temveč je samo omotično stresal glavo. Počakal sem približno minuto, da je prišel k sebi, nato pa sem odprl vrata in ga vrgel ven.

Naslednje pol ure sem čistil stanovanje. Obrisal sem whisky s preproge in kavča, skril sem kamero in magnetofon ter izpraznil pepelnike. Nato sem prišel na vrsto še sam. Slekel sem srajco in hlače ter odšel pod prho.

Pripravil sem si nov whisky z ledom in ogrnjen v domačo haljo sedel na kavč. Popil sem morda tri požirke, ko se je oglasil zvonec.

Odprl sem vrata. Bila je Michele. Ko je vstopila, sem se takoj znašel v njenem strastnem objemu.

— Dragi, je zašepetala, kakšna sem bila?

— Dobila boš oskarja, sem odgovoril. Vzel sem jo v naročje in odnesel v spalnico. Prepričal sem se, ali je budilka dobro zaprta, kajti nisem želel, da bi me motila.

Pomlad pod štanjelskim vrhom (foto Magajna)

AKCIJA ZA OBNOVO ŠTANJELA NA KRASU

Umetnost naj reši spomenik

Štanjel na Krasu je prvorazredni slovenski urbanistični spomenik, ki pa že od leta 1944 nezadržno propada. Tedaj so ga partizani minirali in zažgali, da bi nemški posadki preprečili bivanje v njem. Ogroženost spomenika poleg njegovega izrednega pomena za znanost in turizem sili h kar najhitrejšemu ukrepanju. Ker pa obsega Štanjel celo naselje, je njegova obnova povezana z zelo velikimi izdatki. Ker tolikšnih sredstev ni na razpolago, vlaganje manjših pa bi bilo celo nerentabilno, iščejo strokovnjaki drugačnih možnosti. Direktor Zavoda za spomeniško varstvo v Novi Gorici prof. Emil Smole in akademski slikar Silvester Komel sta izoblikovala originalno zamisel: akcija mladih umetnikov naj reši ali vsaj pomaga pri rešitvi starodavnega spomenika.

Štanjel je dandanes le na pol naseljen in prav nenaseljene stavbe najbolj propadajo. V eni izmed njih, v zapuščenem paviljonu nad velikim parkom, bo našlo v letošnjem poletju zatočišče pet študentov kiparstva z Akademije za upodabljajočo umetnost v Ljubljani. Njihov atelje bo na prostem, v parku, kjer bodo iz kamnitih kraških blokov klesali vsak svoj kip. Ti kipi bodo potem zametek umetniške galerije na prostem, kajti študenti kiparstva bodo poslej vsako leto prihajali na delo v Štanjel, ki bo tako postal pojem kiparskega simpozija ali kolonije. Ščasoma, ko bodo možnosti v kraju večje, bo tudi udeležba kiparjev številnejša, razen kiparjev pa bodo pričeli prihajati tudi slikarji, arhitekti, urbanisti — predvsem študenti teh strok, mladi umetniki. Nekateri si bodo morda prav v Štanjelu uredili svoje lastne atelieje.

Umetniška dejavnost v sedaj skoraj zapuščenem naselju bo vanj spet prinesla življenje. Prisotnost umetnikov bo v sedanjih in bodočih prebivalcih prebudila občutek za starodavne in umetnostne vrednote. Takšen kraj bodo pričeli v zmerom večjem številu obiskovati turisti. Prinesli bodo denar, terjali pa bodo tudi urejenega okolja. Za razvoj izletniškega turizma je Štanjel kot nalašč, saj je na križišču pomembnih poti in ob železniški postaji. Že sedaj ga turisti radi obiskujejo, ko pa bo kraj urejen, bo imel možnosti tudi za razvoj stacionarnega turizma.

Nedavno tega si je skupina prvih petih študentov, ki bodo v Štanjelu začeli s kiparsko dejavnostjo in bodo tako pionirji kiparske kolonije v tem kraju, ogledala spomeniško naselje, možnosti za delo v njem in tudi kamnite bloke v kamnolomu Lipica. S tem, kar so našli, so bili nadvse zadovoljni. Sežanska občina jim ob velikem razumevanju nudi vso podporo, zlasti zaslužen je pri tem nekdanji predsednik Evstahij Zadnik. V obratu sežanskega kamnoloma «Marmor» v Lipici pa je študente sprejel Anton Uršič. Študentje so jima dejali, da je vse, kar rabijo, kos kamna in kos strehe. Vendar pa jim bodo prireditelji prav gotovo preskrbeli vsaj to, da ta dva kosa ne bosta premajhna.

SaŠ

PREJELI SMO

«KAJ», časopis za kulturu i prosvjetu št. 2, Zagreb, marec 1969, leto II. Številka je posvečena kmečkim puntom l. 1573.

«Le livre slovèn», marec 69, št. 1, letnik VII. Informacijski bilten Društva pisateljev Slovenije, PEN-kluba za Slovenijo in Društva prevajalcev Slovenije.

Tržaška hranilnica: «Bilten o gospodarski konjunkturi v Furlaniji - Julijski krajini» — pregled za leto 1968.

Jacobus Gallus Carniolus: «Moralia». Izdala Slovenska matica v Ljubljani 1968. Uredil in uvod napisal Dragotin Cvetko.

REVIJE

Zaliv, št. 16-17

Zadnja dvojna številka tržaške ideološke revije «Zaliv» si je za moto zapisala stavek iz Cankarjevega predavanja v Trstu l. 1918 «Tako so nas tujci in potujčevalci delali majhne in slabe, da smo nazadnje še sami verovali v to svojo neznatnost in nemoč». S tem in še s spominskim sestavkom Marice Žagarjeve «Ivan Cankar v Trstu» ter polemično razglabljajočim spisom A. Kosa (psevdonim?) «Ob petdesetletnici Cankarjeve smrti na Slovenskem» se je revija oddolžila spominu na enega največjih slovenskih duhov — Ivana Cankarja ob 50-letnici njegove smrti. Marica Žagarjeva pише o razpoloženju tržaških Slovencev v vojnem letu 1918 spominja se «Majske deklaracije», veličastne proslave te deklaracije v Rossettijevem gledališču, uprizoritve Ribičičeve mladinske igre «V kraljestvu palčkov» in končno Cankarjevega predavanja v Ljudskem odru, kateremu je sama prisostvovala A. Kos pa je hotel potegniti nekakšno vzporednico med Cankarjem, govorom predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josipa Vidmarja na osrednji proslavi petdesete obletnice Cankarjeve smrti v Ljubljani in nekaterimi stališči na 6. kongresu Zveze komunistov Slovenije. To vzporejanje gradi tako, da ga pripelje do mnogih polemično-kritičnih trditev in končno do razničenja sedanje stvarnosti na Slovenskem.

Uvodni prispevek je izpod peresa Ubalda Vrabca. Piše o narodnem vprašanju in delavskih strankah iz izhodiščne postavke: «Vidni in manj vidni tolmači tako imenovanih naprednih idej nam vztrajno dopovedujejo, da bomo tu živeči Slovenci najbolj uspešno zaščitili pravice naše manjšine, če se bomo kompaktno vključili v delavske vsedržavne stranke. Konkretno so tu mišljene PCI in PSU.» S pomočjo citatov iz ljubljanskega «Dela» prihaja do zaključka, da «socialistične republike» torej države, v katerih «določajo zakone in prakso prav stranke z enakim svetovnim nazorom, kot ga imajo delavske stranke v Italiji», niso rešile, ker niso hotele ali niso znale, narodnega vprašanja. Prispevek še ni zaključen.

Sledi dokumentarno leposlovni del s prispevki Pavla Štrajna «Josip Godina Verdelski — Čopov učenec», mladega pesnika M. Kravosa s pesmimi iz «Knjige o sreči» (7 pesmi), Pavla Merkuja o «Grbčevi zbirki ljudskih pesmi», v katerem s tehtnim komentiranjem odkriva delček dragocene Grbčeve zapuščine, za katero upravičeno pravi, da je (zbirka namreč) najtehtnejši prispevek Trsta in tržaške okolice slovenski etnografiji in etnomuzikologiji, da jo je potrebno zato v celoti priobčiti, s čimer se bomo «oddolžili spominu človeka, ki je v svojem življenju nenehno, odgovorno, strokovno dognano delal za tržaške Slovence in se ga ti za življenja poplačali z običajno brco». Irena Žerjal-Pučnikova nadaljuje svoj spis «Tragedija na grobljah», ki je razmišljanje o naši bitnosti. Sledi nadaljevanje objavljanja zanimivih pisem Alojzija Resa Francetu Bevku. Literarno pripovedni del se zaključi z novim poglavjem Radoslave Premrl o spominih na brata Vojka.

Zadadi dveh, treh prispevkov, ki sledijo, je marsikaterega od omenjenih sestavkov škoda, da ni dobil primernejšega okvira od te številke «Zaliva». Anonimni pisec, ki se očitno skriva za Matijo Ribičem, je za zaključek svojih «Marginalij k potopisu» posegel v vojni čas, v nastanek Osvobodilne fronte, kateri odreka avtentičnost, češ da je «zrasla na napačni predpostavki, da je uspeh upora zagotovljen le s politično homogenizacijo ob prekrškovanju in ne z integracijo avtentičnih sil» itd. Pri ocenjevanju vloge KPS v Osvobodilni fronti prihaja do trditev, da je bilo njeno vodstvo fizično in intelektualno šibko, odtujeno demokratičnim prvinam in da je v OF razdrlo gesla o vodilni vlogi KPS in tako naprej. Se malo, prav malo, pa bi iz «Zaliva», ki je nastal ob sklicevanju na načela in postulate Osvobodilne fronte, izvedeli, da je bila ta fronta navadna prevara...

Boris Pahor objavlja svoj referat na diskusijskem večeru primorskih revij v Kulturnem domu in takoj zatem z lastnimi komentarji opremljene izvlečke iz predavanja Borisa Raceta na posvetovanju predstavnikov občinskih konferenc SZDL v Ljubljani. Kolikor gre za osebno polemiko je Boris Pahor že dobil odgovor in ni, da bi kar koli k temu dodajal. Zahteve, naj bi se naše uredništvo razširilo tako, da bodo v njem zastopani vsi svetovni nazori, pa seveda ne gre jemati resno, če že ne zaradi drugega že zato, ker je problematično, če bi potem lahko sploh izšla kakšna številka Primorskega dnevnika. In ko smo že pri Primorskem dnevniku, moram seveda omeniti, da nas nepodpisani a vendar ne tako neznani pisec na zadnji strani revije preglasa za denunciante, inkvizitorje in državne pravdnike z Rankovičeve dobe samo zato, ker je član našega uredništva v zvezi z okroglo mizo v Kulturnem domu zastavil povsem naravno vprašanje k nekemu posegu. Ko je bodoben očitek izrekel B.P. na račun nekoga prav med omenjeno okroglo mizo v svojem referatu in ga nato v ponatisu tega referata izpustil, je to obrazložil s spoznanjem, da mu tista beseda — laž — ni bila estetsko všeč. Obstaja torej upanje, da bo nekoč (morda celo kmalu, saj hitro menja svoje estetske okuse) spoznal, da mu tudi njegovo lepotičje na naš naslov ni več estetsko všeč.

Pod naslovom «Neuspela pobuda» piše Miro Stopar za Odbor bivših mladinskih društev o propadlem poskusu za izdajo skupne spominske knjige ob 50-letnici prihoda Italije v naše kraje in izraža obžalovanje, da zamisel ni bila uresničena in obenem upanje, da bo nekoč vendarle dozorel čas za skupen nastop.

Končno prinaša revija še ponatis nagovora Ubalda Vrabca na koncertu zbora Gallus, v katerem ugotavlja, da slovenski pevski zbori v predmestjih in v mestu izumirajo in zavzeto opozarja na ta pojav; pa še kratek povzetek vsebine almanaha za kulturo in književnost «Odsevi», ki je izšel letos januarja v Slovenj Gradcu.

j. k.

OB NJENI PRVI OSEBNI RAZSTAVI PRI BARISIJU

Radenka Birsa - novo ime v mladi slikarski generaciji

Radenka Birsa je novo ime med slovenskimi slikarji, ki živijo in delajo v Trstu. Novo zato, ker se je te dni prvič predstavila tržaški javnosti s prvo samostojno razstavo v znani umetnostni galeriji-antikvariatu Barisi v Ul. Rossetti (vogal z Akvedotom).

Radenka je še kot otrok v prvih povojnih letih prišla v Trst iz rodnih Brij na Vipavskem, kjer še živi njena mama. Prišla je k teti, da bi se ji ob sončnem morju povrnilo zdravje. Obšla je vrsto specializiranih bolnišnic in sanatorijev pri nas, drugod v Italiji in v Istri. S prirojenim življenjskim optimizmom je prestala najhujše. Obiskovala je slovensko osnovno in srednjo šolo pri Sv. Jakobu, rastla in se učila z vrstniki po letih in rodu. Odkrita komunikativnost ji je zagotovila prijateljstva in simpatije in žar mladega življenja ji je povrnil moč in sprostil ustvarjalno silo, ki je bila v njej, v njeni naravi, v njenem duševnem svetu od najbolj nežne mladosti.

Ko pripoveduje svojo zgodbo je prijeten sobesednik, otroško razigran in poživljen kot ob novem rojstvu. Oči ji žarijo v iskreni sreči, v kateri je vse prestano le se kot občasen odmev, sedanjost in prihodnost pa vsa v odkritju tistega drugega sveta, v katerem je človek vesel samega sebe, svojega bivanja in svojega prvega uspeha.

Kajti Radenkina prva razstava je resnično tudi njen prvi uspeh. Obiskovalci prihajajo, si ogledujejo razstavljena olja, komentirajo, ocenjujejo in izrekajo priznanja. Na okvirjih se množijo listki z napisom «odkupljeno» in človek ima vtis, da se mladi slikarki-samouku na prvem koraku dolge poti, vse to zdi kot pravljica; kot pravljica, ki si jo je slikala v svoji otroški duševnosti, ko je prvič narisala cvetlico, drevo na Krasu, oblo s sinjim morjem. Danes so te cvetlice, ta drevesa, ta obala predmeti njenega umetniškega navdiha, gotovo še v slogu neizčiščenega, gotovo v izrazu še ne poglobljenega, a prav gotovo pristnega, to pa je v svetu bolestnega iskanja izumetničenih izmov največja vrednota. Iz njenih rož, ki so — kot sama pravi — njena največja ljubezen, iz močnih barv živopisanih tulipanov, sončnic, ciklam, marjetic, vrtnic in španskega maka diha elementarna predstava prirode, ki sloni na optimizmu, na ljubezni do življenja, ki ji pomaga odkrivati lepoto tam, kjer jo površno oko modernega človeka mimogrede prezre, pa ga šele slikar s svojo sliko opozori, da je šel slep mimo dragocenega zaklada.

In Radenka Birsa, ta romantični slovenski otrok povsem neromantičnega okolja, že razpleta svojo otroško pravljico — danes življenjsko resničnost, dalje. V istem hipu, ko je hvaležna Barisiju, svojemu prvemu mentorju in razstavljavcu, že dela načrte za bodočnost. Vabilo ima za razstavo v Ajdovščini in srce ji poigrava v pričakovanju, da se ji izpolni velika želja: razstavljati v svoji rojstni Vipavski dolini, v tistem prekrasnem svetu med Krasom in Trnovsko visoko planoto, kamor jo vleče zvestoba krvi in čustev, prva otroški spomini, prva cvetlica...

Jože Koren

Radenka Birsa

Deveta knjiga Jurčičevega zbranega dela v ponatisu

Kako živi so še danes Jurčičevi spisi in kako pritegujejo, je dokaz veliko zanimanje za Jurčičevo zbrano delo. Ne gre torej samo za to, da predstavljajo Jurčičeva dela obvezno berilo v šolah, temveč tudi za to, da so Jurčičeva dela še vedno živa in resnično privlačna za bralce. Sicer bi si ne mogli razlagati dejstva, da so kljub številnim izdajam Jurčiča v raznih zbirkah pošle tudi knjige Jurčičevega zbranega dela v zbirki zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev. Državna založba Slovenije je bila tako prisiljena pripraviti novo izdajo Jurčičevega zbranega dela. Josip Jurčič je torej prvi slovenski klasik, ki je doživel ponatis zbranega dela v tej izdaji, ki morda niti ni toliko namenjena samemu branju temveč poglobljenemu spoznavanju Jurčičevih literarnih stvaritev.

Zdaj je torej izšla druga izdaja devete knjige Jurčičevega zbranega dela v zbirki zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev. Knjigo je uredil pokojni Mirko Rupel, za drugo izdajo, ki je enaka prvi, pa jo je pripravil Janez Logar. Tudi po zunanji podobi je ta ponatisnjeni zvezek enak prvi izdaji, le da je papir boljši. Deveta knjiga Jurčičevega zbranega dela prinaša dramatične spise in pesmi. Poudarek je na dramatičnih spisih, kajti Jurčič ni bil pesnik. Zal tudi njegovo dramatično delo ni dognano. Vendar pa sta prvotni Tugomer in Veronika Deseniška tako izdelana, da je upravičena izdaja v obliki in na mestu kakor se kaže v tem zvezku. Seveda gre za prvotnega Tugomerja, ki ga je napisal Jurčič sam v prozi in ne za v verzih napisanega, ki je znan kot Jurčič-Levstikov Tugomer in ki je priobčen sicer v Levstikovem zbranem delu. Jurčičev Tugomer v prozi je prva slovenska tragedija, ki zasluži to ime, z mnogimi hibami in nerodnostmi, je pa vendar prvo tovrstno delo v slovenski književnosti in zato toliko pomembnejše. Na drugem mestu je priobčena Veronika Deseniška, tragedija v petih dejanjih, ki pa tudi ni tako dognano delo, kot si je želel pisatelj sam. Tudi tu je bil Jurčič bolj pripovednik kakor dramatik in je zato vsa kompozicija drame epsko preprosta. Tudi odrsko je delo šibko in tudi kasnejše predelave niso mogle napraviti iz te drame dela, ki bi bilo primerno za uspešno odrsko predvajanje. V Dodatek tega zvezka Jurčičevega zbranega dela je urednik uvrstil še dva dramatična spisa, Olikani Slovenec in Omikani nemškutar. Prva komedija je ohranjena zgolj v osnutkih, druga pa je ostala torzo, vrh tega pa tudi ni dognana. Oba odlomka sta torej le literarno-zgodovinskega pomena.

Drugi del knjige je posvečen pesmim. Najprej so objavljene tiste pesmi, ki jih je Jurčič objavil v tisku in ki izvirajo iz mladostnega obdobja pisatelja. Pesmi obravnavajo povečini snov iz domače zgodovine in iz ljudskih običajev, torej tisto snov, ki jo je Jurčič tako posrečeno podajal v svojih povestih. Ali pa je v mladih letih zavestno gojil epsko pesem, ki je močno zaostajala za liriko. V Dodatku so spet priobčene tiste Jurčičeve pesmi, ki so ostale v rokopisu, ki pa seveda sodijo v izdajo zbranega dela. Na koncu so priobčeni še nekateri prevodi, predvsem zato, da se pokaže Jurčičevo zanimanje za Puškina in kako je naš pripovednik pojmoval prevajanje v prozi. Ker gre za znanstveno kritično izdajo ima knjiga opombe v katerih so pripombe k besedilu, predvsem pa uvodne besede o značaju, vsebini in pomenu v tej knjigi objavljenih del.

Sl. Ru.

Gallus: MORALIA

Nova zbirka posvetnih skladb z moralistično vsebino - Izdala Slovenska matica v Ljubljani

V založbi Slovenske matice v Ljubljani je izšla že druga zbirka Gallusovih posvetnih skladb. Tudi to je, kakor prejšnjo «Harmoniae morales» uredil slovenski muzikolog Dragotin Cvetko. V zajetni, 443 strani obsegajoči knjigi je zbranih 47 posvetnih kompozicij za mešani zbor. Skladbe so prvič izšle šele po skladateljevi smrti in se je za tisk zanimal njegov brat Georgius Handelius Carniolus.

Od prejšnje zbirke «Harmoniae morales», kjer so zbrani le krajši, štiriglasni madrigali, so v novi zbirki nekoliko daljše skladbe, napisane za različno sestavljene zbore. Prvih deset je napisanih po načinu «cori spezzati», sistemu dveh zborov, ki ga je Gallus zelo rad uporabljal. Ti dvojni zbori so večinoma formirani na običajen način, to je dva popolna mešana zbora. Vendar uporablja Gallus ponekod tudi dva zbora, od katerih je eden štiriglasni ženski, drugi pa štiriglasen moški zbor. Ostale skladbe so pisane za pet in šestglasne zbore. A tudi pri teh se Gallus ni držal stalnega sistema. Pri peteroglasnih pesmih so včasih podvojeni tenorji, včasih pa soprani. Šesteroglasne pesmi so sicer zamišljene za enoten zbor, vendar srečamo sredi skladbe zelo pogostoma dejanske «cori spezzati», pri čemer se izmenjujeta troglasen ženski in troglasen moški zbor. Tudi za sestavo šestglasnega zbora uporablja Gallus najrazličnejše kombinacije: zdaj podvoji tenorje in alte, zdaj alte in base ali pa soprane in tenorje. Pri «formiranju» zborov je Gallus zelo raznoličen; v tej zbirki nam nudi kar na sedem različnih načinov sestavljene zbore. Poleg tega pa te različne formacije Gallus zaposluje tu le v troglasju, potem četveroglasju pa vse do osemglasja. Tudi v tej zbirki je znova potrjena neizčrpna iznajdljivost našega velikega mojstra in njegovo temeljito obvladovanje vseh sistemov kompozicijske tehnike njegove dobe.

Naj omenim le uporabo pedala pri št. XVIII (stran 244-45) ali pa kanonske postopke v stilu Lassusovega «Echa», ki jih najdemo v št. III, IV, VII, IX in imitacije v razdalji ene same osminke pri št. XIV in XX. V teh skladbah imamo opravka mestoma s čisto homofonijo; s to v zvezi «cori spezzati» in v kombinaciji še najbolj zapletene polifonske elaborate. Pri mnogoglasju pa izkorišča Gallus še vse možnosti številnega zbora in pričara pred nas pravo simfonično barvitost.

Hvale vredno je, da je dala Slovenska matica na razpolago našim zborom to pomembno Gallusovo zbirko. In to v res lepi in dostojni zunanji obliki. Saj je knjiga namenjena tudi širši evropski javnosti! Poleg slovenskega uvoda, ki ga je napisal Dragotin Cvetko, vsebuje knjiga tudi francoski prevod in pojasnila.

Skladbe so, kakor rečeno, od pet do osemglasne in zato dostopne le velikim mešanim zborom. Pri nas so pa prav mešani zbori le bolj redko posejani. Vsi poskusi prirejanja za moški zbor (tudi samo štiriglasne pesmi) se niso obnesli in se mi zdi kar nespoštljivo izvajati take priredbe. Le škoda, da bodo uvajali v svoj repertoar te skladbe le prav redki mešani zbori.

Ubald Vrabec

Praška «Laterna magika» v Ljubljani

En sam muzikant, ki v «Laterni magiki» imitira celotno orkestralno skupino

V okviru XVII. poletnih kulturnih prireditev Ljubljanskega festivala bo v četrtek, petek in soboto od 24. do 26. t. m. v hali Tivoli gostovalo slavno eksperimentalno gledališče «Laterna magika» iz Prage. Na programu bo imelo spektakel «Variacije» s prizori: letališče, oglasi, ritmi, fotoetude, SLUK, majska slavnost študenčkov, pisana paleta, groteska, plesalec z obročem, za prostor na soncu, športna ekskurzija, vratolomna dirka in finale.

«Laterna magika» je nekaj posebnega. Vendar ni samo posebnost zaradi posebnosti, temveč edinstvena, globoko dognana in duhovito zasnovana oblika sodobne umetnosti z neizčrpno vrsto izraznih možnosti.

Po svojem umetniškem principu je povezava filma in gledališča — nastala je tam, kjer se stikata ti umetniški zvrsti. Enakopravno se jima pridružujeta ples in glasba in vse to sestavlja v pisanem zaporedju in prepletu nepozaben program. Kombinacija odra, filma, trika in montaže zna pričarati poezijo samo ali pa poseben moderen humor; v vsakem primeru pa zna pritegniti gledalca in mu s svojo zgovorno umetniško močjo stopnjuje doživetje v spletu resničnosti in domišljije. Gledalci bodo med drugim lahko videli napovedovalko, ki govori z lastno senco, občudovali plesalce, ki skočijo z odra na platno in tam nadaljujejo svoj plesni ritem, brali glasbene partiture in jih videli kot baletko, ki pleše na vrhovih iglavcev pa jo na listu papirja odnese poguben plesalec, ki pride na oder.

Odlične kritike po vsem svetu brez izjeme hvalijo in povzdigujejo čudovito izvirnost in lepoto «Laterne magike». Zato bi bilo res škoda, če tudi mi v Trstu ne bi izkoristili te edinstvene priložnosti in v najavljenih dneh pohiteli v Ljubljano.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11, najnižja 4, ob 19, urj 5 stop., zračni tlak 1006,3 pada, veter 8 km severovzhodnik, vlaga 43 odst., nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 20. aprila
BOŽIDAR
Sonce vzide ob 5.11 in zatone ob 18.57 — Dolžina dneva 13.46 — Luna vzide ob 6.38 in zatone ob 23.2
Jutri, PONEDELJEK, 21. aprila
SIMEON

VČERAJ V ČASNIKARSKEM KROŽKU TISKOVNA KONFERENCA

Avstrijski minister za gradnje Kotzina orisal načrte avto cest v Avstriji

Avto cesta Dunaj-Beljak bo končana šele čez 10 let, avto cesta čez Ture pa v sedmih letih

Avstrijski zvezni minister za gradnje je imel včeraj opoldne v dvorani časnikarskega krožka napovedano predavanje o prometnih zvezah v gradnji in v načrtih v avstrijskem tržaškem zaledju. Predavanja sta se udeležila tudi podpredsednik deželne koroške vlade dr. W. Weissmann in novo imenovani avstrijski trgovinski delegat v Trstu dr. Strasser. V dvorani smo opazili podpredsednika deželnega odbora Mora, odbornika za industrijo in trgovino Dulcija, tržaškega župana ing. Spaccinija, predsednika in ravnatelja trgovinske zbornice dr. Caidassija ozirma dr. Steinbacha, predsednika družbe Autovie Venete ing. Visintina, predsednika deželne finančne družbe dr. Malipiera, predsednika Konzorcija za speljavo predora pod Monte Croce Carnico dr. De Grisogona, strokovnjaka za cestne gradnje arh. Pellisa in številne druge osebnosti. Prav tako se je zbralo v dvorani tudi lepo število časnikarjev in dopisnikov tujih listov. Avstrijske goste,ki so se med svojim bivanjem v našem mestu sestali z nekaterimi predstavniki poslovnih krogov in oblasti, je pozdravil ing. Bartoli.

Minister Kotzina je izrazil zadovoljstvo, da more prikazati v Trstu, «na katerega so Avstrijci že od nekdaj močno navezani», kako napredujejo načrti za sodobno povezovanje avstrijskega državnega zaledja z našim področjem. Naglasil je, da je rad sprejel ustrezno povabilo predsednika zbornice Caidassija ter tako prišel tudi v Trst prikazat probleme, ki jih je pred kratkim že objasnil predstavnikom naše dežele v Vidmu. V glavnem je minister med svojim govorom prikazal avstrijski načrt za speljavo sodobne ceste z Dunaja prek Gradca in Celovca do italijanske meje. Ta cesta, ki se gradi po etapah in razmeroma počasi, v prvi vrsti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev (ta se namreč stekajo leto za letom od davkov), bo nared le čez kakih 10 let. Druga važna prometna žila v načrtu pa je Turska avtocesta (Salzburg - Werfen - Rennweg - Spittal - Beljak), ki bo povezovala južnonemško z italijanskim cestnim ali bolje avtocestnim omrežjem. Ta žila bo po vsej verjetnosti nared čez 6 let, in sicer najprej kot dvostezna, pozneje pa ji bodo pridali še dve stezi, za kateri pa bodo glavne inženirske gradnje pripravili že v prvi fazi gradnje.

Turska avtocesta bo dolga 172 km, bo dostopna tudi za težka vozila in bo vozna poleti in pozimi. Njena največja strmina se bo sukala med 3,5 in 4 od sto, na celotni trasi pa bo več pomembnih inženirskih del, tako 6,3 km dolg predor pod Turami in drugi, 5,3 km dolg predor pod Katschbergom. Po tej žili se bo v bodočnosti odvijal tovorni in turistični promet iz širokih evropskih predelov, ki se razprostirajo severno od Vzhodnih Alp, najprej v našo deželo, nato pa naprej v notranjost Italije ter na italijanski in jugoslovanski Jadran.

Koroška in salzburška dežela bosta v najkrajšem času ustanovili posebno delniško družbo «Tauernautobahn AG», pri kateri bodo soudeležene zvezna vlada s 60 od sto, obe republiki pa z 20 od sto vsaka. Družba bo zgradila cesto in jo pozneje tudi upravljala, v tej zvezi pa velja omeniti, da se bo cestnina po vsej verjetnosti pobirala le za prehod po najzahtevnejšem odseku, to je po odseku s predori, mostovi in drugimi velikimi manufakti med Turami in Katschbergom. Na trasi nove avto ceste so strokovnjaki že delj časa na delu, pa tudi nekatera gradbena dela so bila že oddana. Kakor je naglasil podpredsednik koroške vlade Strasser, pa bo tudi v tem primeru od finančnih razpoložljivosti odvisno, ali bo Turska avto cesta lahko res predana prometu do leta 1975/76, ali pa se bo gradnja zavlekla na daljšo dobo.

Delegacija SPZ v Celovec na proslavo 70-letnice skladatelja Pavla Kernjaka

Danes zjutraj je odpotovala v Celovec delegacija Slovenske prosvetne zveze, v kateri so podpredsednik Miro Kapelj, zborovodja Mirko Guštin in še zborovodja Ignacij Ota, kjer se bo udeležila proslave 70-letnice znanega koroškega skladatelja in harmonizatorja koroških narodnih pesmi, Pavla Kernjaka. Proslava bo danes ob 14.30 v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu. Na njej bodo nastopili združeni moški in mešani zbori iz Gur in Podjume ter moški zbor «Kočna» iz Sveč kot zastopnik katoliške prosvetne zveze.

Na proslavi, ki jo prireja Slovenska prosvetna zveza iz Celovca, bo delegacijo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije vodil prof. Radovan Gobec.

Delegacija SPZ iz Trsta bo slavljencu ob tej priložnosti izročila v dar luksuzno izdajo Gallusov posvetnih skladb z naslovom «Moralia», prof. Radovan Gobec pa mu bo za dolgoletno delo in velike zasluge na glasbenem področju izročil Gallusovo plaketo.

Pavle Kernjak je našim ljubiteljem slovenske pesmi znan po vrsti skladb, med katerimi je gotovo najbolj popularna «Mojcej» pa še «Pojdem v Škufce», «Ti puobčjak ne lumpej» in druge.

Na povratku se bo delegacija SPZ v ponedeljek ustavila v Ljubljani, kjer se bo udeležila proslave in koncerta ob 25-letnici partizanskega «Invalidskega pevskega zbora». Delegaciji se bo tu pridružil še predstavnik pevskega zbora «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovela, Vasilij Daneu, in pa prof. Glasbene matice Oskar Kjuder.

Kongres CISAL-FIADEL

Danes bo v krožku ARAC v javnem vrtu pokrajinski kongres avtonomnega sindikata pokrajinskih uslužbencev (CISAL-FIADEL). Na kongresu bodo razpravljali o vprašanjih pokrajinskih uslužbencev pri nas. Člani sindikata bodo nato izvolili nov odbor in delegate za vsedržavni kongres FIADEL-CISAL ki bo od 25. do 27. t.m. v Neaplju

PRED GOSTOVANJEM NA ŠKOTSKEM

Župan Spaccini sprejel predstavnike š.d. «Primorje» in zbora «Vasilij Mirk»

Županu so izročili povabilo rektorja akademije v kraju Airdrie, naj se tudi sam ali po zastopniku udeleži tega gostovanja - Župan je povabilo sprejel

Župan inž. Marcello Spaccini je včeraj dopoldne ob 9.30 v svojem kabinetu sprejel predstavnike športnega društva «Primorje» in pevskega zbora «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela, katere je županu predstavil občinski odbornik Dušan Hreščak. Pri sprejemu je bil navzoč tudi občinski odbornik za šport Luciano Ceschia.

Predstavniki «Primorja» Miro Strekelj, Marino Lukša in Srečko Sedmak ter zbora «Vasilij Mirk» Vasilij Daneu in Marino Košuta, so župana seznanili s svojim skorajšnjim gostovanjem na Škotskem v kraju Airdrie pri Glasgowu zadnje dni junija. Ob tej priložnosti so mu izročili tudi pismeno vabilo, ki ga je rektor tamkajšnje «The Academy» preko š. d. «Primorje» naslovil na tržaškega župana naj bi se sam po svojem zastopniku udeležil tega gostovanja.

Župan inž. Spaccini je vljudno povabilo z veseljem sprejel in obljubil, da bo določil svojega zastopnika oziroma predstavnika občine, da se udeleži gostovanja in gostiteljem v Airdriu tudi izročil primerno darilo tržaške občinske uprave ter pismeno sporočilo županu gostiteljskega kraja.

V okrog 20-minutnem razgovoru so nato predstavniki športnega društva «Primorje» in zbora «Vasilij Mirk» seznanili župana s tem, kako so bili vzpostavljeni stiki med Prosekom in škotskim krajem Airdrie in kako je prišlo do tega gostovanja, ki je povračilo za gostovanje športne skupine iz Airdria pred dvema letoma na Proseku.

Župan se je nato zanimal tudi kako je z vprašanjem športnega igrišča na Proseku in še za druga vprašanja na Proseku in Kontovelu ter pred poslovitvijo pohvalil pobudo, ki zbližuje narode.

* * *

Predsednik in podpredsednik zadruge «Naš Kras» Egon Kraus in Dušan Kodrič sta včeraj v spremstvu odbornika Dušana Hreščaka obiskala tržaškega župana inž. Spaccinija, da bi ga seznanila z namenj delovanja zadruge.

V razgovoru je bilo med drugim načetih več vprašanj, ki zadevajo Kras in Kraševce, o čemer pa bomo več poročali v eni prihodnjih številk našega dnevnika.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 2. strani.

S SEJE DOLINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Odobritev sklepa o najemu posojila in o prodaji občinskih zemljišč

Župan je sporočil občinskemu svetu, katera javna dela bodo opravili v okviru gospodarskega načrta

V petek je bila seja dolinskega občinskega sveta, ki je razpravljal o važnih upravnih zadevah, posojilih in prodaji zemljišč. Po odgovoru na nekatera vprašanja je župan sporočil, katera javna dela bodo izvedli v okviru gospodarskega načrta za leto 1968 (50 mil. lir), in sicer: ureditev občinskih cest (15 mil.), ureditev srenjskih poti (15 mil), popravila vodovoda (5 mil.), okrepitev javne razsvetljave (10 mil.) ter ureditev prostora «Na jami» v Boljuncu (5 mil.). Dela se bodo začela že letos. V okviru gospodarskega načrta za leto 1969 (50 mil. lir) je v načrtu izgradnja športnega centra. Stroški bodo znašali precej več in jih bodo krili z odškodnino za notranje igrišče pri Boljuncu (65 mil. lir). Občinski svet je odobril zadevni sklep občinskega sveta. Prav tako je odobril sklep občinskega odbora, da se izdelava načrta za novo telovadnico poveri arh. Costi (2.280.000 lir). Nato je občinski svet odobril najem posojila (57.500.000 lir) za izgradnjo nove telovadnice.

Med razpravo o izdelavi načrta za telovadnico je svetovalec LSS Mirko Žerjal protestiral zaradi izbire kraja za športno igrišče. Dejal je, da so v Boljuncu zbrali 477 podpisov z zahtevo, da se novi športni objekt zgradi v Boljuncu. Nato je očital občinski upravi, da ni demokratična, da je športno igrišče last Boljuncanov, da bi se jim zgodila huda krivica, če bi novo športno igrišče bilo zgrajeno drugje itd. Rekel je, da so v Boljuncu nekateri «odpadniki» in je očital občinskim svetovalcem večinske liste iz Boljunca, da se ne zavzemajo za interese Boljuncа. Uporabljal je celo žaljive izraze, tako da so ga nekateri svetovalci prekinjali s pikrimi pripombami. Ozračje je bilo precej napeto. Prizadeti svetovalci so ostro zavrnili njegove žaljive izraze, drugi so poudarili, da mora biti športno igrišče za vse, da je podpihovanje sporov med vaščani in vasmi zelo škodljivo itd. Župan je krepko zavrnil obtožbe glede demokratičnosti občinske uprave in nato navedel, kaj vse je občina napravila za Boljunec ter pripomnil, da je bilo športno igrišče v Boljuncu zgrajeno z občinskimi sredstvi za vso občino. Prebral je tudi sporočilo občinskega odbora, ki je bilo objavljeno v tisku že pred nekaj meseci glede izbire kraja za športni center. Mirko Žerjal je še protestiral in dejal: «Kaj nam pomaga, če nekaj naredite, potem pa nam vzamete.» Svetovalec Niko Kosmač, tudi od LSS, mu je dejal: «Saj boste imeli nov kulturni dom», drugi so protestirali, ker jih je žalil. Žerjal je bil razburjen, vstal je in izjavil, da zapušča sejo v znak protesta. Odšel je in nato je seja spet potekala mirno. Sklep je bil odobren s 16 glasovi, ena glasovnica pa je bila bela.

Župan je sporočil, da je vodstvo tržaške hranilnice (Cassa di Risparmio) ob otvoritvi podružnice v Boljuncu podarilo občini 500.000 lir in občinski podporni ustanovi 500.000 lir. Občinska uprava je izročila denar podporni ustanovi, 500.000 lir pa je razdelila najbolj revnim občanom. Nato pa je občinski svet soglasno pooblastil župana, da podpiše kupno-prodajno pogodbo za prodajo 138.000 kv. m občinskega in jusarskega zemljišča za gradnjo tovarne GMT ter infrastruktur, in sicer po 1000 lir za kv. m. Prav tako je občinski svet odobril sklep za najem 5.5 mil. lir posojila za razširitev, ureditev in asfaltiranje turistične ceste Borst - Jezero. Občina bo krila 30 odst. stroškov, ostalo pa dežela. Občinski svet je ob koncu še odobril sklep glede prodaje 22.110 kv. m notranjih poti in potokov na področju, kjer so rezervoarji naftovoda, in sicer po 1000 lir za kv. m, kakor tudi prodajo 5.606 kv. m zemljišča dolinske srenje družbi SIOT, tudi po 1000 lir za kv. m.

Prihodnja seja bo v torek, 29. aprila.

Seja izvršnega odbora PSI

Včeraj se je v Trstu pod predsedstvom deželnega tajnika poslanca Lorisa Fortune sestal deželni izvršni odbor PSI. Med drugimi so bili navzoči tudi podtajnik zakladnega ministrstva Guido Ceccherini, senator Zannier in deželna odbornika Devetag in Dulci. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje predloga deželnega zakona za uresničenje člena 50 deželnega statuta ki se nanaša na državne prispevke za uresničenje raznih javnih in drugih del v deželi. Poudarili so, da bi moral parlament čimprej proučiti ta predlog, po katerem naj bi dala država deželi v sedmih letih o krog 500 milijard lir.

Izvršnemu odboru je o tem vprašanju poročal tajnik Fortuna. Med drugim so poudarili, da bi moralni socialistični senatorji pred začetkom razprave v senatu obširno orisali gospodarski in socialni položaj v deželi. V ta namen so tudi dali nekaj predlogov. Sklenili so da se bodo o tem sporazumeli tudi z drugima dvema strankama leve sredine KD in PRI ter da bodo začeli razpravljati o členu 50 deželnega statuta tudi z vsemi delavci v deželi.

Proslava v Rižarni

Tiskovni urad KD sporoča, da bo Krščanska demokracija tudi letos proslavila obletnico odporniškega gibanja v Rižarni. V četrtek, 24. t.m. bo ob 19. uri na kraju, kjer je bil krematorij, maša zadušnica. Msgr. Marzari bo po maši imel kratek nagovor. Cerkvene obrede bodo opravili tudi židovski in srbsko - pravoslavni duhovniki. Poleg tega bodo položili venec k spomeniku v Rižarni in spominski plošči Paola Retija v vhodu palače «Diana».

Proslava KD v Trstu je bila določena za 24. t.m., ker se bodo oblasti in krajevni predstavniki KD 25. aprila udeležili osrednje proslave odporniškega gibanja, ki bo v Vidmu, katere se bo udeležil tudi predsednik vlade Rumor.

Otvoritev razstave petih primorskih slikarjev v Škednju

Včeraj popoldne so v prostorih škedenjskega kulturnega društva Dom v Ulici Soncini 112 odprli razstavo del petih slovenskih likovnikov, ki žive in delajo na Primorskem v raznih središčih onstranmeje. Zvest Apollonio ki je po rodu iz Bertokov, živi in dela pa na Plavjah je v mali dvoranici v prvem nadstropju Doma razobesil pet svojih barvnih odtisov. Viktor Birsa, ki se je rodil v Kobjeglavi, živi pa v Portorožu, je razstavil štiri olja in sicer dve pokrajini in dva vaška motiva. Kipar Jože Pohlen, ki je doma iz Hrastovelj, živi pa v Kopru, je razstavil tri svoje gline, en bron in tri risbe. Rafael Nemec je po rodu iz Vrtojbe, živi pa v Novi Gorici. Na tej razstavi vidimo štiri njegova olja. Ivan Varl, ki se je rodil v Kamni Gorici, živi in deluje pa v bližnji Sežani, razstavlja tri svoja olja.

Ker razstavlja pet likovnikov, različnih starosti, je povsem umevno, da gre za razstavo od izrazite figurativnosti, pa do novejših abstraktnih tokov, vendar o tem na tem mestu ne bomo govorili in prepuščamo strokovno sodbo kritiki. Razstava bo odprta do 26. t.m.

Gledališča

Teatro Stabile

Danes popoldne ob 16.30 zadnja predstava komedije «Dvaindvajset načinov, kako imeti sina» Cileja in Mazzucca v izvedbi gledališke skupine «La Serenissima». Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti (tel. 36-372 in 38-547).

Kino

Nazionale 15.00 «Che cosa hai fatto quando siamo rimasti al buio». Doris Day.
Grattacielo 14.30 «Metti, una sera a cena». J. L. Trintignant, L. Capolicchio, T. Musante. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 14.30 «Partner». Pierre Clementi, Tina Aumont, Stefania Sandrelli. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 14.30 «Una ragazza piuttosto complicata». Catherine Spaak, Jean Sorel. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.00 «L'altra faccia del peccato». Colorscope.
Ritz 14.30 «Tepepa». Thomas Milian, Orson Welles. Technicolor.
Alabarda 16.30 «Testa di sbarco per otto implacabili». Peter Lee Lawrence, Guy Madison.
Moderno 14.30 «I quattro dell'Ave Maria». Terence Kell, Brock Peters.
Filodrammatico 15.00 «Il gobbo di Londra». Uta Levka, Gunther Stoll. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 15.00 «Serafino». A. Celentano. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 in 21.00 Varietejski program. Gino Bramieri, Scilla Gabel, C. Rissone.
Capitol 14.00 «Bora Bora». Corrado Pani, Haidée Politoff. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 15.00 «Anch'io ho il diritto di nascere». Julio Aleman, Marcruz Olivier. Technicolor.
Vittorio Veneto 14.30 «I bastardi». M. Lee, G. Gemma, R. Haywort. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astra 15.30 «Sette spose per sette fratelli». Technicolor.
Ideale 14.00 «Barbarella». Jane Fonda, Ugo Tognazzi. Technicolor.
Abbazia 14.30 «L'ora della furia». J. Stewart, H. Fonda. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 16. uri Cinemascope barvni dramatični film:
DALLE ARDENNE ALL'INFERNO
Igrajo: F. Stafford, D. Bianchi, C. Jugens.

KINO NA OPČINAH

danes ob 15. uri technicolor dramatični film:
LA STRANA COPPIA
Igrajo: Jack Lemmon in W. Matthau.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 20. t. m., ob 16. uri v Kulturnem domu (OKOLIŠKI ABONMA)

V petek, 25. t. m., ob 16. uri (ABONMA NEDELJSKI POPOLDANSKI)

Titus Maccius Plautus

AMFITRUO

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 12. do 14. ure. V nedeljo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije na tel. 734265.

Vozni red avtobusov 20. 4. za okoliški abonma:
Avtobus št. 1: Nabrežina ob 15.10.
Avtobus št. 2: Sv. Križ 15.15, Prosek 15.25, Kontovel 15.25.
Avtobus št. 3: Sesljan 14.25, Vižovlje (bivio) 14.30, Mavhinje 14.35, Prečnik 14.40, Sempolaj 14.45 Praprot 14.50, Trnovca 14.55 Saležd 15.00, Mali Repen 15.10, Briščiki 15.15.

V petek, 25. t. m., ob 21. uri v kinodvorani v BAZOVICI

VEČER SLOVENSKIH BALAD IN ROMANC

v podajanju gledališkega umetnika STANETA RAZTRESENA.

Prosvetno društvo v Škednju Trst — Via di Servola 124

V torek, dne 22. aprila 1969, bo gostovala v kinodvorani v Škednju dramska skupina prosvetnega društva Prosek-Kontovel z dramo M. Puc v treh dejanjih:

SVET BREZ SOVRAŠTVA

Pričetek predstave ob 20.30. Vabimo vse rojake iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, da si ogledajo to zanimivo igro. Vstopnina 250, dijaki 150 lir

KASA

vabi člane na 2. redni občni zbor, ki bo v četrtek, 24. t. m., ob 20.30 v prvem sklicanju in ob 21. uri v drugem sklicanju v Mali dvorani Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

V sredo, 23. t. m. ob 20.30 v Mali dvorani

PRODUKCIJA STUDIA SG

Program:
Edvard Albee «Peskovnik»
Murray Shisgale «Obletnica»
Tennessee Williams «Nenaseljena hiša»

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo v ponedeljek, 21. t.m. ob 20.30 odborova seja.

* * *

Orkester Glasbene matice pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra priredi danes zvečer koncertni nastop v Ajdovščini kot gost tamkajšnje ZKPO. Kot solista sodelujeta pianistka Neva Merlak - Corrado in violinist Aleksander Zupančič.

Izleti

SPDT obvešča, da zaradi na novo zapadlega snega odpade 27. t.m. izlet na Caven in je prestavljen na poznejši čas. Točen datum izleta bomo javili kasneje.

* * *

Prosvetno društvo France Prešeren v Boljuncu obvešča izletnike v Velenje, da bo odhod iz Boljunca v nedeljo, 27. t.m. ob 5. uri zjutraj. Prosimo za točnost.

Prosvetno društvo Slavko Skamperle priredi dne 25. aprila enodnevni izlet v Beneško Slovenijo, Čedad, Trčmun in okolico z obiskom prosvetnega društva Ivan Trinko v Čedadu. Vpisovanje na sedežu društva na stadionu «Prvi maj» Vrdelska cesta 7.

Razna obvestila

SPDT alpinistični odsek javlja, da se bo plezalni tečaj v Glinščici pričel danes, 20. t.m. Zborno mesto je v Boljuncu na trgu ob 9.30 zjutraj. Vabljeni vsi tečajniki in vsi, ki jih zanima plezanje. Avtobus odpelje s Stare mitnice ob 9. uri zjutraj.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. A. KRANJEC
obvešča, da je odprl ordinacijo za zobne in ustne bolezni ter za zobno protetiko na
OPČINAH v Proseški ul. št. 18
ORDINIRA od 9.30 do 12. ure.
Sprejema vpisane v razne bolniške blagajne kot so: obrtniki, trgovci, ENPAS, INADEL, EMPDEDP itd.

Prosvetni društvi PRIMOREC TABOR Trebče Opčine priredita v nedeljo, 27. aprila, ob 17.30 v Prosvetnem domu na Opčinah

KONCERT

Bratskega srečanja se bo udeležilo preko sto pevcev hrvaškega zbora RKUD Matko Brajša - Rašan in zbora italijanske manjšine LINO MARIANI iz Pulja.

Vstopnina 300 in 150 lir.

PROSVETNO DRUSTVO PROSEK - KONTOVEL

V sredo, 23. aprila, ob 20.45 v prosvetni dvorani na Proseku

Mira Puc

SVET BREZ SOVRAŠTVA

Drama v treh dejanjih

Vabljeni!

SK

V torek, 22. aprila 1969, ob 20.30 bosta v Slovenskem klubu predavala **dr. S. Gabrovec** — iz Narodnega muzeja v Ljubljani — in **T. Knez** — kustos Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Tema predavanja:

PRAZGODOVINSKA DOLENJSKA

ob spremljavi barvnih diapozitivov, s katerimi bosta predavatelja prikazala najnovejša odkritja na tem delu Slovenije.

Vljudno vabljeni!

Prosvetno društvo v Škednju vabi mladino osnovnih in srednjih šol na filmsko matinejo, ki bo danes, 20. aprila t. l., ob 11. uri v društvenih prostorih. Poleg drugih filmov za mladino bomo predvajali tudi filmske posnetke mladinske igre «V kraljestvu palčkov», ki jo je igrala škedenjska mladina ob proslavi stoletnice kmečke čitalnice

Mali oglasi

HOLLESCH — urarna, zlatarna — Piazza S. Giovanni 1. Priložnosti za birmo, moderno obdelano garantirano zlato 18 K po 800 lir gram.

MODERNE BARVE ZA STANOVANJE, barve, ki se dajo prati, laki, firneži, čopiči in drugo po izredno ugodnih cenah, dobite v Ul. Vespucci 13, vogal Ul. Concordia.

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov. Ulica Rittmeyer 4/a

Darovi in prispevki

Ob 25-letnici mučeniške smrti predragega in nepozabnega bratranca Vladimira Martelanca v nemškem taborišču Natzveiler daruje sestrična Vesna Kovačič 10.000 din za spomenik žrtvam v Natzveilerju in 5.000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah. Ob 25. obletnici tragične smrti sina Edkota, nečaka Emila in brata Ninita daruje družina Skbar z Opčin 10.000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina pok. sestre Mème Ražem daruje brat Srečko 2000 lir za prosvetni dom v Bazovici, 2000 lir za športno društvo Zarja in 1000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina malega Igorja Dolharja darujeta Olga in Živko Lipinc 5000 lir za Dijaško matico. Alojz Kralj iz Trebč 122 daruje 500 lir za pevski zbor Primorec. V spomin malemu Igorju Dolharju darujeta Nadja in Miran 11.000 lir za Dijaško matico. Ganjena zaradi nenadne izgube malega Igorja Dolharja se pridružuje številnim sožaljem ter daruje v počastitev spomina za Dijaško matico 2000 lir družina Jožko Lukeš. Namesto cvetja na grob sinička dr. Rafka Dolharja darujejo člani Slovenskega gledališča 24.000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja malemu Igorju Dolharju daruje gospa Draga Pahor 1000 lir za skladu Serg'ja Tončiča. Namesto cvetja na grob malega Igorja Dolharja darujeta Vera in Marcello Bertocchi 3000 lir za športno društvo Sokol. V počastitev spomina Viktorja Košute darujeta Vlasta in Armido 1500 lir za Glasbeno matico. V spomin malega Igorja Dolharja darujeta nona in nono 5000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar.

V oporoki je pok. Luka Fabi (Fabac) zapustil 100.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob malega Igorja Dolharja darujeta družini Jogan, Trst-Milan 5000 lir za Dijaško matico. Globoko užalošćena zaradi smrti malega Igorja Dolharja darujeta Silva in Livij Valenčič 3000 lir za športno društvo Sokol. Namesto cvetja na grob malega Igorja Dolharja darujeta Cvetka in Danilo Sedmak iz Križa 5000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob Igorja Dolharja darujeta Antek in Tatjana Terčon 3000 lir za športno društvo Sokol. Za proslavo 80-letnice šole družbe sv. Cirila in Metoda so darovale Gizela Bufon Poljanec 2000, Zora Cok 5000 in Marija Abram Slekovec 1000 lir. Namesto cvetja na grob malega Igorja Dolharja darujeta dr. Gantar 5000 lir in Boris Možina 5000 lir za Dijaško matico.

SOŽALJA

Ob bridki izgubi, ki je tako težko prizadela dr. R. Dolharja in njegovo ženo Nadjo, izrekata globoko sožalje Sonja in Ivan Lokar.

Žalosti hudo prizadetih prijateljev dr. R. Dolharja in Nadje se pridružuje Edi Bernhard z mamo.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

Štefana Frančeškina

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin pokojnika in ga spremili na zadnji poti.

Žalujoča žena in drugo sorodstvo

Trst, 20. aprila 1969.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi našega nepozabnega sinčka, bratca, vnuka in nečaka

IGORJA DOLHARJA

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

Užaloščeni očka, mamica, sestrica, noni in nono ter drugo sorodstvo

Trst, Trbiž, 20. aprila 1969.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

ZDRAVKA KURETA

Posebna zahvala darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

ŽALUJOČE DRUŽINE: MACAROL, ŠKRK in MOŽINA

Gropada, Trnovca, Sežana, 20. aprila 1969.

ZAHVALA

Globoko ganjeni se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na kateri koli način pomagali in počastili spomin naše drage mame, none, tašče in pranone

MARIJE RAŽEM

Posebna zahvala č. g. župniku, gospodu dr. Milanu Starcu, darovalcem cvetja in sorodnikom.

ŽALUJOČI DRUŽINI PECAR in RAŽEM

Bazovica, Reka, 20. aprila 1969.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage sestre in tete

MARIJE TURK

Posebna zahvala č. g. župniku, zdravnikoma Delamiju in Grudnu ter vsem darovalcem cvetja.

ŽALUJOČII SORODNIKI

Sempolaj, 20. aprila 1969.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 19. aprila 1969 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 58-letna Jolanda Giacomin por. Opassi, 72-letna Marianna Quattrocchi por. Pino, 66-letna Clorinda Bartolomei, 43-letna Maria Faggionato, 48-letni Pietro Barut, 69-letna Agostina Dodich por. Savi, 62-letna Alice Musina, 54-letni Egidio Vecchiet, 71-letni Giovanni Bradini, 84-letna M. Assunta Ruzzier por. Vidali

OKLICI: uradnik Umberto Sartore in delavka Maria Marchesi, ind. izvedenec Mario Posar in gospodinja Adalgisa Marzi, elektrotečar Antonio Cleva in prodajalka Nadia Ovsez, karab. častnik Pietro Venezia in šivilja Anna Marcich, trgovec Ferruccio Giustina in šivilja Valeria Bernetti, prodajalec Francesco Mozetic in uradnica Luigia Strain, uradnik Claudio Cesare in gospodinja Maura Ercolini, elektromehanik Gualtiero Ceodek in gospodinja Olga Calabrese, uradnik Franco Volpis in uradnica Mariella Centis, postrešček Giorgio Benedetti in frizerka Mara Pranzo, cevar Umberto Amato in šivilja Maria Prodan, šofer Bruno Gelsi in gospodinja Rachele Salonicchio, delovodja Albano Fuser in uradnica Liana Colamaria, mesar Tullio Benedetti in frizerka Marina Natalini, parketar Anteo Gardelin in gospodinja Silva Prodan, risar Ugo Pierri in gospodinja Afra Pradella, delavec Roberto Violin in frizerka Paola Petracco, strojnik Bruno Malle in uradnica Laura Lorenzi, asistent na univerzi Tullio Renzi in gospodinja Orietta Bonifacio, mehanik Riccardo Buzzai in prodajalka Livia Parovel, uradnik Renato Vattovani in uradnica Bianca Strauss, uradnik Stelio Habe in gospodinja Maria Pia Mosetti, zdravnik Ezio Cotrozzi in gospodinja Gianna Acunzo, univ. študent Guido Neubauer in učiteljica Tatjana Hreščak, uradnik Claudio Riaviz in blagajničarka Silvia Maše, karoserist Mario Parovel in prodajalka Donatella D'Agostino, študent Renzo Ienko in učiteljica Luciana Sussan, telefonist Sergio Donis in radiološki tehnik Vlasta Glavak, pek Aldo Giacomini in prodajalka Irene Cosiovich, trgovec Andrea Olgiati in gospodinja Maia Semprevivo, prvi natakar Cesare Fonda in prodajalka Elena Albano, uradnik Roberto Volk in uradnica Antonietta Porzia, bolničar Roberto Merlak in likalka Dorina Frausin, uradnik Silvio Visini in učiteljica Marina Colombo, mehanik Lucio Falt in knjigovezka Renata Marcuzzi, pleskar Fabio Lampi in frizerka Anita Maria Obad, uradnik Angelo Tibaldi in uradnica Luciana Persini, uradnik Gianfranco Courir in uradnica Silvana Ballaben, kapitan Paolo Gottardis in uradnica Eliana Cherubini, uradnik Ferruccio De Cata in uradnica Adriana Cricchiutti, geometer Giulio Comel in uradnica Majda Tence, mizar Giorgio Kresevich in uradnica Maria Melillo, delavec Paolo Perselli in Elisabeth Schmid, zidar Cosimo Visconti in Slava Bogatez, finančni častnik Osvaldo Francia in uradnica Romana Viezzoli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41, Pizzul - Cignola, Korzo Italija 14, Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Esculapio, Ul. Roma 15, INAM, Al Cammello, Drevored XX. Settembre 3, Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43, Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

Za vašo poroko..
«FOTOGRAFIA» EGON
Oglasite se pravočasno
Telefon 93295
Trst, Ul. Oriani, 2 (Barriera)

URARNA ZLATARNA
LAURENTI
TRST — Largo Santorio 4 — Tel.723240
Pestra izbira najboljših ur švicarskih znamk in zlatnine za poroke, birme, krste, godove, rojstne dneve in druge priložnosti — Poseben popust.

SEJA TRETJE DEŽELNE KOMISIJE

Dežela bo prispevala 1 milijardo za kulturo

Ta prispevek se nanaša na štiriletno dejavnost

Tretja stalna komisija deželnega sveta je razpravljala pod predsedstvom svetovalca Romanija o zakonskem osnutku o deželnih posegih za razvoj kulture, za ohranitev zgodovinskih in umetniških predmetov, za znanstvene raziskave in za razvoj vseučiliškega pouka. Zakonski osnutek predvideva, da bodo porabili v ta namen eno milijardo lir v štirih letih. O zakonskem osnutku pa sta poročala svetovalec Ramani in odbornik za prosveto Giust.

Ramani je dejal, da se loči osnutek v dva dela. Prvi del vsebuje posege za razvoj kulturnih dejavnosti, drugi del pa predvideva prispevke za ohranitev raznih zgodovinskih in umetniških dobrin za vseučiliški pouk in znanstvene raziskave. Ukrep spada v program gospodarskega in socialnega razvoja za petletje 1966-1970. Služil bo tudi okrepitvi odnosov med kulturnimi ustanovami in deželno upravo.

Odbornik Giust je orisal nekatere posebne točke zakonskega osnutka in zlasti naloge deželne komisije za kulturo in umetnost, ki bo pomagala deželni upravi pri določanju njene kulturne politike. Namen zakonskega osnutka je tudi, da bo pospeševal racionalni razvo

S PETKOVE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Županovo poročilo o popravkih deželne urbanistične komisije v regulacijskem načrtu

Ostra polemika v zvezi z izdajo dveh gradbenih dovoljenj za gradnjo dveh industrijskih naprav v zgoniški občini - Skliče naj se medobčinska komisija

Dobršen del razprave na seji občinskega sveta v petek zvečer je bil posvečen vprašanjem urbanističnega razvoja Trsta in Krasa še posebej ter popravkom, ki jih je deželni urbanistični odbor vnesel k osnutku mestnega regulacijskega načrta. S tem v zvezi je občinski svet po daljši razpravi, med katero je prišlo tudi do prerekanja med vodjo demokrščanske skupine Rinaldijem in komunistom Cuffarom v zvezi z nekaterimi očitki na račun zgoniške občinske uprave, potrdil imenovanje komisije, ki bo morala v roku 90 dni proučiti vse pripombe deželne urbanistične komisije k mestnemu regulacijskemu načrtu, ki obsega 127 strani. V komisijo so bili imenovani G. Wondrich, Lonciari (MSI), Marchesich (MITLT), Morpurgo, Trauner (PLI), Cuffaro, Rossetti (KPI), Fragiacomo (PRI), Calligaris, Pittoni (PSI), Rinaldi, Colautti (DC), Monfalcon (PSIUP), Dolhar (SS). Kot namestnik je bil imenovan v komisijo Dolfi Wilhelm (KPI).

Razpravo, o vprašanjih, ki izvirajo iz popravkov deželne urbanistične komisije, sta v svojih vprašanjih načela svetovalca Trauner (PLI) in Cuffaro (KPI), ki sta zahtevala od župana, naj se svetovalcem dajo na razpolago prepisi opomb deželne urbanistične komisije. Glede tega stvarnega primera je sicer župan dejal, da ne more dati svetovalcem na razpolago izvodov debelega svežnja pripomb, ker bi v zvezi s tem nastal zgolj tehnični problem. Je pa župan Spaccini v zvezi s temi pripombami prebral daljšo izjavo, v kateri so v bistvu povzete opombe deželne urbanistične komisije. Gre — je dejal Spaccini — za opombe v zvezi s področji, na katerih bo potekal urbanistični razvoj Trsta, Krasom, cestami in vprašanjem gradenj Glede vprašanja urbanizacije je deželna komisija zavrnila zamisel, po kateri naj bi se Trst razvil v polmilijonsko mesto in skrčila ta razvoj na bolj skromno številko 360 tisoč prebivalcev. V zvezi s tem je deželna urbanistična komisija zavrnila zamisel o naselitvi velikega števila prebivalstva na Kras. Z izjemo Občin, ki se lahko še nadalje razvijajo, je sprejela načelo, da je Kras značilno področje s posebnostmi (vasi, njihova oblikovna enotnost, značilnosti kmečke hiše ipd.), ki jih je treba zaščititi. Od tod sklep, da se na Krasu morajo ohraniti morfološke (oblikovne) značilnosti kraških vasi ter njihovega gospodarstva, ki je s tem življenjsko povezano. Med Prosekom in Križem bo področje za tipične kulture, medtem ko bodo razširjena tako imenovana «zelena področja».

Kar se tiče gradenj novih stanovanjskih skupnosti — je dejal župan — je deželna komisija mnenja, da se ne smejo graditi posamezno, temveč le na osnovi skupnih planov, ki naj prispevajo k ustvarjanju samostojnih skupnosti izven obstoječih vasi.

Glede tega je župan dejal, da bo v roku dveh let pripravljena podrobna študija o tem vprašanju.

O obalnem področju od Barkovelj do Sesljana je deželna komisija mnenja, da sme biti izkoriščeno zgolj v turistične namene, kar dejansko izključuje gradnjo zasebnih vil. Deželna komisija je priznala potrebo, da se cestno omrežje na Tržaškem modernizira in naj bo osnovna arterija pri tem državna cesta št. 202 (trbiška), vendar je — spričo dejstva, da je bila omejena urbanizacija — črtala neko število manj pomembnih cest. Te so predvsem na področjih Barkovlje — Bovedo, Scala Santa, Sv. M. Magdalena Zgornja.

Glede županovega odgovora je Cuffaro dejal, da je zadovoljen, medtem ko je z vodjo komunistične skupine polemiziral liberalec Trauner.

Zatem je župan Spaccini prečital vprašanje, ki ga je nanj naslovil vodja demokrščanske svetovalske skupine Rinaldi. V njem vprašuje župana za mnenje o «izdaji gradbenega dovoljenja za dve industrijski podjetji v zgoniški občini, pri proseški postaji» in če namerava v zvezi s tem «nedopustnim dejanjem ukrepati» s sklicanjem šestčlanske medobčinske komisije za medobčinski regulacijski nacrt, ki je svojčas sprejela načelo o zaščiti Krasa.

Pri teh besedah je vzrojil komunistični svetovalec Cuffaro, ki je Rinaldija opomnil, da je zgoniška občina izdala dovoljenje za gradnjo dveh montažnih lop (capannoni), ki pa se ju ne da primerjati s tovarnami (stabilimenti industriali).

V svojem odgovoru je župan Spaccini potrdil Rinaldijeve trditve in dejal, da je potrdilo prejel od tehničnega urada Pri tem je spet prišlo do ostrega prerekanja, ki ga je sprožil Cuffaro, češ da bi osebje tehničnega urada ne smelo rabiti izraza «tovarna» za montažno lopo.

Rinaldi je nato izrekel mnenje, da bi se morala komisija, ki jo sestavljajo predstavniki šestih občin v pokrajini, čimprej sestati, ker da se na Krasu dogajajo čudne stvari in med temi omenil predvsem ravnanje občinskih uprav v Zgoniku in na Repentabru, ki — po njegovem — izdajajo gradbena dovoljenja za «zelena področja» brez kriterija in dejansko prejudicirajo bodoče načrte za zaščito kraške planote.

V svojem zaključnem posegu je Cuffaro spet omenil dejstvo, da se napada zgoniška občina brez podlage. Dejal je, da se strinja s sklicanjem medobčinske komisije in da sprejema županov predlog, naj bi pri delih te komisije sodelovalo tudi predstavništvo Tržiča, tudi zaradi govoric, po katerih naj bi se nove gradnje v industrijskem pristanišču širile v dolini pri Orehku, ki je v pristojnosti miljske občine. Glede zaščite Krasa je nato dejal še, da morajo pač občinske uprave na Krasu upoštevati obstoječe zakone («legge ponte», n.pr.), da je pa prišlo do načrtnega uničevanja kraških značilnosti iz drugih krogov, ki so to uničevanje tudi finansirali. S tem v zvezi je napovedal, da bo njegova skupina predložila občinskemu svetu podrobno resolucijo.

Občinski svet je nato obnovil upravno komisijo pri Acegatu, imenoval njenega predsednika (De Carli) in obnovil upravni svet občinske podporne ustanove ECA

V prvem delu razprave pa je župan odgovoril na več vprašanj, med temi predvsem svetovalcev Monfalcona (PSIUP) in Morellija (MSI) o nevzdržnem stanju v zelo ozki stari arteriji Ulica del Veltro. Dejal je, da je stanje v tej ulici, ki je zadnje čase čedalje bolj natrpana z vozili in kjer se stara poslopja že nagibajo, potrebno splošne bonifikacije, a da bi se za to moralo podreti več hiš.

Svetovalca Morelli in Monfalcon sta župana pozvala, naj bi se občinska uprava za to zavzela.

Protest proti oddaji na radiu Trst A

Senator Sema in poslanec Škerk sta poslala ministru za pošto in telekomunikacije vprašanje, v katerem želita vedeti, ali mu je znana vsebina oddaje krajevnega slovenskega radia Trst «A» ob 13. uri dne 13. t. m. v rubriki «Kdo, kdaj, zakaj».

V tej oddaji, ki je bila žaljiva za odporniško gibanje, so govorili o dogodkih pred petindvajsetimi leti, ko so nacisti ustrelili 71 talcev na strelišču na Opčinah pri Trstu.

Takšno stališče — je rečeno v vprašanju — poleg tega, da odkrito potvarja našo sedanjo zgodovino, predstavlja žalitev slovenske narodne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini, ki je z velikim številom padlih in ogromnim trpljenjem drago plačala svoj odpor proti fašizmu.

Zato zahtevamo takojšen in odločen nastop proti uredniški skupini radia Trst «A», ki že dlje časa deluje v odkritem nasprotju z načeli in ideali republiške ustave, po kateri se mora RAI, kot javna ustanova, ravnati.»

TO IN ONO S SPREHODA PO NABREŽINSKI OBČINI

V slikoviti vasici - Prečniku bi lahko bolj razvili turizem

Zakaj samo «Precenico» in ne tudi in predvsem Prečnik? - Samo en pravi kmetovalec - Žalostna zgodba Legiševe mame

Prečnik, vas ob cesti Sempolaj-Mavhinje, ni tako zapuščen kraj kot bi človek mislil, ko pride med njegove zidove. Deli se na dva konca, gorenjo in dolenjo vas a ob obeh vstopih te pozdravita le napisa «Precenico», čeprav je na isti deželni cesti označena vas Sempolaj tudi s pravim imenom. Res je, da moramo spoštovati Tržačane in ostale turiste, kateri se odlično počutijo pri vseh dobrotah, na nepokvarjenem zraku ter ob jedačah in pijačah, katere jim nudi ta kraška vasica, a kraj s strnjenim slovenskim življem naj le ostane še v bodoče naš domači Prečnik, posebno ko leži tik ob državni meji. Vtis, ki ga odnese obiskovalec iz sosednih jugoslovanskih vasi, ko pride samo v «Precenico» vsekakor ni najboljši.

Naselje leži na skalovitejšem zemljišču kot ostali krajl nabrežinske občine. Njegovo podzemlje nosi v sebi mnogo lepega, sivega in rdečega kamna, ki čaka, da ga navrtajo podjetne roke. Pred 40 leti so nekateri podjetniki začeli iskati donosne žile zdravega materiala a jim je tedanja gospodarska kriza in nezaupanje črnih oblastnikov, prekrižalo vse načrte. Površine okoli vasi so zaraščene večinoma z borovjem, obdelane zemlje pa ni toliko kot v nižje ležečih terenih, zaradi tega so Prečenci primorani, da si kot polproletarci služijo kruh v Trstu, štivanski papirnici in po nabrežinskih kamnolomih. Izjema je le en kmet Franc Šemec, ki črpa življenje iz borne kraške zemlje, čeprav mu njegove dohodke zakrožuje sinova zaposlitev v Trstu. Premore več glav živine, kot ostali vaščani, trta in polje pa dajeta njegovemu naporu le skromne sadove. Približno 150 prebivalcev v 29 hišnih številkah redi okoli 36 repov govedi, gospodar Šemec pa ima v hlevu še dva stara «traktorja», kraške znamke «vol», katera polagoma izginja v vrste izumrlih sorodnikov «tura in bivola». Živinorejci vasi so še nekoliko v dvomu glede načrtovanega kraškega zadružnega hleva, ni pa dvoma, da ne bi spremenili svojega mnenja, saj bo ta stal v njihovi neposredni bližini ter bodo imeli vedno priliko slediti dobremu poslovanju zadruge.

Prečenci so tudi oblagodarjeni z «zelenim pasom». Marsikatero povpraševanje po prodaji nekih grižnatih predelov morajo odkloniti, čeprav jim je včasih tako nerentabilno zemljišče le v napoto. Interes za vas, kjer diha še pristno domače življenje, kažejo tudi mnogi nedeljski izletniki. Nekateri puščajo sledove svoje «kulture» po improviziranih «igriščih» in «tobogaanih», vendar se večina strinja z mnenjem, da je v tej skoro «deviški» vasi, mnogo premalo skrbi za razvoj turizma.

Določen odstotek krivde pade seveda tudi na občinsko upravo. Odcepi z glavne ceste v notranjost obeh koncev vasi, so že v stanju izza Napoleonovih časov. Legišova gostilna tudi ni kdove kaj dostopna tujcem, manjka ji lahko izvedljiv parkirni prostor zraven hiše, ki še čaka na izpolnitev obljube tehničnega urada. Vaščani apelirajo na Konzorcij kraškega vodovoda za večji dotok pitne vode v sušnih mesecih, ker je v celoti problem vseh bližnjih vasi gornjega dela naše občine.

V omenjeni gostilni me je mučno pretreslo pripovedovanje stare gospe Legiša, katera mi je nanizala nekaj svoje tragične zgodovine iz pretekle dobe. V osvobodilni borbi je imela dve hčerki, od katerih je starejša Roža, bila ujeta nekje pri Postojni kot obveščevalka, prepeljana v tržaški Coroneo in nato v zloglasno Rižarno. Mati ima v rokah le potrdilo uprave Coronea, da so nacisti v juniju 1944, odpeljali hčerko v Rižarno. Zaskrbljena se je oglasila v tej uničevalnici, kjer so se ji cinično zlagali, da je bila nesrečna hči odpeljana v Nemčijo, v resnici pa je bilo njeno mlado, komaj 19-letno življenje uničeno 21. junija 1944. leta, ko so začeli Nemci z množičnim pokončavanjem naših ljudi. Po tržaškem ANPI je obupana mati, do sedaj brezuspešno, naslavljala na več strani vloge in prošnje za priznanje njenega doprinosa v borbi proti nacifašizmu, te dni pa je zaprosila za posredovanje samega predsednika republike. Upajmo, da bo najvišja inštanca res v kratkem ugodila upravičeni prošnji uboge žene.

Občan

ZA EVENTUALNI NASTOP NA SREČANJU AMATERSKIH SKUPIN SLOVENIJE

Drama «Svet brez sovraštva» pred posebno izbirno komisijo

Člani komisije zveze «Svobod» si bodo predstavo ogledali v sredo zvečer na Proseku - Dosedanje delovanje proseško-kontovelskih odrskih amaterjev

Prizor iz Finžgarjeve ljudske igre «Naša kri»

V sredo, 23. t.m. pride v Trst posebna komisija Zveze «Svobod» iz Ljubljane, kateri je poverjen izbor amaterskih dramskih skupin za nastop na srečanju amaterskih dramskih skupin Slovenije, ki bo junija letos na Dolenjskem. Komisija si bo na Proseku ogledala in ocenila predstavo amaterske dramske skupine prosvetnega društva Prosek - Kontovel «Svet brez sovraštva» Mire Miheličeve.

Dramska skupina prosvetnega društva Prosek - Kontovel je prav gotovo naša najbolj stalna in najaktivnejša skupina v zamejstvu. Začela je delovati takoj po osvoboditvi in je že v letu 1945 pripravila prvo predstavo Linhartove «Županove Micke». V naslednjem letu 1946 je naštudirala nič manj kot pet predstav, in sicer: Finžgarjevega «Divjega lovca», Mire Miheličeve «Svet brez sovraštva», spevoigro «Kovačev študent», Milčinskega veseloigro «Cigani» in Kranjčevo veseloigro «Detektiv Megla». Leta 1947 je uprizorila «Tri vaške svetnike» leta 1948 pa Jurčičeve «Rokovnjače» in «Domna». Leta 1950 je pripravila dramo A Guinera «V dolini» in pa «Vrnitev v partizane» Leta 1951 dramo v treh dejanjih «Veleja» ter «Čudež v pustinji» Klopčičevo «Mati» ter igro s petjem «Lojtrca». Leta 1952 je uprizorila dramo v «Poljub pred ogledalom» in leta 1953 dve Cijakovi igrici.

Sledil je nekajletni premor, toda že leta 1960 se je skupina ponovno ustanovila in začela delovati. Prejšnje režiserje, med katerimi lahko navedemo Čermelja, Cijaka Daneva, Štoko in še kakšnega, so zamenjali najprej Ljuba Ukmarjeva, nato za eno sezono član SG Jožko Lukeš, v zadnjih šestih sezonah pa je takorekoč njen stalni režiser član SG Stane Raztresen Predstave so si sledile takole: leta 1960 — «Glavni dobitek»; leta 1961 — «Dopust na Francoskem»; leta 1962 — «Klic zemlje» in «Prisega opolnoči», ki jo je skupina uprizarjala tudi vse leto 1963; leta 1964 «Naša kri»; leta 1966 «Dekle z rožmarinom; leta 1967 — «Županova Micka»; leta 1968 — «Osem žensk» in leta 1969 — «Svet brez sovraštva».

V vseh teh letih je skupno imelo 53 predstav, razen tega pa je v letu 1960 imela še tri manjše nastope s «Prizori iz Prešernovega življenja» burko «Gumb» in skečem «Ovire», leta 1963 ponovno s «prizori iz Prešernovega življenja» medtem ko so člani skupine redno sodelovali z recitacijami in prizori na Prešernovih proslavah, na Gregorčičevem večeru, na Cankarjevi proslavi itd.. Skupina je nastopala v raznih vaseh na Tržaškem in Goriškem, v prejšnjih letih pa je tudi gostovala v Sloveniji. Danes šteje skupina okrog 15 rednih članov, izključno mladih, ki se s priznanja vredno ljubeznijo oklepajo odrskega delovanja.

Komisija Zveze svobod za amaterske odre bo tokrat drugič pri nas. Prvič je bila pred dvema letoma, ko si je ogledala uprizoritev Vrčeve drame «Kocke» v izvedbi dramske skupine prosvetnega društva Ivan Cankar.

Za vztrajne člane proseško - kontovelske dramske skupine pa tudi za vso našo amatersko odrsko dejavnost, bi bili zelo veseli, če bi komisija ugotovila, da je uprizoritev drame «Svet brez sovraštva» dovolj kvalitetna za njeno uvrstitev med izbrane dramske odre slovenskih amaterskih skupin. Mi v tako njeno kvaliteto ne dvomimo vendar pa je treba računati s tem da bodo kriteriji komisije dokaj ostri, saj so amaterske dramske skupine v Sloveniji na visoki kakovostni ravni.

SMRTNA KOSA

Viktor Košuta

Smrtna kosa je že spet žela svoj klas v Križu. Pretrgala je nit življenja Slovencu, rodoljubu, ki je kljub trdnemu življenju zvest svojemu narodu. V petek ponoči je namreč umrl Viktor Košuta iz Križa štev. 213.

Pokojni Košuta se je rodil v Sv. Križu 10. 8. 1905. Še mlad je šel v nabrežinske kamnolome, kjer se je izučil za kamnoseka. Čeprav si je za poklic izbralo obdelovanje trdnega kraškega kamna, mu ni bilo usojeno, da bi ga klesal doma na svoji zemlji. Tedanji fašistični zatiralec Slovencev ga je prisilil, da je zapustil očetov dom ter se odselil v tujino. Vendar mu tudi tujina ni prizanašala. Romal je od Francije do Makedonije, Zagreba, Ljubljane in Maribora, da bi lahko preživljal svojo družino. Med narodnoosvobodilno vojno je aktivno sodeloval z OF na terenu.

Zato je bil zaznamovan v črni knjigi in od časa do časa je moral romati v zapor iz takozvanih varnostnih razlogov. Po osvoboditvi se je leta 1948 vrnil v rojstno vas ter kot zaveden Slovenec bil prisoten na vsaki prosvetno - kulturni prireditvi v vasi. Toda trdo življenje mu je že načelo zdravje, v zadnjem času pa je tudi srce občutilo napore iz prejšnjih let, tako da mu je obnemoglo zastalo.

Naj mu bo lahka domača gruda, ki jo je zvesto ljubil, svojcem pa globoko sožalje.

K. Košuta

Štefan Frančeškin

Smrt je zopet posegla v vrste starih partizanskih borcev. 15. t.m. je umrl Štefan Frančeškin. Pokopali so ga 16. t. m. na domačem pokopališču na Katinari.

Pokojni Štefan se je rodil l. 1908 v Opatjem selu, pred 38 leti pa je prišel v Trst in se leta 1938 poročil s Frančiško Rožič iz Rocola, kjer je potem živel na številki 133.

Kot druge zavedne slovenske fante so ga italijanske fašistične oblasti za časa vojne vtaknile v kazenski bataljon (Battaglione speciale) in poslale v južno Italijo. Ob razpadu fašistične Italije se je takoj pridružil NOV v zbirališču v Gravini in bil dodeljen I. bataljonu IV. prekomorske brigade in z njo opravil vso slavno in trnovo pot do osvoboditve.

Domov se je vrnil julija 1945. žal

že s klico bolezni na srcu. Priznana mu je bila 80-odstotna invalidnost NOV. Bavil se je s kmetijstvom. Bil je tih in skromen človek. Svojcem izrekamo naše sožalje.

Mario Novšak

Pred dnevi je v Trstu umrl še mlad, star komaj 58 let, bivši partizanski borec Mario Novšak. Rodil se je 24. 4. 1911, stanoval pa je v Ul. del Veltro 69.

Kot napredno vzgojen mladenič se je zgodaj odločil za boj proti fašizmu in je že novem 1942

vstopil v vrste partizanskih borcev in sicer v I. Krajiško brigado v Bihaču v Bosni. Po kapitulaciji Italije v septembru 1943 je bil premeščen v I. italijanski bataljon «Garibaldi» I. proleterske divizije, kjer mu je bila poverjena naloga bataljonskega inštruktorja. V tem svojstvu je ostal do oktobra 1944, nato pa je bil obveščevalni oficir I. italijanske brigade I. proleterske divizije in ostal na tem mestu do demobilizacije v juniju 1945.

Mario Novšak je bil pogumen borec. Zaradi ran med vojno je bil 70-odstotni invalid NOV. Naj mu bo lahka zemlja, za katere svobodo se je kot Slovenec boril skupno z italijanskimi borci v vrstah jugoslovanskih partizanov.

Pri skoku čez «konja» si je poškodovala koleno

Predvčerajšnjim zvečer se je v telovadnici šole «Foschiatti» v Ul. Benussi precej hudo poškodovala 29-letna uradnica Giuliana Maraffa iz Ul. Ghirlandaio 21.

Dekle so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice z rešilnim avtom RK včeraj nekaj po 9. uri. Pri pregledu je povedala, da se je ponesrečila ko je nerodno skočila čez «konja». Pri padcu si je zvila levo koleno v taki meri, da sploh ni mogla hoditi. Okrevala bo v 8 dneh

SEJA DEŽELNEGA ODBORA

Novi znatni prispevki za razvoj kmetijstva

Spopolnitev dveh zakonov za izboljšanje zdravstvenih naprav v deželi

Deželni odbor je na svoji zadnji redni seji med drugim opredelil dva zakonska osnutka, ki ju je predložil odbornik za higieno in zdravstvo odv. Devetag Prvi zakonski osnutek se tiče sprememb in dopolnitev zakona št. 30 z dne 15. novembra 1966, ki pooblašča deželno upravo, da sprejme ukrepe v prid centrom za socialne bolezni in centrom za bolezni, ki so še posebno razširjene v deželi. Namen zakona je ustanavljati nove centre, krepiti stare in olajšati njihovo delovanje. Drugi zakonski osnutek se tiče sprememb in dopolnitev zakona št. 36 z dne 31. decembra 1965 o ukrepih za pospeševanje gradnje, razširitve in modernizacije civilnih bolnišnic, ambulant, zdravstvenih domov itd. ter za izboljšanje zdravstvenih naprav.

V zvezi z zdravstvom je deželni odbor odobril na predlog odbornika Devetaga tudi deželno jamstvo 70 milijonov lir posojila, ki ga bo najel deželni zavod za rehabilitacijske medicine v Vidmu pri glavnem ravnateljstvu zavarovalnih zavodov za gradnjo novega paviljona. Za gradnjo tega paviljona bodo porabili 150 milijonov lir 70 milijonov je že prispevala dežela na podlagi zakona št. 36, preostalih 10 milijonov pa bodo krili iz rezerv.

Na predlog odbornika Comellija je odbor odobril nove znatne prispevke za kmetijstvo, ki je velike važnosti za našo deželo 250 milijonov bodo prispevali službi za gorsko gospodarstvo za ureditev poljskih poti, mostov in brvi, kmeckih vodovodov in električne napeljave na kmetih, in sicer na podlagi deželnega zakona št. 18 z dne 31 avgusta 1965.

Na podlagi državnega zakona št. 910 z dne 27 oktobra 1966 bodo nakazali 310 milijonov lir za okrepitev potrošnih in proizvodnih zadrug, ki mnogo prispevajo h gospodarskemu razvoju določenih krajev. Na podlagi istega zakona bo deželno ravnateljstvo za gozdove porabilo 43 milijonov lir za gojitev sadik v drevesnicah za pogozdovanje, za katero bodo neposredno skrbele deželna uprava ali javne in zasebne ustanove. Končno bodo porazdelili 350 milijonov lir na podlagi raznih zakonov za izboljšanje cest in vodovodne mreže v gorskih krajih.

Na predlog odbornika za javna dela Masutta je deželni odbor odobril več sklepov na podlagi deželnega zakona št. 12 za razna dela za zaščito pred naravnimi nesrečami v raznih krajih v Furlaniji, ki so utrpeli škodo zaradi povodnji. Popravili bodo tudi nekatere mostove in brvi in brv čez Nadižo. Odobrili so tudi izdatke za študijo o ureditvi porečja reke «Fiume» v pordenonski pokrajini.

Končno so na predlog odbornika za urbanistiko De Carlija odobrili sklep o razmejitvi področij v Osoppu, na katerih so umetnostni spomeniki.

STAR OBIČAJ Z MNOGIMI NOVOSTMI

Dolinski fantje se že pripravljajo na letošnjo tradicionalno «majnico»

Nastopili bodo: ansambel «Bratje Avsenik», pevski zbor «Valentin Vodnik», folklorna skupina, Trio Bordon ter Dario in Darko, pa še ansambel «Vandrovčki» iz Izole

Čeprav je letošnji začetek pomladi nekoliko nenavaden in srečujemo na ulicah in cestah ljudi še vedno v plaščih, smo prepričani, da so to le muha aprilskega vremena, medtem ko lahko povsem upravičeno računamo, da bodo prvi dnevi maja lepi, topli, resnično pomladni, saj je maj najlepši mesec v letu. S tem računajo tudi fantje in dekleta Brega, ki se z vso vnemo pripravljajo na tradicionalno praznovanje, v Boljuncu na «Mlaj», v Dolini pa na «Majnico» Tokrat se bomo pomudili pri Dolinčanih, hkrati pa Boljunčanom zagotavljamo, da jih ne bomo pozabili.

Za «Majnico» so se dolinski fantje in dekleta začeli pripravljati ne le te dni, pač pa so se prvič sestali že v začetku marca. Na prvi seji so izvolili novega «župana» letos bo «županoval» Boris Lavriha, ki mu prav gotovo ne bo manjkalo pomočnikov, saj je znano da se pripravljalnih del lotijo vsi mladi ljudje, poleg tega pa je letos v Dolini nekaj več mlajših fantov in deklet, kot jih je bilo prejšnja leta. Na sejah so se že domenili o programu in med drugim nam letos zagotavljajo gostovanje znanega slovenskega ansambla «Bratje Avsenik», ki se je s svojimi popevkami uveljavil ne le v svoji ožji domovini, temveč ga pozna tudi nekoliko širši svet, posebno v Avstriji, pri nas pa smo jih imeli že večkrat v gosteh in vsakokrat so «Avsenik» navdušili naše občinstvo.

Poleg te letošnje novosti, gostovanja ansambla «Bratov Avsenik», nam dolinska mladina pripravlja za letos še druge in celo pomembnejšo novost, ki jo brez zadržkov pozdravljamo in dajemo za zgled. Pred tradicionalnim plesom pod mlajem bo tudi kulturni spored, ki doslej ni bil v navadi: nastopili bodo pevski zbor domačega prosvetnega društva «Valentin Vodnik», folklorna skupina z Brega in znani Dolinski trio Bordon s pevcema Dariom in Darkom.

In s tem z novostmi letos še nismo končali. Dolinska mladina bo ob letošnji tradicionalni prireditvi izdala tudi brošuro z zgodovino starodavne «Majnice» in v zvezi s tem tudi z nekaj zgodovinskimi podatki o sami vasi.

Dolinski fantje so že poskrbeli za drog, na katerega bodo «o priložnosti» nataknili še krono češnjem na njo še kak stot pomaranč, jabolk in vsega drugega, kar spada na mlaj.

Kot že vrsto let, bo tudi letos ob tej priložnosti razstava in pokušanja domačih vin. Glede tega je tudi manjša novost: dve stojnici bosta v režiji same mladine, ki bi rada s tem zbrala nekaj sredstev za kritje stroškov. Menda ne bomo odkrili nobene tajnosti, da so stroški prireditve veliki in da iz leta v leto naraščajo.

Omenili smo goste iz Slovenije, pevski zbor, folkloro in trio, kar bo vse nastopilo v nedeljo, 4. maja. Naslednji dan, v ponedeljek, ko se praznik zaključi, pa bodo za ples poskrbeli gostje iz Izole. Letos bo namreč igral za ples znani izolski ansambel «Vandrovčki». V torek bodo, kot po navadi, mlaj podrli v veselje najmlajših, ki se bodo podili za pomarančami in jabolkami, odrasli pa si bodo ob tem privoščili še kak kozarec pristnega breškega vina. Kolikor bi morda v kioskih vina zmanjkalo, naj se nihče ne boji, da bi iz Doline odšel s suhim grlom Nekateri vinogradniki bodo v tistih dneh odprli osmice.

LEPŠI IN BOLJ KOMPLETEN BO VAŠ AVTOMOBIL

s prelepimi kvalitetnimi pritiklinami, ki jih lahko nabavite pri:

ZANCHI
AUTOFORNITURE
TRST - Ulica Coroneo 4

- nosilci za navadne in športne čolne
- prtljažniki znamke FAPA
- luksuzne prevleke NOVOLAN
- gumijaste preproge JUMBO
- preproge tipa moquette NOVOLAN

VELIKA ZALOGA MATERIALA ZA KAROSERIJO — STEKLA VIS — PLOČEVINASTI DELI itd. itd.

IZŠEL JE DRUGI ZVEZEK PRVE KNJIGE

ZGODOVINE ČLOVEŠTVA

SIR LEONARD WOOLLEY

ZAČETKI CIVILIZACIJE

V svetovni znanstveni publicistiki doslej še ni bilo dela, ki bi tako sintetično in na tako univerzalni ravni obravnavala nastanek vsega tistega, iz česar sta zrasla današnje človekovo življenje in njegov napredek

tržaška knjigarna
TRST Ul. sv Frančiška 20, tel 61.792

SEBOFLEX
VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul Mazzini 53 Tel 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

ZA ZDRAVJE IN VITALNOST ZA DOBRO POČUTJE

Radenska

PRIRODNA MINERALNA VODA

EKSKLUZIVNA ZALOGA
VELOX
TRIESTE
Via Rismondo 9
Tel. 761-884

TRST Ul. Boccaccio 3 Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI
v vse kraje tudi v inozemstvo

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 20. APRILA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 10.00 Godalni orkester; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 L. Weyk: «Krog»; 16.30 Debussyjeva mala suita; 16.45 Orkester; 17.30 Beseda in glasba; 18.30 Kino včeraj in danes; 18.45 Operetne melodije; 20.00 Šport; 20.30 Pod farnim zvonom v Gorenjem Tarbiju; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba

TRST

11.00 Skladbe za godala; 11.25 Zborovsko petje; 14.00 El Campanon.

KOPER

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 9.10 Zabavni zvoki; 9.30 «Ob 50-letnici KPJ»; 10.30 Orkester Cugat; 10.45 Nove plošče; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Današnji pevci; 11.55, 12.45 in 15.00 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Sosedni kraji in ljudje; 16.00 Prenos RL; 18.45 in 19.00 Športna nedelja; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 10.45 Glasbeno tekmovanje; 11.40 Roditeljski krožek; 12.00 Kontrapunkt; 13.15 Program z Morandijem; 15.40 in 17.30 Popoldne z Mino; 16.30 Nogomet od minute do minute; 18.00 Simf. koncert; 20.20 Glasbeni variete; 21.10 Športna nedelja; 21.25 Koncert; 22.10 Zbori.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Oddaja za ženske; 9.35 Veliki variete; 11.00 Telefonski pogovori; 12.15 Športna prognoza; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Juke box; 15.03 Glasbeni dnevnik; 16.10 Preizkušajo se diletanti; 17.30 Športna nedelja; 18.45 Program za konec nedelje; 20.45 Sopranistka M. Olivero in baritonist C. Tagliabue; 22.45 Francoske nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 12.20 Mozartove sonate; 13.55 Francoska folk. glasba; 14.10 Londonski simfonični orkester; 15.30 G. Galeazzi: Simili a Dio; 17.30 Sličice iz Francije; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Koncert; 20.30 Muenchen 1938; 21.00 Klub poslušalcev.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Kvarteti za godala; 10.10 Na sporedu W. Piston; 11.55 Nekdanji in sodobni pevci; 12.30 Plošče; 13.30 Sopranistka T. Toscano.

SLOVENIJA

6.05, 7.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 7.50 Inform. oddaja; 8.05 José Pivin: «Suzanino čudovito potovanje»; 9.05 Koncert; 10.05 Še pomnite, tovariši... — Ivan Jan: Osvobodilna fronta je pokazala pot k osvoboditvi; 10.45 Naši poslušalci čestitajo; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Novi ansambli domačih viž; 14.05 Operne melodije; 14.30 A. Kopitt: Zavzetje Mount Everesta — humoreska; 14.45 Zabavna glasba; 15.50 Alain Decaux: «Rosenberga ne smeta umreti»; 17.05 Športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Kvintet Avsenik; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.15 Serenadni večer; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Veliki orkestri.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Nabožna oddaja; 12.30 Settevoci; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Športno popoldne; 17.00 Program za mladino; 18.00 E' domenica ma senza impegno; 19.00 Dnevnik; 19.10 Polčas nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Gli atti degli apostoli; 22.10 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Športna oddaja. 18.30 Simfonični koncert; 19.15 Balet; 21.00 Dnevnik; 21.15 Settevoci; 22.20 TV film

PONEDELJEK, 21. APRILA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 11.40 Šola. 12.00 Kitara; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tamburaški ansambel; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Zborovsko petje; 19.20 Znane melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Sestanek s Fansi; 21.25 Melodije; 22.00 Mezzosopranistka B. Giavakova; 22.20 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Orkester Casamassima; 13.45 Folklora.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Nove plošče. 10.35 Prisluhnimo jim skupaj; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Popevke; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.50 Športni ponedeljek; 14.00 Za oddih in razvedrilo; 15.30 Operetna glasba; 17.00 Od opere do opere; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester Delgado; 22.10 Motivi za vsakogar.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.10 Zvočni trak; 10.05 Šola; 10.35 Ura glasbe; 11.08 Plošča za poletje; 11.30 Sopranistka G. Sciutti; 14.45 Nove pesmi; 16.30 Moderne melodije; 17.05 Program za mladino; 18.55 Umetnost in slovstvo, 20.15 Sestanek petih; 21.00 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošča za poletje; 10.00 Radijska priredba; 10.40 Izbrane pesmi; 11.10 Srečanje z Beethovnom; 11.50 Cinquetti in Leali; 13.00 Športni pregled; 14.00 Juke box; 14.45 Glasbena paleta; 15.18 Neapeljske; 15.35 Znanstvena oddaja; 16.35 Glasbena enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 18.20 Poljudna enciklopedija, 20.00 Glasba po željah: 22.10 Kvizi narobe.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 10.45 Prokofjev, Simfonija štev. 3; 11.25 Od gotike do baroka; 12.40 Dvorak, simfonične variacije; 14.00 Pianistka L. De Fusco; 15.30 Tosati, La fiera delle meraviglie; 17.20 Francoščina; 18.15 Gospodarstvo; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.30 Glasba 20. stoletja

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 10.10 Ariostijeve skladbe; 10.20 Mozartove sonate; 12.00 Folk. glasba; 12.10 Leningrajski filharmonični orkester; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.10 R. Simoniti: Saša; 9.30 Paleta zvokov; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Violinska glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalni orkestri; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Lepe melodije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.40 Akademski pevski zbor iz Ljubljane; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gluck: odlomki iz opere «Orfej in Evridika»; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Signali»; 18.35 Mladinska «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Zadovoljni Kranjci; 20.00 Simfonični koncert Slov. filharmonije — v odmoru: «Kulturne diagonale»; 22.15 Jazz; 23.05 A Gradnik: Pesmi; 23.15 Priljubljeni pevci.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 11.30, 15.30 Šola; 12.30 Francoščina; 13.00 Vzgojna oddaja; 13.30 Dnevnik; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Knjižna oddaja; 19.15 Poljudna znanost; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film: «Cavalleria» (Amedeo Nazzari); 22.45 Četrt ure s Chiccom in Hollandom; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Gospodarska panorama; 22.15 Simfonični koncert; 22.40 TV razprava.

JUG. TELEVIZIJA OD 20. DO 26.-IV.1969

NEDELJA, 20. aprila

20.00, 22.40 Poročila; 8.40 Kmetijski razgledi, 9.10 Kmetijska oddaja; 10.00 Otroška matineja; 11.10 Vključitev v avto moto raily; 14.35 TV kažipot; 14.55 A. Marodič: Carinik; 15.10 Rokomet: Medveščak-Borac; 16.45 L. Sorkočević: Simfonija; 17.00 TV biro; 17.15 Beg — jug. film; 19.00 Cikcak; 19.15 in 20.15 Prenos športnega dogodka; 21.00 3—2—1; 21.05 Humor, oddaja; 21.55 Videofon; 22.10 Športni pregled.

PONEDELJEK, 21. aprila

20.00, 23.20 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30 15.40 Ruščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.10 Angleščina, 17.45 Tiktak: Čarobni gumb; 18.00 Proslava 50 let partije; 18.50 Godala v ritmu; 19.20 Ljudje in zgodovina — reportaža; 19.45 Cikcak, 20.20 3—2—1; 20.25 Invalidski pevski zbor ob 25 letnici ustanovitve; 20.50 F. Žižek: Napravite mi to deželo nemško; 22.05 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu; 23.05 En français — ponovitev.

TOREK, 22. aprila

20.00, 23.35 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 10.30, 15.40 Angleščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.10 Francoščina; 17.45 Risanka; 18.00 Film za otroke; 18.20 Obrežje; 18.40 Komorni zbor RTV; 19.05 Od zore do mraka; 19.35 Razgovor z J. Vidmarjem; 19.50 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Zadnja noč otroštva — film; 22.25 The Illinois jazz band; 22.55 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu

SREDA, 23. aprila

20.00, 22.45 Poročila; 9.35 TV v šoli; 17.45 Oddaja za otroke; 18.30 En français; 18.45 Otočje Marquises — film; 19.15 Popularna glasba; 19.45 TV prospekt; 20.30 Geraldine — baletni film; 20.55 Nogomet: Milan-Manchester — v odmoru 3—2—1

ČETRTEK, 24. aprila

20.00, 23.08 Poročila; 9.35, 14.30 TV v šoli; 10.30, 15.25 Nemščina; 11.00 Angleščina; 15.55 Nogomet: Špartak-Ajax; 17.45 Kako sta si mački kupili televizor; 18.00 Risanka; 18.15 Po Sloveniji; 18.45 Turobna jesen — film; 19.45 Cikcak; 20.40 3—2—1; 20.45 A. Marodič: Romantična duša, 21.25 Slovenščina v javni rabi; 22.17 Bili ste zelo prijazni — I. del filma.

PETEK, 25. aprial

20.00, 23.35 Poročila; 9.35, 14.45 TV v šoli; 11.00 Francoščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.55 Mladinski film; 18.15 Grieg: Koncert za klavir in orkester, 19.00 V središču pozornosti, 19.45 Za boljši jezik; 20.20 3—2—1; 20.35 5. zaseda — slov film; 22.05 Veš, vem.

SOBOTA, 26. aprila

20.00, 23.25 Poročila; 9.35 TV v šoli; 14.50 Wembley: nogometni finale za angleški pokal: 17.35 F. Bevk: Črni bratje — mlad. igra; 18.15 Ansambel Mihe Dovžana; 18.45 Jugoslovanska revolucija; 19.15 Koraki v svobodo — prenos iz Velenja; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 F Žižek: Napravite mi to deželo nemško; 21.45 Invalidski pevski zbor; 22.00 Filmska burleska; 22.15 Maščevalci - film; 23.05 TV kažipot.

Goriško-beneški dnevnik

PO SKLEPU OBČINSKEGA ODBORA

V sredo, 23. aprila, bo seja občinskega sveta v Gorici

Odobrili so tudi vrsto sklepov upravnega značaja

Občinski odbor v Gorici je na svoji petkovi seji odobril sklep, da se skliče seja občinskega sveta za sredo 23. aprila z začetkom ob 13.30 uri. K nerešenim problemom prejšnjih sej, vse od 22. oktobra 1968 dalje, ki jih je precej, so dodali na dnevni red še novih 20 točk, za katere se je nabralo gradivo tekom dvomesečne krize. Od teh jih je sedem, ki se tičejo občinskih uslužbencev.

Na isti seji je odbornik Lupieri predložil v odobritev več ukrepov za javna dela, odobrili so nadalje več ukrepov finančnega značaja med katerimi 4 milijone stroškov za bivši trošarinski urad ING IC. Odobrili so nadalje premestitev nekaterih ubogih iz občinske ubožnice v Ul. Baiamonti v dom onemoglih v Ločniku ter več zadev prometnega, športnega ali šolskega značaja. Med temi je tudi sklep za podelitev zlatih kolajn učiteljem, ki so dopolnili 40 let službe. Ob koncu so odobrili letošnjo razmestitev otroških vrtnaric tudi za prihodnje šolsko leto.

Včeraj v Gorici dež s snegom

Letošnja muhasta pomlad se nikakor noče unesti; včeraj popoldne, na primer, se je na vsem lepem ulilo, vmes pa so padale debele snežinke. Temu primerno je bilo tudi hladno, toplomer je kazal šest stopinj. Zadišalo ni samo po snegu, ampak tudi po naftalinu, zakaj meščani, ki so svoje zimske obleke povečini že spravili v omare in jih pred molji zavarovali z naftalinom, so se spet oblekli v plašče in težje obleke.

Docela nenavadne so tudi najnižje temperature, ki jih beležimo nekako od prejšnje nedelje dalje. V preteklem tednu je bilo večkrat pod ničlo, ko se je pričelo daniti, in kmetovalcem, ki imajo svoje sadovnjake v nižjih legah ter v kotanjah, jim je slana povzročila škodo. Na Goriškem so marelice ocvele že pred nekaj tedni, medtem ko so sedaj v cvetju zadnje češnje in hruške.

Polaganje vencev v Sovodnjah pred spomenikom padlih

Županstvo v Sovodnjah sporoča, da bodo ob priliki praznika osvoboditve 25. aprila letos polagali vence pred spomenikom padlih v Sovodnjah pred županstvom na predvečer tega praznika v četrtek 24. aprila ob 20. uri.

Vabljeni so vsi bivši partizani, prosvetne in druge organizacije ter drugi vaščani, da se udeležijo slovesnosti ter se polnoštevilno poklonijo pred spomenikom tistih, ki so dali svoje življenje za svobodo.

Trgovine 25. aprila

Pokrajinska zveza trgovcev za Goriško sporoča, da bo za praznik vstaje 25. aprila veljal za trgovine na Goriškem naslednji urnik:

V četrtek 24. aprila: vse trgovine bodo ostale odprte zvečer do 20. ure. Mesnice bodo odprte tudi popoldne od 17. do 20. ure.

V petek, 25. aprila: trgovine bodo ves dan zaprte; izjemo tvorijo pekarne in mlekarne, ki bodo odprte dopoldne, ter cvetličarne, ki bodo poslovale od 8. do 13. ure.

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza za Goriško obvešča vse dvolastnike, posestnike gozdov v Jugoslaviji, da lahko na njenem sedežu v Gorici, Ul. Ascoli 1, izpolnijo prošnjo za sečnjo; s seboj naj prinesejo posestno polo. Rok za oddajo takih prošenj zapade 17. maja 1969.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
GORIŠKA POMLAD

Klub «Simon Gregorčič» vabi na predavanje, ki ga bo v prostorih kluba na Verdijevem korzu 13 v Gorici v četrtek, 24. aprila, ob 20.30 imel predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti

dr. JOSIP VIDMAR

o slovenskem nacionalnem vprašanju ter enotnem slovenskem kulturnem prostoru.

DANES DOPOLDNE IN POPOLDNE

Prosvetarji iz Slovenije na obisku v Doberdobu

Pevski zbor iz Polzele priredi popoldne koncert v prosvetni dvorani

Danes, v nedeljo, 20. aprila, bodo prišli na povabilo domačega prosvetnega društva «Jezero» na obisk v Doberdob člani prosvetnega društva iz Polzele na Štajerskem s svojim moškim pevskim zborom.

Domačini so uredili vse potrebno, da bi goste lepo sprejeli in da bi s tega obiska odnesli kar najlepše vtise. Program predvideva, da bodo goste sprejeli ob 11. uri dopoldne v prostorih prosvetnega društva «Jezero», kjer jih bo pričakal in pozdravil župan Andrej Jarc z občinskimi odborniki ter jim izrekel dobrodošlico. Pozdravil jih bo tudi predsednik društva «Jezero» skupaj z odborniki in ob prisotnosti predstavnika SPZ iz Gorice. K sprejemu so vabljeni tudi vsi prosvetarji in vaščani.

Po zakuski bodo peljali goste na ogled županstva, občinske knjižnice in drugih zanimivosti v Doberdobu. Po kosilu si bodo gostje ogledali vojaško grobnico v Redipugli.

Ob 16. uri bo moški pevski zbor iz Polzele priredil v prosvetni dvorani društva «Jezero» koncert, na katerem bo zapel vrsto narodnih in umetnih slovenskih pesmi. Za ta koncert vlada med domačini še posebno veliko zanimanje. Kdaj pozneje bodo domači prosvetarji vrnili obisk gostom iz Slovenije.

Danes roditeljski sestanek za višje srednje šole

Ravnateljstvo gimnazije - liceja in učiteljišča s slovenskim učnim jezikom v Gorici obvešča, da bo danes, v nedeljo 20. aprila, ob 10.30 roditeljski sestanek v prostorih šole v Ul. Croce 3. Starši dijakov teh šol ali njihovi namestniki so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo tega sestanka.

Brezplačen tečaj za šoferje kat. A

Avtomobilski klub v Gorici je sprejel sklep, da bo uvedel brezplačen tečaj za dosego voznega dovoljenja kategorije A. Tečaj je namenjen mladini ki je dopolnila 16 let starosti. Vršil se bo v večernih urah. Iz tehničnih razlogov bodo sprejeli samo prvih 25 vpisanih ter bo obsegel 10 lekcij.

Podrobnejša pojasnila daje tajništvo šoferske šole pri Avtomobilskem klubu v Gorici, Ul. Roma 12, kjer se vrši vpisovanje do 26. aprila.

Iz tržiške bolnišnice

Včeraj so v tržiški civilni bolnišnici pridržali na zdravljenju 48-letnega Labignana iz Trsta Ul. Sinico 56, ki ga je prikolica stisnila ob tovornjak ter mu povzročila zlom večjega števila reber, notranje poškodbe in šok. Nesreča se je pripetila, ko je tovornjak leoncino z jekleno vrvjo vlekel tovornjak, naložen z gnojem, v bližini gostilne «Alla tappa» v Tržiču. V trenutku nesreče je tovornjak leoncino upravljal 38-letni Primo Buglian iz Begliana pri Tržiču.

V tržiški bolnišnici so pridržali na zdravljenju Ivano Mokole iz Ul. Giardino 8 v Tržiču, ker so ji vrata stisnila prst na roki.

Nadji Fajt se je pred dnevi rodil bratec David. Srečnima zakoncema Vilku in Dani Fajt čestitajo člani prosvetnega in športnega društva iz Sovodenj

PREDAVANJE LOJZETA UDETA V KLUBU «S. GREGORČIČ»

Vojaški upori v Avstriji so bili znak slovenskega odpora

Zanimiv prikaz uporov od Kotora do onega v Codroipu tik pred razpadom monarhije

Starejši Goričani, ki so bili na petkovem predavanju v klubu «Simon Gregorčič» so za nekaj trenutkov obudili spomine iz svojih mladih let, ko so tod še krožile čete avstroogrske monarhije in potem, v usodnih novembrskih dneh leta 1918, ko so bile v Gorici slovenske čete pod vodstvom slovenskega narodnega sveta.

Predavatelj, višji znanstveni sodelavec Lojze Udè, je govoril o vojaških uporih v zadnjem letu vojne v avstroogrski armadi. Udè je bil sam soudeležen pri enem izmed takih uporov, sodeloval je nato kot prostovoljec v bojih za Slovensko Koroško, v času med dvema vojnama se je udejstvoval kot odvetnik na Štajerskem, v drugi svetovni vojni pa je stopil na stran Osvobodilne fronte in sodeloval v partizanskem gibanju. Po vojni se je posvetil raziskovalnemu delu in publicistiki in njegova dela najdemo v domala vseh slovenskih časopisih in revijah povojnega časa, zlasti ko gre za obravnavo razdobja takoj po prvi svetovni vojni.

Predavanje o uporih je Udè imel lani septembra na zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Novi Gorici, v petek pa v Gorici. Predavatelj je vojaške upore v letu 1918 razdelil v tri odbobja. Veliki upor v Kotoru, ki je bil prežet s socialno - marksistično tematiko bil je posledica Oktobrske revolucije in je združil mornarje vseh narodnosti, ki so bile v tamkajšnjem moštvu zastopane. Druga faza uporov je v poznih spomladanskih in poletnih mesecih istega leta. Ta faza ima nacionalni značaj in so pri njih, čisto nevezano, sodelovali le polki s pretežno slovenskim vojaštvom. Citiral je pri tem upore v Judenburgu, Radgoni, Kragujevcu in drugod. Organizatorji teh uporov so bili Slovenci, Čehi in drugi pripadniki slovanskih narodov v monarhiji. Tu pa tam so sodelovali pri teh uporih tudi pripadniki drugih narodnosti (n. pr. Italijanski nemško moštvo pa je bilo tisto, ki je disciplinirano vse te upore zatrlo.

V tretjo fazo spadajo upori na fronti in v zaledju tik pred razsulom. Omenil je upor gorskega polka štev. 2 v Codroipu pred italijansko ofenzivo na Piavi. Tudi ta polk je bil, po kratkem boju, razorožen od nemških čet. Ko so ga, po nekaj dneh, spet oborožili in ga poslali na fronto, se je pri Casarsi obrnil, prikoračkal čez Palmanovo in Gradiško (ta so polk zapustili vsi neslovensko govoreči častniki in vojaki) v Gorico, kjer je 2. novembra 1918 naprisegel zvestobo slovenski zastavi v roke odvetniku Podgorniku, predsedniku goriškega Narodnega sveta. Polk je šest dni ostal v Gorici, nato se je, po določilih primirja, spremljan od goriškega slovenskega prebivalstva, 8. novembra umaknil skozi Vipavsko dolino in Črni vrh na Kranjsko.

Za zanimivo predavanje, ki je osvetlilo precej neznano okolje vojaških uporov v avstrijski armadi, v katerih so bili v veliki meri vpreženi vojaki slovenske narodnosti, se je Udetu zahvalil predsednik kluba Waltritsch, ki je izrazil željo, da bi kaj podobnega tistih časov v klubu «Simon Gregorčič» še kdaj slišali.

POMEMBNA ODLOČITEV ZA GOSPODARSKI NAPREDEK PRIMORSKE

Soške elektrarne iz Nove Gorice bodo gradile novo centralo Solkan

«Bistra hči planin» se bo spet spremenila v beli premog - Uresničitev načrta je zelo blizu

Med Skalnico in Sabotinom bo predvidoma do konca 1971. leta nastalo z zajezitvijo Soče pri Solkanu novo, deset kilometrov dolgo umetno jezero. Zamisel je nastala v podjetju Soške elektrarne v Novi Gorici, ki si bo zgradilo na spodnjem toku reke še eno elektrarno, ki bo krilo naraščajoče potrebe Primorske po električnem toku. Tako bo Soča, «sinja hči planin», ponovno služila človeku ter njegovemu napredku. Gre za najpomembnejšo gradnjo na področju elektrike na Primorskem po drugi svetovni vojni, ki bo morala pokriti naraščajoče potrebe po toku, o katerem strokovnjaki vedo povedati, da ga bodo do 1975. leta potrebovali še enkrat toliko kot sedaj.

Zajezitev Soče bo v neposredni bližini parkirišča nihalne žičnice na Sveto goro. Tehnična dokumentacija za izgradnjo hidroelektrične centrale Solkan je izdelana do takšne mere, da bi z gradnjo lahko pričeli že v letošnji jeseni. V Vodogradnem laboratoriju v Ljubljani imajo model, da bi preučili nekatere probleme, ki se pojavljajo ob tej gradnji. Leta 1971. bodo pognali prvi agregat; ko pa bi spustili v pogon tudi ostalega, tedaj bo znašala moč HE Solkan 21 MW ter bo proizvajala letno 125 milijonov kWh in bo po velikosti skoraj prav tolikšna kot je elektrarna Plave.

Gladina jezera bo nekoliko pod cesto Solkan - Bovec ter voda ne bo poplavila nobene ceste in niti železnice. Nivo jezera bo 21 metrov nad višino vode pod jezerom. Objekt bo kakšna dva kilometra od državne meje ter je njegova lokacija pomembna tudi zategadelj, ker bo potrebnega samo tri kilometre daljnovoda, da se priključi na razdelilno transformatorsko postajo v Kromberku s 35.000 V. Načrt je izdelal «Inženirski biro — elektroobjekt» v Ljubljani, investitor so Soške elektrarne, dela pa bodo opravila razna specializirana podjetja.

Akumulacija bo izravnavala potrošnjo vode koristnikom na naši strani meje ter bo lahko uravnavala potrebe vode tudi v vegetativnem razdobju (med poletnimi meseci) na področju goriške pokrajine, kjer izdelujemo sistem namakalnih kanalov.

Akumulacijsko jezero pa ne bo prinašalo neposrednih koristi samo primorskemu gospodarstvu ter mu omogočilo nemoten industrijski razvoj, ampak bo zelo zanimivo tudi za turistične potrebe. S svojimi desetimi kilometri dolžine ter približno 100 metri širine, ponekod tudi več, bo omogočilo razmah raznovrstnih vodnih športov kot so čolnarjenje, vodno smučanje, pa še posebno ribarjenje. Kot nalašč bo turističnemu razvoju služilo veliko parkirišče, ki so ga zgradili ob spodnji postaji žičnice na Sveto goro, saj bo v neposredni bližini umetnega jezera.

Zanimalo nas je tudi to, če bo tako ogromna količina vode, ki se bo nabrala za jezom, spremenila podnebje v neposredni okolici in če bo povzročala nastanek megle. Odgovorili so nam, da te nevarnosti vremenoslovci ne predvidevajo, ker se vodne površine ne bodo bistveno spremenile, saj je dolina na tem mestu razmeroma ozka in globoka ter se bo dvignil nivo reke, veliko manj pa se bo razširila njena površina.

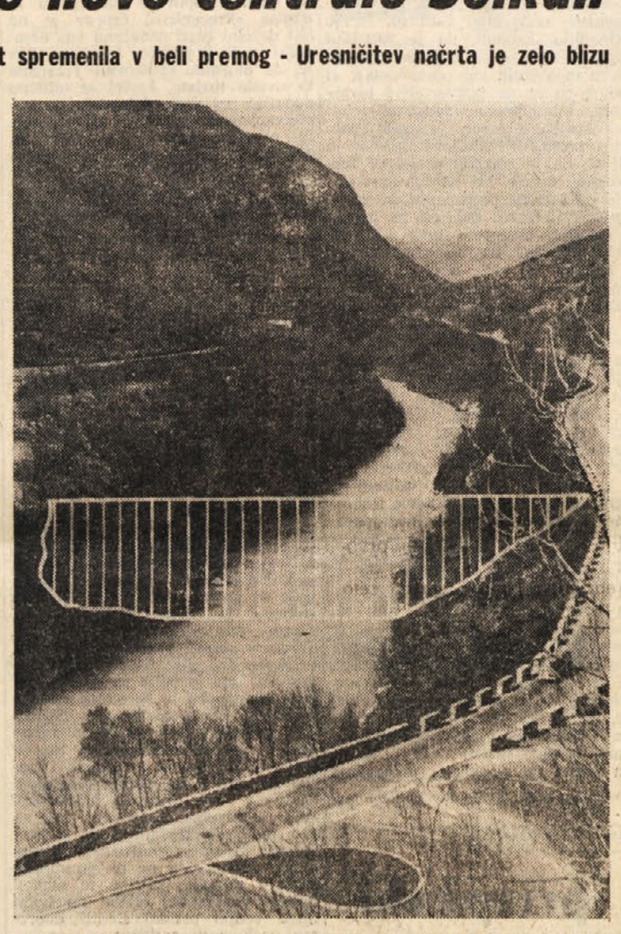

Soča med Sabotinom (na levi) in Sveto goro (na desni strani slike). Črtež na fotografiji kaže kraj, kjer bodo reko zajezili, da na njej zgradijo HE Solkan. Na spodnji strani slike je viden del parkirišča svetogorske žičnice

In še ena stvar je po naši sodbi zanimiva pri HE Solkan: nivo akumulacije se bo spreminjal največ za en meter, kar pomeni, da ne bo velikega nihanja med visokim in nizkim vodostanjem ter zato ob bregovih ne bo večjih okvar, ki jemljejo naravi njeno privlačnost.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V tednu od 13. do 19. aprila se je po podatkih goriškega matičnega urada rodilo v Gorici 21 otrok, umrlo je 13 ljudi; poročilo se je 9 parov in 8 so jih oklicali.

ROJSTVA: Eva Cragnolin; Madian Onesti, Manuela Alessandris, Adriana Bertagnolli, Fabio Di Monte, Paola Medeot, Luca Da Lio, Michela Passian, Sonia Mervi, Michele Frandolic, Luciano Visintin, Michele Savian, Claudia Pizzamiglio, Monica Visintin, Stefano Accurso, Paolo Majo, Sergia Moimas, Giulia Graziano, Laura Marcon, David Fait in Susanna Spessot.

UMRLI: upokojenec 71-letni Donato Bertos; pleskar 64-letni Odo Tursic; upokojenec 69-letni Adolfo Medeot; uradnik 37-letni Giuseppe Delpin; upokojenec 68-letni Giorgio Furlan; hotelski vratar 75-letni Giovanni Mucchiut; 74-letni Francesco Russian; gospodinja 81-letna Giuseppina Medvescik vd. Obljubek; gospodinja 37-letna Maria Coronica por. Plesnicar; delavec 70-letni Albino Mian; upokojenec 69-letni Silvio Castellani; upokojenec 82-letni Giovanni Bisiach; gospodinja 52-letna Maria Cipriani vd. Minervini.

POROKE: elektromehanik Leopoldo Blasi in gospodinja Anna Gatta; strugar Roman Vidmar in delavka Nadja Colausig; električar Angelo Biliato in bolničarka Tamara Moscarda; električar Hoban Ilario in uradnica Vera Pizzul; zdravnik Alfonso Giordano in gospodinja Licia Osbat; uradnik Franco Beltram in bolničarka Giuseppina Grusovin; financar Luigi Murgia in delavka Lina Galliussi; obrtnik Roberto Tiberio in delavka Vania Peressin, mehanik Ferdinando Pizzolatto in delavka Maria Gomiscek.

OKLICI: risar Bruno Sirch in Margareta Elzi; tiskar Ruggero Martinuzzi in tiskarka Rosanna Marega; delavec Silvano Culot in delavka Rosanna Colausig; mehanik Bruno Saurin in delavka Elda Grion; karabinjer Arcangelo Trobia in šivilja Grazia Sollami; trgovski zastopnik Maurizio Cecovini in študentka Andreina Visintin; tubist Diego Miani in gospodinja Alma Zian; bančni uradnik Livio Di Blas in gospodinja Maria Luisa Vidoni.

Izlet v Velenje na proslavo ustanovitve OF

V nedeljo, 27. aprila, bo v Velenju, novem slovenskem mestu pri Celju na Štajerskem, veličastno zborovanje vsega slovenskega ljudstva v počastitev ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je organizirala oboroženi upor proti okupatorju.

Goriške Slovence opozarjamo, da bo na prireditev v Velenje prirejen enodnevni avtobusni izlet.

Vpisovanje za izlet se bo na Goriškem zaključilo 21. aprila ter se vrši pri naslednjih poverjenikih:

Gorica: Gorica v Ul. Ascoli 1/I.;
Štverjan: Bruno Stekar, Ivan Humar in Ferdinand Komjanc;
Pevma: Anton Sošol, tudi za Otlavje in Šentmaver;
Podgora: Vanko Delpin;
Štandrež: Stanko Marušič in Alojz Tabaj;
Sovodnje: Bogomir Kuzmin;
Rupa: Salomon Tomšič, tudi za Peč;
Gabrje: Stanko Primožič;
Dol: Karlo Boneta;
Vrh: Marčelino Devetak;
Jamlje: Jože Pahor in Karlo Semolič;
Poljane: Marij Ferligoj;
Doberdob: Stanko Gergolet in Andrej Jarc.

Za vožnjo z avtobusom se plača po 1600 lir.

PROSVETNO DRUŠTVO «BRIŠKI GRIČ»

priredi na DVORU

v Štverjanu praznik 1. maja

Sodelujejo:

1. Ansambel LOJZE SLAK iz Ljubljane s svojimi pevci
2. Orkester «UNION» iz Ljubljane s pevkama

ADRIJANO ŽUPANČIČ in MARIJANO DERŽAJ

3. Domači vinogradniki bodo pripravili

VINSKO RAZSTAVO v kleti na DVORU

Nasvidenje 1. maja v Štverjanu!

Kino

CORSO. 15.15: «Il verdugo», G. Brown in R. Welch. Ameriški film v barvah; mladini pod 14. letom prepovedan.
VERDI. 15.15: «L'amante di gramigna», G. M. Volontè in S. Sanders. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO. 15.15: «La freccia alba del commissario Joss», J. Gabin in D. Carrel. Francoski film; mladini pod 14. letom prepovedan.
VITTORIA. 15.15: «L'età del malessere», H. Politoff in G. Sorel. Italijansko-francoski barvni film. — Mladini pod 18. letom prepovedan
CENTRALE. 17.15: «I 600 di Balaklava», Tr. Hovard in V. Redgrave. Ameriški barvni film.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «Il mercenario», F. Nero in T. Musante. Barvni film.
EXCELSIOR. 14—22: «C'è un uomo nel letto di mamma», Doris Day v kinemaskopu in barvah.
PRINCIPE. 14.00: «Nuda sotto la pelle», A. Delon in M. Faithfull. Barvni film.
S. MICHELE. 14.00: «El Dorado», J. Wayne in R. Mitchum Kinemaskope v barvah.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Revolverski z Rdeče reke», ameriški barvni film — ob 16., 18., 20.15.
Svoboda (Sempeter): «Nenavadna zgodba Eddija Chapmana», angl.-franc. film — ob 15.30, 18., 20.30.
Deskle: «Trije neusmiljeni», ameriški barvni film — ob 17. in 20.
Renče: «Drugi človek», ameriški barvni film.
Prvačina: «Point blank», ameriški barvni film — ob 16.
Šempas: «Umazano delo», ameriški film — ob 16. in 20.
Kanal: «Pride dan maščevanja», ameriški film — ob 16. in 20.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna PONTONI BASSI — Na Raštelu st. 26 — tel. 33-49.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Alla Stazione» dr. Fabbris — Via Cosulich 117 — tel. 72480.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes je v Gorici odprta cvetličarna RENATO GORIAN, Ul. Garibaldi 9, — tel. 26-28.

Izleti

IZLET NA JAVORNIK IN GO LAKE priredi SDP iz Gorice v petek, 25. aprila. Izlet bo z lastnimi sredstvi ter celodneven. Podrobnejša pojasnila pri vpisu v Gorici, Ul. Ascoli 1/I.

BOLGARI SO NAVDUŠENI OBISKOVALCI GLEDALIŠKIH PREDSTAV

Prvo gledališče šele pred 105 leti sedaj pa jih je kar okrog štirideset

Mlado pokolenje nadarjenih igralcev se šola v gledališki šoli ‚Krstjo Sarafov'

Če primerjamo bolgarsko gledališče z zahodnimi ali klasičnimi ruskimi gledališči, je bolgarsko še razmeroma mlado; nedavno je praznovalo svojo 105. obletnico. Začetek bolgarskega gledališča sega nazaj do 1856. leta, ko je v mestu Šumenu (danes Kolarovgrad) amaterska skupina pod vodstvom učitelja Save Dobroplodnega postavila na oder «Mihajlo — jedec miši», ki jo lahko imamo za prvo originalno bolgarsko igro. Dežela je bila takrat še pod turškim jarmom, toda že ga je narodni preporod izpodjedal. Za razliko od zahodnega in ruskega gledališča, ki je nastalo pod okriljem cerkve in aristokracije, se je bolgarsko gledališče pojavilo v silno skromnih razmerah. Prve predstave so bile po šolah ali literarnih klubih. Že od vsega začetka si je to porajajoče se gledališče prevzelo nalogo, da se bori za slovansko neodvisnost.

Bolgarsko gledališče, čeprav se ni razvijalo skozi simbolizem in sholasticizem religioznih predstav ter na odrih blestečih in aristokratskih palač, je že od vsega začetka, torej pri prvih korakih svojega življenja, porodilo navdušenje v srcih preprostih ljudi. Sodobne igre so uprizarjali bodisi zaradi kulturne zabave in iz patriotskega patosa.

Ta realna tradicija bolgarskega gledališča se je nadaljevala celih sto let. Danes je še resničen njen originalni ton, poln emocionalnosti, trpljenja, gorja in ljudskega hrepenenja.

Prva večja bolgarska igra, ki je nastala v mlajši gledališki dobi in ki so jo igrali z velikim uspehom, je bila drama «Ivanko» pisatelja Vasila Drumeva. Čeprav je napisana leta 1872, je ta igra polna patriotizma in dramatičnih odtenkov. Osebe, ki nastopajo v igri, so še tako žive, da se še danes ta igra uprizarja na bolgarskem odru. Njen avtor velja za ustanovitelja bolgarske nacionalne drame.

Osvoboditev dežele izpod turškega jarma je dajala spodbude za nadaljnji razvoj gledališča. V številnih mestih so se organizirali na pol poklicni igralci in amaterske skupine ter nadaljevali tradicije iz časa nacionalnega preporoda in postopno se je gledališče povzpelo na vse večjo stopnjo umetnosti, tako da se je približalo nivoju zahodnoevropskega in ruskega gledališča. Posebne važnosti v razvoju nacionalnega bolgarskega gledališča je ustanovitev leta 1888 Osnove dramske skupine v Sofiji in nastop dramske skupine s prireditvijo «Solza in smeh» iz leta 1902. Ti dve dramski skupini sta vedno bolj rasli v Narodno bolgarsko gledališče, ki je bilo svečano odprto leta 1904. Ne glede na težke pogoje, v katerih so morali živeti in ustvarjati, so prvi genialni poklicni igralci Narodnega bolgarskega gledališča delovali z neverjetnim prizadevanjem za svojo umetnost in ljubeznijo do svojega naroda. Ustvarili so solidno bazo, na kateri so se v zadnjih kratkih letih razvili v veliko število briljantnih igralcev in igralk.

Prva generacija poklicnih igralcev izhaja iz amaterskega staža in nekateri izmed njih so se pozneje izpopolnili v umetniških šolah v Parizu, na Dunaju in v Berlinu. Jedru te izredne generacije igralcev, ki je s strogim stažem doseglo mednarodno priznanje, je bila podeljena akademska čast ruske drame, kar je pa zaprlo tradicijo in temperament bolgarskega gledališča. Ruska gledališka šola in ruski vzgojitelji so vsilili svojo apriorno silo v razvoj bolgarskega gledališča.

V zadnjih dveh desetletjih, ki so sledila odkritju Narodnega gledališča, je v igri izrednih poklicnih igralcev, kot so Vasil Kirkov, Sava Ognjanov in Adrijana Budevska prevladoval nacionalni oder. S svojim visokim talentom je ta trio prvorazrednih igralcev ustvarjal prepričljivo dolgo serijo zelo težkih dramatičnih značajev iz svetovne klasike. V zahvalo njihovim pridobitvam se je Narodno bolgarsko gledališče uvrstilo med najboljša gledališča v Evropi v zadnjih 50 letih. Ne zastonj je taka osebnost kot Kačalov, največji ruski igralec in eden izmed najizvrstnejših interpretov Hamleta, rekel Vasilu Kirkovu potem, ko ga je videl igrati v Sofiji: «Ti si boljši Hamlet, kot sem jaz. Tvoj Hamlet in Ofelija Adrijane Budevske sta izvrstna...»

Znan bolgarski gledališki trio se je spremenil v kvartet, ko se jim je pridružil Krstjo Sarafov (po katerem je Narodno gledališče nosilo ime do leta 1964). Krstjo Sarafov jih je s svojo umetnostjo prekosil in postal eden izmed največjih bolgarskih gledaliških umetnikov.

S svojim umetniškim delom je ta kvartet uprizoril na odru Narodnega bolgarskega gledališča v Sofiji največja dela svetovne klasike in moderne drame od Shakespeara do Ibsena, od Gogolja do Gorkega.

Vzporedno z razvojem bolgarskega gledališča se je razvijala tudi bolgarska dramaturgija sama. Najizvrstnejši dramski ustvarjalci so tudi pisatelji Ivan Vazov, Anton Strašimirov, P. K. Avorov in P. J. Todorov.

Po letu 1944 — važnem datumu bolgarske zgodovine — ko je bilo v deželi samo šest gledališč, jih je danes okrog 40. Vsako izmed teh gledališč lahko računa s podporo meščanov in vlade, zakaj bolgarsko gledališko občinstvo je mnogoštevilno. Mnogi izmed teh igralcev so člani parlamenta, drugi so svetovalci ali predsedniki važnih državnih ustanov. Mnogim je bila podeljena nagrada za njihovo požrtvovalno delo — nagrada Georgija Dimitrova, 15 igralcev pa so imenovali za narodne igralce, druge pa za zaslužne igralce. Dandanes je obogatila gledališki repertoar cela vrsta novih dramaturgov, kot so Orlin Vasilev, Kamen Zidarov, Lozan Strelkov in drugi. Sodobno delo gledaliških umetnikov bogatijo tudi dela tujih zahodnih avtorjev, kot Artura Millerja, Eduarda de Filippa, Figeireda in drugih sodobnikov. Seveda so dandanes klasična dela mnogo bolj znana vsakemu gledališkemu igralcu kot kdaj doslej: Shakespeare in Gogolj, Schiller in Tolstoj, Molière in Čehov, Ibsen in Ostrovskij, Bernard Shaw, Maupassant in Bertold Brecht.

Stebri današnjega bolgarskega gledališča so narodni igralci kot N. O. Masalitinov, Ivan Dimov, Georgi Tamatov, Vladimir Trendafilov, Kostantin Kisimov (ki je umrl leta 1966 pri avtomobilski nesreči), Zorka Jordanova in še mnogo čisto mladih, zelo obetajočih igralcev.

Upanje sodobnega gledališča je seveda mlada generacija talentiranih igralcev, ki se učijo v gledališki šoli «Krstjo Sarafov» v Sofiji. Ta ustanova, ki je nastala leta 1948, ne vzgaja le novih kadrov v državi, ampak tudi prireja gledališke predstave mladih igralcev v svoji dvorani. Ta gledališka šola je velik doprinos za kulturni razvoj Sofije.

L. D. N.

Na sliki vidimo prvo letalsko posadko, ki je sestavljena izključno iz žensk. S tem je gospa Jackie Moggridge uresničila svoj dolgoletni sen, saj bo pilotinja na letalu z dvema motorjema za 10 potnikov. Kot druga pilotinja bo sedela poleg nje 18-letna Lynda Smale, ki jo vidimo na levi strani slike, 17-letna Roberta Smale (na desni), pa bo hostes. S tem naj bi dokazale, da so enakovredne z moškimi tudi v tej panogi. Gospa Jackie je med vojno pilotirala letala iz tovarn do letalskih oporišč.

Še ena zgodba o ozkotirni železnici

V nedeljo, 13. aprila smo objavili nekaj veselih o ozkotirni železnici, ki je vozila iz Trsta v Poreč. Danes pa objavljamo še eno tragično.

Bilo je februarja 1912. V dolinsko občino je tedensko prihajal okrajni sodnik dr. Simčič iz Kopra. Bil je še razmeroma mlad, dober, prijazen in ustrežljiv. Šel je na roko ljudem, da jim ni bilo treba za vsako zadevo hoditi v 20 km oddaljeni Koper. Takrat je namreč dolinska občina politično-upravno spadala pod Koper. Tako je tudi tistega usodnega dne v februarju prišel v Dolino, kjer je sprejemal razne stranke in reševal kočljive zadeve. V popoldanskih urah je po končanem delu odšel proti postaji v Žavljah, da bi se vrnil v Koper. Tistega dne je divjala strahovita burja: 100-120 kilometrov na uro, posamezni sunki so bili pa še mnogo silnejši. Sodnik dr. Simčič je vstopil v vlak. Toda že po nekaj kilometrih vožnje je silen sunek burje prevrnil vlak v bližini miljske postaje in pokopal pod seboj sicer maloštevilne potnike. Za dr. Simčiča pa je bilo to smrtno usodno — izpod prevrnjenega vlaka so ga reševalci potegnili mrtvega.

Narodno gledališče «K. Sarafov» v Sofiji

V PARIŠKEM PREDMESTJU OB SENI

Obširno pokopališče z 1 ha površine na katerem počiva 100.000 živali

Najbolj številni so pasji grobovi z nagrobniki, na katerih je nešteto izvirnih in značilnih posvetil

Tam na pariški periferiji, kjer se Seina razširi skoraj v jezerce, na gozdnatem otočku, v tistem koščku pariškega predmestja je pokopališče znamenitih in manj znamenitih psov. Prav na tem neblagoslovljenem kraju spi večno spanje nad 100.000 raznih živali, seveda največ psov. Tu so še mačji, kokošji, opičji med tisoči pasjih grobov, katerim je treba dodati še dva grobova konj in en grob gazele. Med pasjimi grobovi je najslavnejši Barijev grob, kjer že spomenik pove, da je zvesta žival bila v službi človeka. Na kamnu je Bari v ponosni drži in nosi na hrbtu deklico, ki jo je rešil v snežni vihri sredi Alp. Napis pa pravi: «Rešil sem življenje 40 osebam, podrli so me pri 41., v sedmih letih človekoljubnega dela». Bari je bil bernardinec in je pripadal samostanu sv. Bernarda v Alpah. Bil je tako dovršen rešitelj človeških življenj, da si ni dal miru, če je našel ponesrečenca v snegu in v človekoljubni akciji je tudi slavno poginil, ko se ga je ponesrečenec ustrašil in ga z železnim drogom tresnil po glavi. Težko ranjen se je priplazil do samostana, opozoril na nesrečo, da je nekdo v sili in potrebi, nato pa legel in poginil.

Poleg je grob dveh slavnih psov, ki sta bila v policijski službi Papilon in Tur, ki sta pripadala «Ligi za javno varnost». Na spomeniku pod steklom so zaslužene medalje. Zaslužila sta jih pri reševanju ljudi iz gorečih hiš, lovila sta tatove in jih stražila. Na nagrobniku pa stoji pisano: «Papilon, padel pri izvrševanju svoje dolžnosti».

Junakinja (mačka) iz prve svetovne vojne je pokopana v oddelku «mačja zibelka». Epitaf na kamnu pravi: «Opozorjena po strupenih plinih je tako glasno mijavkala, da je zbudila vojake, da so si nadeli maske in tako jih je obvarovala zastrupitve s plinom.» Poleg pa bereš: «Drack, 1941-1953, zvest spremljevalec Nj. Vel. kraljice Elizabete Romunske». Nasproti pa zopet: «Skrivnosten moj zvesti pes, ne veš, kako sem te cenil». In zopet dalje: «Če mi tvoja duša, draga Sapfo, plemenita prijateljica, ne bo blizu, ko pojdem tudi jaz na dolgo potovanje, si ne želim večnosti». Ali nadalje zopet: «Dragi mali prijatelj, mi jočemo za tabo». In dalje: «Dolly, ki me je rešila pred ognjem». Naslednji pa pravi: «Zaljubljeni in prijatelji so me zapustili, ti si mi ostal zvest!» Na velikem številu nagrobnikov pa so Pascalove besede (Pascal, francoski filozof in matematik): «Bolj ko spoznavam ljudi, bolj ljubim svojega psa». Tudi Victor Hugo je napisal na kamen: «Pes je čednost». V grobu št. 32425 je slavni Rin Tin Tin, ker ima napisano: «Velik umetnik, ki je bil manj pes od drugih».

Vrste grobov so si tako uredili, da imajo psi gledališčnikov svojo posebno vrsto, psi glasbenikov pa svojo.

Vse to pasje objokovanje ni sentimentalizem, pač pa potreba. Do leta 1899 ni bilo v Parizu prostora, kamor bi odlagali mrhovino in pokopavali so pse in mačke po dvoriščih, parkih, metali so jih v smetišča, na ulico ali pa so jih metali v Seino. Psov je bilo po mestu vedno več. Nastalo je vprašanje ljudskega zdravja ob toliki mestni nesnagi. To je dalo povod nabirke za nakup primernega prostora za živalsko pokopališče. Sezidali so monumentalen vhod ob vratih pokopališča; vrtnarji so poskrbeli za gredice z rožami. En hektar prostora, kolikor meri pokopališče, je last privatne družbe, ki vzdržuje prostor. Za vzdrževanje pobirajo vstopnino in prosijo, da se obiskuje pokopališče z neko pieteto in da se pazi na grede z rožami. Grobovi niso podobni človeškim grobovom in prepovedani so vsakovrstni cerkveni obredi in verski znaki.

Veličina duše ni samo v junaških dejanjih, pač pa v spominu na te junaške spremljevalce človeka, ki tu počivajo spokojni in le napis na nagrobniku ti pove o dejanju, ki ga je pes storil svojemu gospodarju.

M. P.

Kratke zanimivosti

Juliette Gréco se pripravlja na nastop v klasični drami. Junija bo namreč nastopila v Racinovi igri «Berenice» na televiziji skupaj s Claudom Richem, ki bo nastopil v vlogi cesarja Tita.

* * *

Neka novinarka je vprašala Marie Laforêt, naj kaj pove o moških, ki jih je imela v svojem življenju. Diplomatsko je odgovorila: «Nekoga je vendarle treba imeti v življenju.» Na vprašanje, kaj pričakuje od prihodnosti, pa je odgovorila: «Ne pričakujem nikogar več, imam dva otroka.»

* * *

Vittorio De Sica, znani filmski igralec in režiser, je sporočil, da se bo zopet lotil neorealističnih snovi. V novem filmu, ki ga bo režiser izdelal skupaj s Cesarejem Zavattinijem, bo pripovedoval ljubezensko zgodbo o nekem milanskem predmestju.

* * *

Peter O'Toole je dejal: «Če bi me vprašali po imenih dveh izrednih pivcev, ki jih poznam (seveda sem jaz prvi), ne bi dvomil in bi takoj dejal Richard Harris in Richard Burton. Kadar se ta dva igralca srečata, kar se le poredkoma dogodi, je London ves pokonci.»

* * *

Neka gospa iz Stanton Hilla v Angliji, je sklenila, da bo zahtevala od moža razporoko, če se ne bo odrekel svoji navadi, da položi vedno psa na posteljo. Toda mož noče menjati svojih navad: star je namreč 83 let in njegovi nevesti (poročil se je z njo šele pred šestimi meseci) je pa 81 let.

KRIŽANKA

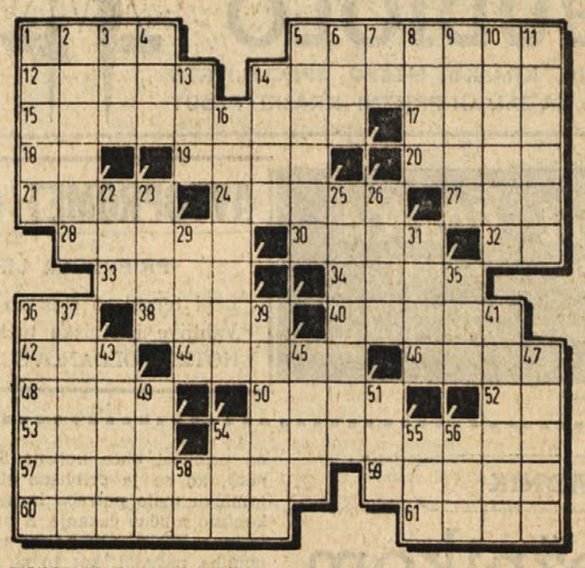

VODORAVNO: 1. sijaj, bliščj, 5. glavno mesto Venezuele, 12. odliv, 14. avtorjev delež od dohodkov igre ali skladbe, 15. igralec na violino, 17. telovadno orodje, 18. kemični znak za radon, 19. važno živilo, 20. narod, ki živi na Sahalinu, 21. odprtina v steni, 24. zalega, 27. ime hrvatskega pesnika Ujeviča, 28. mesto in pokrajina v severozahodni Italiji, 30. zidna obloga, malta, 32. začetnici starejšega slovenskega pisatelja («Bajke in povesti o Gorjancih»), 33. reka v Posarju, 34. ime ameriškega filmskega igralca Ladda, 36, avtomobilska oznaka Karlovca, 38. utrip s trepalnico, 40. popularni angleški popevkar (Tom), 42. rimska boginja rodovitnosti, 44. napad, naskok, 46. starejši ameriški filmski igralec (Burl, «Velika zemlja»), 48. fina ženska, 50. muslimanski sodnik, 52. avtomobilska oznaka Valjeva, 53. amoret, 54. prisiljenost, izumetničenost v umetniškem izražanju, 57. zobna pasta, 59. priznana znamka aperitiva, 60. polica, 61. žensko ime.

NAVPIČNO: 1. ime slovenskega pisatelja Prežihovega Voranca, 2. edina hči, 3. število z dvema ničlama, 4. debela palica, 5. kubanski voditelj (Fidel), 6. pripadnik staroslovanskega rodu, 7. ozek konec polotoka, 8. popularna Verdijeva opera, 9. zlitina redkih kovin, 10. enovalentni radikal v kemičnih spojinah, 11. antično mesto v Hispaniji, 13. Kiplingov roman, 14. največji levi pritok Donave, 16. biblijsko mesto v Izraelu, 22. organ vonja, 23. bodeč plevel, 26. vodilni slovenski dnevnik, 29. teža embalaže, 31. popularna japonska filmska igralka (Yoko), 35. reka v južni Angliji, 36. star rokopis, zbornik zakonov, 37. pristroj, naprava, 39. naklep, namera, 41. najdaljša reka v Veliki Britaniji, 43. predsednik slovenskega izvršnega sveta pred Kavčičem (Jože), 45. največji nemški idealistični filozof (Immanuel), 47. otočje v Polineziji, 49. koralni otok, 51. rimska boginja jeze, 54. soprog, 55. vzdevek, naziv, 56. feredži podobno oblačilo pri muslimankah, 58. pritrdilnica.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. črnrlj, 6. Arad, 10. premer, 11. laket, 13. gavran, 14. lastnik, 16. rr, 17. anilin, 19. ime, 20. ata, 22. NEP, 23. Essen, 25. Menam, 28. stepa, 30. ST, 31. traktorist, 34. T(one) P. (avček), 36. napev, 37. kiosk, 40. rotor, 42. Ned, 44. Nal, 45. Oto, 46. Recife, 49: le, 50. prvenec, 53. Ninive, 55. čopek, 56. valeta, 57. Rina, 58. preja.

HOROSKOP

Veljaven od 20. aprila do 26. aprila 1969

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Zaradi nekega obiska boste vsi pretreseni in zelo srečni. Čas je zelo ugoden za ljubezenske podvige in čaka vas uspeh. Na delu vam bo neka oseba mnogo pomagala k rešitvi nekega vprašanja, ki vas že dolgo tare. Zaradi veselja do življenja boste tudi zdravi.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Utrdite svoje čustvene vezi. Osebo, ki jo imate radi, prosite, naj gre z vami na izlet. Tako se boste bolje spoznali z njo. Na delu ne poslušajte tistih, ki vam obetajo ugodne kupčije in bajne zaslužke. Pazite se, da se ne urežete.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Neka oseba vas skuša osamiti, ker se boji, da vas bo zgubila. Zato pazite, da vas ne bodo «monopolizirali». Na delu bi bilo prav, da bi počakali, da dozorijo stvari same, kajti dobro ni, da jih posiljujete. Ste živčno zelo izčrpani.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) V čustvenih zadevah bodite bolj optimistični. Mislili boste, da vas vsi slabo sodijo, končno pa boste ugotovili, da vas ima neka oseba zelo rada. Na delu se boste uveljavili proti nasilnežem s svojo razsodnostjo. Zaradi slabe prebave boste imeli nemirno spanje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V čustvenih zadevah ne smete vsiljevati vedno svojega mnenja in morate znati tudi poslušati drugo osebo. Če ne boste ljubosumni, bo življenje potekalo mirno. Na delu ne bodite preveč uporni. Zaradi revmatizma boste imeli lažje bolečine.

DEVICA (od 23. 8 do 22. 9.) Dolgo boste morali čakati v zvezi s čustvenimi zadevami, na koncu pa boste le dosegli srečo, če ne boste neučakani. Neke osebe bodo čutile, da jih zanemarjajo. Neka oseba, ki se ukvarja s kupčijami, bo pritegnila vašo pozornost. Bolela vas bo hrbtenica.

TEHTNICA (od 23 9. do 23. 10.) Med osebami drugega spola boste povzročili navdušenje in hkrati dvome zaradi svojega čara in neodločnosti. Na delu boste imeli obilo zadoščenja, vendar tudi nekaj sitnosti. Z zdravjem ne boste zadovoljni zaradi lažjih motenj.

SKORPIJON (od 24 10. do 21. 11.) V čustvenih zadevah lahko pričakujete vsak trenutek velika zadoščenja. Zavladala bo vedrina in popolno medsebojno razumevanje. Izkoristite nove prilike. Tudi na delu vas zvezde ščitijo. Ne jemljite preveč zdravil, da si ne pokvarite želodca.

STRELEC (od 22 11. do 20. 12.) Zaradi novega poznanstva bo nastala v vaših čustvih velika kolobocija. Siliti se boste morali, da se boste zdeli čimbolj prijazni in dobre volje. Na delu vas bodo hvalili zaradi izrednih lastnosti, ki jih boste pokazali. Priporočamo vam telovadbo.

KOZOROG (od 21 12. do 20. 1.) Ves teden bodo ugodne zvezde ščitile vaše čustveno življenje. Odnosi z osebo, ki jo ljubite, bodo prijetni in vedri. Na delu boste zelo zadovoljni in boste z lahkoto izpolnili svoje dolžnosti. Podnebje bo ugodno vplivalo na vaše zdravje.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Če hočete uresničiti svoj ljubezenski sen, morate biti bolj stvarni. Predvsem se ne smete razburjati zaradi manjših sporov. V zvezi z delom pojdete na daljše potovanje, na katerem boste doživeli mnogo novega. Zdravje se vam bo s časom popravilo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Neka zanimiva izkušnja vam bo v čustvenih zadevah odprla oči in srce. Sploh boste doživeli zelo razgibano čustveno razdobje. Na delu boste mnogo opravili in nekaj dni boste uživali mir. S počitkom si boste pridobili novih in svežih sil.

šport šport šport šport

Danes začetek prvenstva v ženski odbojkarski C ligi

Od slovenskih društev bo v tem prvenstvu zastopan letos samo Bor

Danes se bo začelo žensko odbojkarsko prvenstvo C lige, v kratkem pa tudi promocijsko prvenstvo.

V C ligi bo nastopala letos le ena sama slovenska ekipa in sicer Bor B. Naloga mladih borovk v tem tekmovanju bo le ena: borba proti izpadu iz lige. Ta naloga pa za igralke Bora ne bo lahka. V C ligi nastopajo namreč letos šesterke, ki so kakovostno in tehnično neprimerno boljše od slovenske ekipe.

Druga šesterka goriškega AGI je tako že lani zasedla I. mesto na lestvici, a ni mogla napredovati v višjo ligo, ker tam že nastopa A moštvo istega društva. Corridoni se je lani do zadnjega boril za drugo mesto, ki mu je ušlo le za las.

Porzio in FARI TS sta izpadla iz B lige, zato sestavljajo ti dve ekipi neprimerno bolj izkušene igralke od mladih borovk.

OMA je lani zmagala v promocijski ligi in je nikakor ne smemo podcenjevati, čeprav je novinec v tem tekmovanju. Na mladinskem prvenstvu smo videli, da so dekleta tega društva med seboj odlično uigrana in se ne puste zlahka premagati. Poleg vsega tega so bile mlade borovke skoraj dva meseca brez treningov, kar se jim vsekakor pozna. Upajmo, da si bodo kmalu opomogle in da si bodo z vestnim treningom nabrale dovolj znanja, da bodo kljubovale boljšim nasprotnicam.

Tretja ekipa Bora pa bo nastopala v promocijski ligi. Cilj te šesterke bo predvsem ta, da se privadi na tekmovalno vzdušje in si nabere čim več izkušenj. Obe ekipi v višjih ligah bosta namreč v bodočnosti črpali nove sile za okrepitev svojih vrst prav iz te šesterke.

INKA

OBVESTILO

Atletski odsek SZ Bor obvešča vse svoje atlete, da bodo redni treningi na občinskem stadionu «P. Grezar» vsak torek, sredo in četrtek od 15. ure dalje.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 20 aprila 1969

NOGOMET

2. amaterska liga
15.30 v Gradiški
Itala - Juventina

* * *

3. amaterska liga
08.15 v Trstu, Ul. Flavia
Inter SS - Union

* * *

15.45 v Trstu, Sv. Alojzij
Tecnoferramenta - Vesna

* * *

13.30 v Trstu, Sv. Sergij
Breg - Edera B

* * *

Mladinsko prvenstvo
10.30 v Nabrežini
Gaja - S. Sergio

* * *

12.15 v Trstu, Drev. Sanzio
Edera - Breg

* * *

Naraščajniško prvenstvo
11.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Union - Sant'Anna

ODBOJKA

Ženska B liga
15.00 v Dolini
Breg - Bor

* * *

10.30 v Pordenonu
Casagrande - Zarja

* * *

15.00 v Nabrežini
Sokol - AGI

* * *

Ženska C liga
10.30 v Št. Petru ob Soči
Corridoni - Bor B

* * *

Moška D liga
10.00 v Zgoniku
Kras - Bor B

* * *

10.00 v Trstu, Ul. Belpoggio
Gasilci TS - Olimpija

KOŠARKA

Moška promocijska liga
09.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor - Isonzo

* * *

Prvenstvo «I. divisione»
15.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor - Ciano Colori

ATLETIKA

Med avstralskimi atleti nekaj izrazitih talentov

Mayu napovedujejo svetovni rekord v troskoku - Rivarsova mnogo obeta v metu kopja

Avstralska atletika preživlja v letošnji sezoni posledice olimpijskih iger. Te so namreč prisilile avstralske atlete, da so trenirali in dosegli višek forme med svojo mrtvo sezono. Sedaj je v Avstraliji poletje, mnogi atleti in atletinje pa še čutijo posledice preobremenjenosti iz prejšnjih mesecev in zelo dobrih dosežkov je bolj malo. Mnogi atleti v prvem delu sezone sploh niso tekmovali in so raje počivali za drugi, jesenski del.

Atlet, ki je do sedaj pokazal res mnogo je Philip May, dobro znani specialist v troskoku, ki je v Mehiki z rezultatom 17,02 zasedel 6. mesto. Skakalec iz Pertha je najprej dosegel 16,60, nato 16,83. Trener Frank Day meni, da bo v drugem delu sezone May sposoben za precej daljše skoke in morda nekoliko preveč optimistično je napovedal rezultat 58 čevljev ali točno 17,88 metrov. Sedanji rekord znaša 17,39 metrov, dosežen pa je bil v izjemnih in ugodnih razmerah, katere je nudila nadmorska višina mehiške prestolnice. Trener Day je izredne skoke obljubil tudi za mlajšega skakalca Mc Gratha, ki je doslej dosegel največ 16,39 m.

V ženski konkurenci, ki je že od nekdaj udarna moč avstralske atletike, so zabeležili samo en dober rezultat. Petra Rivers, 16-letno dekle ukrajinskega in latvijskega porekla, je kopje vrgla 56,77 m daleč. Rezultat še ni državni rekord, ker je kopje pred mnogimi leti bolje metala Anna Pazera, ki je bila za nekaj časa tudi svetovna rekorderka. V poplavi odličnih tekačic je metalka Petra Rivers končno lepa izjema. Zanimivost: tudi Anna Pazera je bila latvijskega porekla.

V ženskem sprintu se prebija na boljša mesta vrsta novih mladih atletinj. Nova imena katera si je vredno zapomniti so Alison Ross-Edwards (16 let, 100 m v 11"6 in v 11"5 s pomočjo vetra), Kaye Thomas (100 m v 11'4) in Denise Durham (100 m v 11'6 in v 11'4 s pomočjo lažjega vetra). Sedaj 18-letna Nancy Boyle in Jennifer Lamy, druga in tretja v teku na 200 metrov na olimpijskih igrah s časom 22"7 in 22"8, nista do sedaj na tej razdalji dosegli vidnejših rezultatov. Posebno druga pa je bila dobra v teku na 100 m s časom 11"3 in 11"4.

Slaba forma, še bolj pa nestalnost, je bila značilna za začetek sezone 18-letne Maureen Caird, zmagovalke v Mehiki na 80 m z zaprekami. Na progi 100 m z ovirami, ki bo kmalu nadomestila krajšo sestro v mednarodnem programu, je ta tekačica zabeležila vrsto neprilik in tehničnih težav. Večkrat jo je premagala izkušena Pamela Kilborn in podlegla je tudi manj znanim sprinterkam.

Pri moških poleg Maya ni posebno dobrih dosežkov. Zmagovalec iz Mehike v teku na 800 m Ralph Doubell je na turneji po ZDA, skakalec v daljino Crawley (6. v Mehiki z 8,02 m) se še ni pojavil v areni, nekaj boljših atletov pa je itak v ZDA na študiju. Presenetljivi sprinter Peter Norman, ki je v teku na 200 m v Mehiki prehitel svetovnega rekorderja Carlosa in dosegel drugo mesto, se je na progah 100 in 200 m samo zabaval. Tekel je največ 10"5 in 21"1. V drugi polovici sezone se bo skupno s kolegom Lewisom predvidoma ponovno vrnil k dobrim časom okoli 20"5 in morda tudi manj.

Od mladih atletov si je vredno zapomniti ime 19-letnega Chrisa Fisherja, ki je s časom 3'45"1 postavil nov mladinski rekord v teku na 1500 m. Morda bo prav Fisher čez nekaj let nadaljeval slavno tradicijo velikih srednjeprogašev južne poloble Johna Landyja, Herberta Elliotta, Petra Snella in končno Ralpha Doubella, ki je še vedno «na delu».

— lin —

Realene «Nancy» Boyle

Philip May

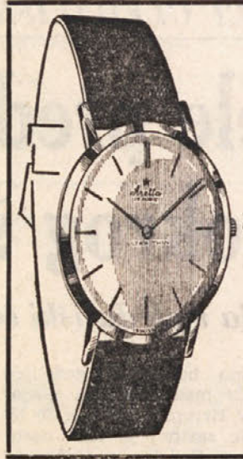

ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka
Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje
IMPORT EXPORT
Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izraden popust — Garancija —

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - TEL. OD 20641 DO 20645

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA KUHINJA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● BISTRO Z DELIKATESO, EKSPRESOM, SNACK BAROM IN SLAŠČIČARNO ● KLUBSKI PROSTORI IN BANKETNA DVORANA ● APERITIVNI BAR

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

DONAT — po vsebini in količini mineralnih soli edinstvena zdravilna voda, ki zdravi obolenja žolča, jeter, želodca in presnove.
ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — 300 let
ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

MOČNA KRMILA

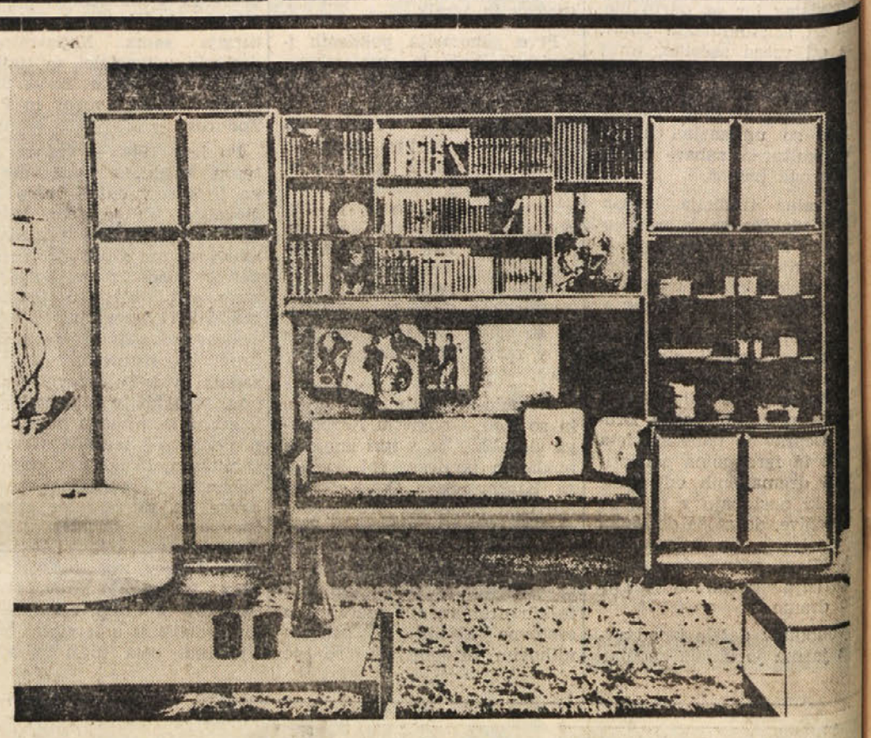

Nov komponibilen program Meblo sedaj v prodaji tudi v Italiji

MEBLO
TOVARNA POHIŠTVA Nova Gorica

Popolna komponibilnost posameznih elementov omogoča sestavo pohištva po Vaših željah in okusu. Z njimi lahko opremite prav vse prostore razen kuhinje in kopalnice. Preko 120 elementov izdelanih v različnih stilnih izvedbah in furnirjih, meri po višini posamezno ali v sestavi 2,40 m.

Zahtevajte pojasnila in prospekte pri Vašem trgovcu s pohištvom.

Kolikor ne bo mogel zadovoljiti Vaših želja se obrnite na naslov MEBLO ITALIANA S.p.A., GORIZIA, VIA ROMA, 31 od koder boste prejeli barvne prospekte in pojasnilo pri katerem trgovcu v bližini Vašega stanovanja lahko blago kupite.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOŠNA PLOVBA» Piran - Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 34-122 Yu Plovba
34-123 Yu Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

MARKET SEŽANA - KOPER - NOVA GORICA - KRANJSKA GORA

ZA VAS IN VAŠEGA GOSTA priporočamo
BUDJOLO
ODLIČNO KRAŠKO MESNO SPECIALITETO
VEDNO NA ZALOGI PRISTNI KRAŠKI PRŠUT

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracijo, kavarno
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer razen torka in barski program
In gostilna «Pri hrastu» gostilna «Zvezda» telefon 21-239

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA TELEF. 21024
PRIPOROČA LETOVANJE NA LOKVAH
Lepi tereni za športno dejavnost
Vabljive izletniške točke v bližnjo okolico
HOTEL POLDANOVEC — Tel. 21313, 21314

8. MAKS ZADNIK

Med Snežnikom in morjem

Spomini na NOB - Istrski odred v Brkinih in Istri

BLEDA LUNA JE PREDOLGO SIJALA V NOČ

Po izkušnjah sem domneval, da bo luna zašla šele med 2. — 3. uro zjutraj, tedaj pa je bilo komaj polnoči. Prepričan sem bil, da bodo sovražni stražarji tedaj manj budni. Minute in ure čakanja so se počasi premikale, stalno sem držal nepeto pištolo in pripravljeno francosko defenzivno bombo — sifonarico. Ker je bilo vse mirno v gozdičku — v nemškem taborišču, se mi je začelo vračati upanje, da se bom morda «izmazal», če ne bom zagrešil pri prehodu kakšne hujše napake in če mi bo sreča naklonjena. Prav tedaj pa sem opazil, da se iz gozdička, ki je bil na moji desni strani, oddaljen približno 50 m, bliža kupu gnoja, za katerim sem ležal, nemški vojak. «Le s kakšnim namenom prihaja in kaj naj storim, če se mi približa in me opazi,» sem se spraševal? Kmalu sem opazil, da nima puške in to me je nekoliko pomirilo, po tem sem sklepal, da verjetno nima napadalnih namenov, vendar nisem mogel vedeti, do kod bo prišel in ali me bo opazil. Ležal sem sicer z druge strani, t. j. na senčni strani kupa, vendar sem bil prepričan, da ga bom moral ustreliti, če se mi bo približal bliže kot na 5 metrov. Že sem nameril pištolo nanj, ko se je približno 10 m od mene ustavil, opravil pri grmičku malo potrebo in se vrnil v gozdiček. S tem se še ni končalo mučno čakanje. S prsti sem meril kot med horizontom in luno. Zdelo se mi je, da je čedalje svetlejša in se tako polžje pomika navzdol, kot bi se njen naravni tok ustavil.

Še preden je luna zašla, so se od zahoda pripodili črni oblaki; zapihal je južni veter. Kmalu je bilo vse nebo oblačno, in stemnilo se je. Še sem čakal približno pol ure, ker sem upal, da bo noč še temnejša. Zavedal sem se, da se odločitev bliža, da je sedaj tu in se ji več ne morem izogniti. Določno sem dojel, da gre za biti ali ne biti! Prav tedaj sem se spomnil na spodbudne besede, ki mi jih je komisar Branko izrekel ob odhodu: «Zapomni si, Maks, da je morda od tvoje sedanje poti odvisno življenje dr. Kanonija, ki bo lahko še mnogo koristil NOB. Lahko je od nje v naslednjih mesecih v precejšnji meri odvisen razvoj NOB v Brkinih in v Istri!» V glavi so se mi pletle še druge misli, toda vse sem poskušal odgnati, zato sem vstal in odločno krenil proti cesti.

Z ROČNO BOMBO SEM SI PREBIL PREHOD ČEZ PROGO

S pištolo v levi in bombo v desni roki sem se počasi plazil proti cesti. Puške nisem nameraval uporabiti v morebitnem spopadu, zato sem jo obesil čez glavo na prsi. Kmalu sem dosegel rob ceste in po prstih stekel čez njo. Nič se ni zgodilo! Na drugi strani ceste sem se vlegel na zemljo in poslušal, da bi ugotovil, ali se je kaj zganilo. Ko nisem ničesar sumljivega opazil, sem se po trebuhu odplazil približno 15 m naprej in spet obležal. Pred menoj je bil v razdalji 10 m nasip, po katerem je bila speljana železniška proga. Splazil sem se še nekaj metrov naprej in se vlegel za bližnjo, 40 cm visoko skalo. Prav tedaj pa je s smeri Prestranka prikorakala po cesti nemška patrulja. Udarci okovanih čevljev so daleč odmevali. Patrulja je odšla naprej, toda prav tedaj, ko je šla mimo mene, sta se na nasprotni strani železniškega nasipa dvignili dve postavi. Presunil me je strah: «Kaj, če so kaj sumljivega opazili? Časa za razmišljanje ni bilo, moral sem se takoj odločiti! Počasi sem izpulil varovalko «sifonarice» in jo po kratkem zadržanju vrgel čez nasip, kjer sem bil opazil sumljivi postavi in se stisnil za skalo. Počilo je in se zabliskalo. Jaz pa sem stekel približno 10 metrov v levo in v nekaj skokih pretekel čez progo. Na levi strani sem opazil nekaj temnejšega, bilo je grmovje, in tja sem se usmeril, toda že preden sem ga dosegel, se je usula z nekega griča s smeri Prestranka po železniških tirih in proti cesti toča svinčenk; v zrak so šinile rakete, streljanje je bilo slišati tudi z nasprotne smeri. Toda jaz sem že dosegel senožeti in tekel proti gozdu. Tema me je vzela v varstvo. Imel sem srečo, ki ji je botrovala sovražnikova nepazljivost. Pozneje sem domneval, da sem se preplazil čez progo med dvema nemškima zasedama, ki nista bili druga od druge oddaljeni več kot kakšnih 200—300 metrov.

Ko mi je prehod uspel, sem spravil pištolo v tok in se hitro napotil proti Vremščici. Hodil sem približno dve uri, potem sta me napadli lakota in utrujenost. Izbral sem si gosto bukovo grmovje. Nagrabil sem listja, pogrnil šotorko in odejo, se vleže in zaspal. Bil sem že šesti dan na poti in samo en dan sem redno dobil hrano. Zbudil sem se, ko mi je začel dež močiti glavo. Bilo je okoli 8. ure, obetal se je deževen in meglen jesenski dan, kajti vse doline so bile prepredene s cunjasto meglo.

V VIHARNI SNEŽNI NOČI NA VREMŠČICI

Sikal je droben in hladen jesenski dež. Upal sem, da se bom tega dne srečno vrnil v Brkine, zato sem se napotil proti severozahodu, da bi prispel na sedlo na Vremščici in se čez predor pri Čepnu in čez most pod Suhorjem vrnil v Brkine. Vznemirjalo me je le to, da je bila gosta megla in se v nepoznanem gozdu nisem mogel zanesljivo orientirati. Hodil sem kar naprej po stezah in gozdnih poteh. Že popoldne sem naletel na neke kmečke ljudi iz Senožeč. Dali so mi del njega kosila in mi pokazali pot, po kateri naj grem, da bi prispel na Sedlo pod vrhom Vremščice. Hitel sem, toda čim bližje sem bil, tem bolj je deževalo, kmalu je začelo snežiti. Bil sem že ves premočen in premražen, za nagrado pa sem se v gozdu zgubil. Ko se je povsem stemnilo, se je dvignil hud snežni vihar. Naprej več nisem mogel. Vedel sem da je na Sedlu pod Vremščico ovčarska koliba kmeta Magajne iz Vremščice, Britofa, toda zaman sem jo poskušal najti. Zbal sem se, da bom utrujen, lačen in moker obnemogel in zmrznil, zato sem se v nekih skalah ustavil, nabral ob njih suhe trave, nalomil vejic in zakuril ogenj ter si ob njem nad seboj razpel šotorko. Le težko se mi je posrečilo zakuriti in vzdrževati ogenj, vsaj kot polovico časa sem moral nabirati drva. Noč je bila silno dolga in proti jutru so me napadli krči, ki so se prepletali po otrdelih in premočenih udih.

Končno se je le začelo na obzorju svetlikati in postopoma se je vihar polegel, vendar je padlo več kot 20 cm snega. Vedel sem, da je blizu kraja, kjer sem ob ognju preživel noč, ovčarska koliba, vendar je zvečer nisem mogel najti. Ko se je zdanilo, sem ugotovil, da je bila komaj 100 m oddaljena od mojega «prenočišča». Popadla me je misel, kako udobno mi bilo prenočevati v njej, toda to je bila sedaj «izgubljena iluzija», zamujena priložnost, ki se ne vrne nikoli več. Na vzlic razočaranju sem vstopil vanjo in našel na pogradu nekaj jabolka, v nekem zaboju pa kos suhega in plesnivega rženega kruha. Vse sem slastno pojedel. Zdelo se mi je, da še nikoli nisem jedel tako dobrega kruha in tako okusnih jabolk.

Tedaj sem določno upal, da se bom vrnil z občutkom zadoščenja, da sem izpolnil svojo dolžnost, živ in zdrav v Brkine na štab odreda, ker sem od tu dalje poznal vsak kos poti. Le škoda, da moram za tiste čase danes plačevati davek z revmo v nogah.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir, vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS Ljubljana Stari trg 3/I telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi po beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst